

Tiina Vasala

NIGERIALAISTEN NAISTEN MEDIAREPRESENTAATIOT

Feministinen kriittinen diskurssianalyysi Channels TV:n ja
CNN:n uutisoinnista

Johtamisen ja talouden tiedekunta

Pro gradu -tutkielma

Huhtikuu 2020

TIIVISTELMÄ

VASALA, TIINA: Nigerian naisten mediarepresentaatiot: Feministinen kriittinen diskurssianalyysi Channels TV:n ja CNN:n uutisoinnista
Pro gradu -tutkielma (101 s. + 3 liites.)
Tampereen yliopisto
Politiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma, kansainvälisen politiikan opintosuunta
Huhtikuu 2020

Tutkin pro gradu -tutkielmassani nigerialaisten naisten mediarepresentaatioita nigerialaisessa ja yhdysvaltalaisessa mediassa. Tutkimuksessani selvitän, minkälaista diskurssia mediat käyttävät nigerialaisista naisista, minkälaisia yhtäläisyyksiä tai eroja näissä on, ja mitä nämä kertovat sosiaalisesta maailmasta. Tarkastelun kohteena ovat Boko Haramin suorittama Chibokin kaappaustapaus vuonna 2014 ja tästä seurannut *Chibokin tyttöjen* uutisilmiö.

Tutkimukseni on diskurssianalyysitutkimus, jonka teoreettinen viitekehys pohjautuu feministiseen kriittiseen diskurssianalyysiin. Lähestymistavan mukaan kieli on aina yhteydessä sosiaalisen todellisuuden rakentamiseen ja toisintamiseen. Siksi diskursseja analysoimalla voidaan ymmärtää erilaisten ilmiöiden saamia merkityksiä, sosiaalisen maailman rakenteita, sekä sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta ja epätasa-arvoa, joita piilotetuilla valtasuhteilla ylläpidetään. Tutkimusaineistoni on kerätty nigerialaisen Channels TV:n ja yhdysvaltalaisen CNN:n uutisoinnista. Tarkastelen yhteensä 73 artikkelia Chibokin kaappauksen tapahtuma-ajalta ja vuosipäivien ympäriltä. Feminististä kriittistä diskurssianalyysia ja teemoittelun metodologiaa käyttäen luon kategoriat, joiden sisällä nigerialaisia naisia yleisimmin kuvaillaan.

Analyysissani selviää, että nigerialaismediassa naisiin viitataan yleensä uhreina, hallituksesta riippuvaisina, sosiaalisten epäkohtien ja häpeän symboleina, sekä päättäväisinä aktivistinaisina. Yhdysvaltalaismediassa naisia kuvaillaan terroristien uhreina, väkivaltaisina pettureina, rohkeina aktivisteina ja länsivaltioista riippuvaisina. Vertailussa löydän, että molemmat mediat korostavat kaapattujen uhriroolia, tarvetta heidän pelastamiselleen, sekä aktivistinaisten päättäväisyyttä. Channels TV näkee vastuun pelastamisesta kuuluvan kuitenkin Nigerian hallitukselle, siinä missä CNN nostaa esiin myös länsivaltioiden vastuuta. CNN liittää yhdysvaltalaiset osaksi nigerialaisia implikoiden, että yhdysvaltalaiset ovat myös vaarassa joutua Boko Haramin terrorismin kohteeksi, ja tätä kautta oikeuttavat osallistumistaan pelastusoperaatioihin.

Tulkitsen tulosten perusteella, että mediadiskurssit tukevat sukupuolittuneita konfliktikäsitteitä korostamalla kaapattujen tyttöjen uhriroolia, heidän riippuvuuttaan miehistä, sekä vähättelemällä näiden väkivaltaista toimijuutta. Toiseksi se myös haastaa näitä käsityksiä nostamalla esiin nigerialaisten aktivistinaisten ja vapautuneiden kaapattujen toimijuutta, mikä kertoo mahdollisesta muutoksesta naisten yhteiskunnallisessa osallistumisessa ja sen huomioimisessa. Kolmanneksi mediassa myös käännetään huomiota pois itse kaapatuista muihin konfliktissa oleviin toimijoihin, kuten kaapattujen perheisiin ja pelastajiin, sekä luodaan mielikuvaa yhdestä kollektiivisesta rintamasta taistelemassa terrorismia vastaan, vähätellen näin Boko Haramin terrorismia kokeneiden kokemuksia.

Avainsanat: feministinen kriittinen diskurssianalyysi, Chibok, Boko Haram, mediatutkimus

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
1.1. Tutkimuksen tausta	1
1.2. Tutkimuskysymykset ja -tavoitteet.....	4
2. SUKUPUOLI AIKAISEMMASSA TUTKIMUKSESSA	7
2.1. Feministinen kansainvälisten suhteiden tutkimus.....	7
2.2. Naisten monet roolit konflikteissa	12
2.2.1. Naiset uhreina.....	12
2.2.2. Naiset väkivaltaisina toimijoina	14
2.2.3. Naiset osana rauhanprosesseja	16
2.3. Naiset ja mediadiskurssit.....	17
3. NIGERIA JA BOKO HARAM	21
3.1. Nigerianlainen yhteiskunta	21
3.2. Boko Haram: historia ja ideologia.....	24
3.3. Boko Haram ja naiset.....	25
3.4. Diskurssitutkimus Boko Haramin kontekstissa	27
4. AINEISTO JA MENETELMÄT	31
4.1. Aineisto	31
4.2. Feministinen kriittinen diskurssianalyysi.....	33
4.3. Teemoittelu ja analyysin konkretia	37
4.4. Pohdinta	42
5. NIGERIALAISTEN NAISTEN MEDIAREPRESENTAATIOT	45
5.1. Channels TV	45
5.1.1. Naisuhrit vailla pelastajaa	45
5.1.2. Kaapatut riippuvaisia hallituksesta.....	49
5.1.3. Hyvän ja häpeän symbolit.....	53
5.1.4. Bring Back Our Girls -liike ja naisaktivistit.....	57

5.2. CNN	61
5.2.1. Brutaalien terroristien uhrin.....	61
5.2.2. Väkivaltaiset petturit.....	64
5.2.3. Päätäväiset aktivistinaiset ja urheat selvinneet tytöt.....	67
5.2.4. Kaapatut länsimaiden vastuulla	71
6. POHDINTA	76
6.1. Vertailu	76
6.2. Johtopäätökset ja arvio	83
LÄHTEET	89
LIITTEET	102
Liite A: Channels TV:n aineisto	102
Liite B: CNN:n aineisto	104

KUVIOT

Kuvio 1. Diskurssianalyysin vaiheet

1. JOHDANTO

1.1. Tutkimuksen tausta

Naiset ja sukupuolittuneet käsitykset sodan ja rauhan kontekstissa ovat nousseet tärkeäksi kansainvälisten suhteiden tutkimuskohteeksi. Naisten osallisuutta kansainväliseen politiikkaan on perinteisesti väheksytty pitämällä tätä lähinnä miesten toimintakenttänä. Kuitenkin jo maailmansotien jälkeen tieteenalan syntyessä naiset ovat olleet mukana niin tutkimuksessa kuin toiminnassakin, vaikka heidät on virallisista lähteistä usein jätettykin ulkopuolelle. Silti vaikka feminististen teoreetikkojen myötä naisten merkitys kansainvälisissä suhteissa ymmärretään pitkälti yhtä tärkeänä kuin miesten, sukupuolinormit ovat edelleen olemassa mediassa ja tämän myötä ihmisten mielissäkin. Median uutisointi on olennainen stereotyyppisten käsitysten ylläpitäjä naisten rooleista. Siksi tutkin tässä tutkimuksessa nigerialaisten naispuolisten henkilöiden mediarepresentaatioita terroristijärjestö Boko Haramin ja tämän suorittaman vuoden 2014 Chibokin kaappauksen kontekstissa.¹

Boko Haram on nigerialainen islamistinen sharia-lain toimeenpanoa ajava terroristijärjestö, joka toimii pääasiassa Nigerian koillisosissa. Järjestö kaappasi 14. ja 15. välisenä yönä huhtikuussa 2014 nigerialaisesta Chibokin kylästä 276 16–18-vuotiasta nuorta naista heidän ollessaan suorittamassa loppukokeita Chibokin koulussa. Näistä kaapatuista viisi vuotta myöhemmin huhtikuussa 2019 jopa 112 oli edelleen kateissa (Mbah 2019). Kaappaustapaus järkytti suuresti niin paikallisesti kuin kansainvälisestikin. Nigeria on kärsinyt nyt jo toistakymmentä vuotta Boko Haramin terrorismista, mutta vasta Chibokin tapaus sai globaalín huomion heräämään. Boko Haramin toiminta ei yleisesti saa merkittävää huomiota länsimaisissa tiedotusvälineissä, mahdollisesti koska se ei samalla tavalla uhkaa näiden turvallisuutta, kuten esimerkiksi Isis (Shearlaw 2015). Ryhmä kuitenkin on maailman vaarallisimpia terroristijärjestöjä, ja sen toiminnan on väitetty olevan ajoittain liian brutaalia ja radikaalia jopa Isisille (Siolluin 2016). Sen länttä vastaan rakentuvan ideologian tavoitteena on raivata väkivaltaa käyttäen tieltään kaikki kristityt ja muslimit, jotka

¹ Suomen kielessä "sukupuolelle" ei ole samalla tavalla kuin englannin kielessä termejä ilmaisemaan eroa biologisen (*sex*) ja sosiaalisen (*gender*) sukupuolen välillä. Tässä tutkimuksessa keskityn nimenomaan sosiaaliseen sukupuoleen. Taustalla toimii siis ajatus sukupuolesta sosiaalisena konstruktiona, jolloin sukupuoliin (nainen ja mies) liitetyt roolit ja ominaisuudet ovat aina vuorovaikutuksessa rakennettuja ja kulttuurisidonnaisia.

eivät seuraa islamia oikeaoppisesti. Mielenkiinnon herääminen ei kuitenkaan johtunut pelkästään tapauksen väkivaltaisesta luonteesta, vaan että se kohdistui juuri nuoriin naisiin. Nigerian naisten aloittama kaapattujen tyttöjen vapauttamista vaativa liike *#BringBackOurGirls* (tästä eteenpäin myös BBOG-liike) sai tämän alulle, kasvattaen globaalit mittasuhteet myös useiden julkisuuden henkilöiden näyttäessä tukensa liikkeelle (BBC 2014). Vaikka nuoret naiset uhreina saivatkin kansainvälisen kiinnostuksen heräämään, on näiden näkeminen *ainoastaan* uhreina hyvin yksinkertaistettu käsitys naisista Boko Haramin kontekstissa. Käsitys ohittaa niin naisten operationaalisen kuin ideologisenkin merkityksen ryhmälle, samoin kuin naisten roolit Boko Haramin ulkopuolella (Bloom ja Matfess 2016, 106). Tästä seuraa, että ryhmän taktiikoista jää tärkeää tietoa pimentoon ja naisten kokemuksia konfliktissa vähätellään. Nigerian naiset ovat muutakin, kuin passiivisia uhreja.

Aiemmassa tutkimuksessa on selvitetty, että naiset ovat olennainen osa ryhmän taktiikkaa. Naiset joutuvat kokemaan itse väkivaltaa ja myös toimivat väkivallan instrumentteina (Zenn ja Pearson 2014). Naisten kuvaillaan olevan tuhoisassa välikäden roolissa terroristien ja hallituksen välisessä konfliktissa Boko Haramin kohdistuessa väkivaltansa naisiin, ja esimerkiksi hallituksen vangitessa terroristien naispuolisia sukulaisia (Osita-Njoku ja Princewill 2015). Tutkimuksessa on kuitenkin huomioitu myös naisten aktiivinen rooli esimerkiksi heidän liittyessään terroristeja vastaan taistelevaan Civilian Joint Task Force -ryhmään (CJTF) (Abdu ja Shehu 2019, 9) ja osallistumalla tyttöjen palauttamisen vaatimiseen BBOG-liikkeen perustamisella (Maxfield 2015). Mediassa on myös ajoittain huomioitu naisten vapaaehtoinen liittyminen Boko Haramiin muun muassa parempien elinolojen perässä (Moaveni 2019). Nämä ovat tärkeitä osia pyrkiessämme ymmärtämään, millä eri tavoin naiset osallistuvat konfliktiin, sillä naisista puhuminen ainoastaan miesten väkivallan ja vallankäytön uhreina jättää ulkopuolelle olennaista tietoa naisten toimijuudesta ja tavoista vastata kriiseihin (El-Bushra 2007, 135).

Kun tahdotaan tutkia, miten eri ilmiöt saavat merkityksensä yhteiskunnassa tai kuinka erilaisiin ihmisryhmiin liitetään tiettyjä ominaisuuksia, on luontevaa tarkastella tiedotusvälineitä ja näiden tuottamaa diskurssia. Diskurssina voidaan ymmärtää lähes mikä tahansa kommunikoinnin muoto, ei ainoastaan teksti: keskustelut, kuvat, videot, jopa eleet

– kaikki, mikä kertoo meille jotain ympärillä olevasta maailmasta, sen prosesseista ja rakenteista, erilaisista ajatuksista, tunteista ja niin edelleen (Fairclough 2003, 176). Tässä tutkimuksessa analyysin keskiössä ovat nimenomaan uutisartikkeleiden tekstit, joskin paikoittain viittaa myös uutisten yhteydessä oleviin kuviin, sillä ne ovat osa uutisen luomaa kokonaisuutta. Näiden kautta tarkastelen, millaista sosiaalista maailmaa ja todellisuutta media luo. Median ja esimerkiksi koulutusjärjestelmien tuottama ja jakama tieto edustavat valtaa, mitä yhteiskunnan vaikutusvaltaisimmilla on. Koska tämä jaettu tieto väistämättä ohjaa niin tulkintaamme maailmasta kuin myös edelleen tuottamiamme diskursseja ja toimia, osallistuu se sosiaalisen maailman luomiseen. Siksi sen kyseenalaistaminen ja kriittinen analysointi ensiarvoisen tärkeää. (van Dijk 1993, 258).

Toisin sanoen medialla on valta muokata ymmärrystämme sen suhteen, miten ymmärrämme sukupuolia ja näihin liitettyjä rooleja. Median kautta rakentuu mahdollisesti siis myös käsityksemme nigerialaisista naisista passiivisina uhreina Boko Haramin konfliktin ja Chibokin kidnappauksen kontekstissa. Koska tämä käsitys on ongelmallinen, eikä välttämättä kuvasta todellisuutta, tutkin, miten niin nigerialainen kuin yhdysvaltalainenkin media esittävät naiset. Feministisen kriittisen diskurssianalyysin kautta voidaan saada hyvinkin tarkkaa tietoa siitä, minkälaisia rooleja ja ominaisuuksia eri ihmisryhmiin, etenkin alistettuihin ihmisryhmiin, liitetään. Lazarin (2014) feministinen kriittinen diskurssianalyysi tarjoaa keinon tarkastella juuri sukupuoliin liittyvää diskurssia ja sukupuolten välistä epätasa-arvoa ajavaa ideologiaa. Teemaan liittyvää aiempaa diskurssitutkimusta on tehty muun muassa naisten rooleista Nigeriassa (Ahmed 2018), Boko Haramin itsensä käyttämästä diskurssista (Chiluwa 2015), BBOG-liikkeen ympärillä tapahtuvasta diskurssista (Maxfield 2015), sekä nigerialaisten naisten rauhanaktivismiin liittyvää vertailevaa tutkimusta nigerialaisten sanomalehtien ja BBOG-liikkeen käyttämän kielen välillä (Anttila 2019).

Kuitenkaan feminististä kriittistä diskurssianalyysia nigerialaisten naisten mediarepresentaatioista Boko Haramin ja tarkemmin Chibokin kaappauksen kontekstissa ei ole juuri tehty, eikä myöskään vertailua nigerialaisen ja yhdysvaltalaisen median välillä. Koska Chibokin tapaus oli kuitenkin merkittävä saadessaan maailmalaajuista huomiota ja naisten ollessa sen keskiössä, on diskurssianalyysin tekeminen naisten representaatioista

mediassa perusteltua. Siksi tarkastelen niin nigerialaisen kuin yhdysvaltalaisenkin median maalaamaa kuvaa naisista ja selvitän, eroavatko nämä toisistaan. Tämänkaltainen tutkimus on keskeistä pyrkiessämme ymmärtämään minkälaista valtaa medialla voi olla liittyen käsityksiimme eri ihmisryhmistä ja miten nämä käsitykset osallistuvat sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen, mahdollisesti aiheuttaen epätasa-arvoisuutta tai sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta. Koska niin ikään haitalliset sukupuoliroolit ovat edelleen hyvin vahvoja Nigeriassa, näen tämänkaltaisen tutkimuksen olevan tärkeää etenkin tässä kontekstissa. Diskurssien tarkastelu ja kyseenalaistaminen voivat olla askel kohti muutosta.

1.2. Tutkimuskysymykset ja -tavoitteet

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millä tavoin nigerialaisia naisia kuvaillaan nigerialaisessa ja yhdysvaltalaisessa mediassa, sekä vertailla näistä saatuja tuloksia keskenään. Tutkimusongelma nousee tavasta käsittää naiset sivuhenkilöinä konflikteissa, tai vähintään passiivisina pelinappuloina ja median osallisuudesta näiden käsitysten luomisessa. Siksi tutkin, millaista kuvaa media heistä luo ja ylläpitävätkö Chibokin kaappauksen yhteydessä käytetyt diskurssit sukupuolittuneita käsityksiä. Tutkimuskysymykset kuuluvat:

1. Millaisia representaatioita nigerialaisista naisista luodaan Chibokin tyttöjen uutisoinnissa nigerialaisessa ja yhdysvaltalaisessa mediassa?
2. Vastaavatko näiden medioiden luomat representaatiot nigerialaisista naisista toisiaan, vai onko niissä havaittavissa eroavaisuuksia?

Koska tutkimuskysymykset itsessään eivät kuitenkaan vielä kerro maailmasta paljoa, on näiden kysymysten tulokset tarpeellista linkittää laajempaan kontekstiin. Tutkimuksellani on siis suurempikin tavoite pyrkiä ymmärtämään, millaista sosiaalista todellisuutta nämä nigerialaisista naisista käytetyt diskurssit luovat ja millaisia mahdollisia seurauksia näillä on. Toisin sanoen tarkastelemalla sukupuolittunutta kieltä tavoitteena on paljastaa, miten kieli heijastaa maailmaa ja sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta ja on näin osa kulttuurin ja sosiaalisten rakenteiden muodostumista (Fairclough 1992). Vertailemalla medioita pystyn myös tarkastelemaan, luodaanko tätä mahdollisesti eri tavoin eri konteksteissa.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni vastatakseni käyn läpi nigerialaisen Channels TV:n ja yhdysvaltalaisen CNN:n uutisointia kaappauksesta vuosien 2014 ja 2019 välillä. Olen valinnut nämä tv-asetat, koska ne ovat hyvin samantyyppisiä edustaessaan niin ikään poliittisesti riippumattomia ja yleisesti luotettuja medioita tahoillaan (enemmän luvussa 4). Teemoittelun menetelmän avulla nostan artikkeleista nigerialaisia naisia kuvailevat toistuvat diskurssit ja esittelen nämä pääteemoihin jaoteltuna luvun 5 analyysissä. Keskityn siihen, mitä sanotaan, miten sanotaan ja kuka sanoo. Nigerialaisiin naisiin sisältyvät tässä kaikki naiset, ketä uutisoinnissa tulee esiin, pääasiassa kuitenkin kaapatut tytöt ja BBOG-liikkeen jäsenet. Analysoin näiden ohessa kuitenkin myös miespuolisia henkilöitä ja heidän kuvailuaan ja näkyvyyttä mediassa, sekä miten nämä representaatiot rakentuvat suhteessa naisiin. Käyn diskursseja läpi feministisen kriittisen diskurssianalyysin ja teemoittelun menetelmin, jotka esittelen luvussa 4.

Toiseen tutkimuskysymykseeni vastaan luvun 6 pohdinnassa, missä tuon yhteen analyysissäni saamat tulokset ja vertailen analyysin kautta luomiani kategorioita nigerialaisesta ja yhdysvaltalaisesta diskurssista keskenään, sekä integroin tutkimuksen tulokset aiempaan tutkimukseen, jota esittelen luvussa 2. Diskurssitutkimusta erilaisista medioista tämän aiheen puitteissa on olemassa, mutta tutkimuksissa harvemmin yhdistetään näitä näkemyksiä. Toisin sanoen vertailevaa tutkimusta nigerialaisen ja yhdysvaltalaisen median uutisoinnista koskien Boko Haramin konfliktia, ja etenkin naisten rooleja tämän keskellä, ei ole juuri tehty.² Vertailemalla nigerialaista ja läntistä näkemystä voidaan saada hyvinkin mielenkiintoista tietoa siitä, millaista sosiaalista maailmaa eri konteksteissa luodaan ja miten. Se voi myös paljastaa jotain Nigerian ja Yhdysvaltojen suhteesta. Pyrin identifioimaan yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia, joita diskurssien kategorioista on löydettävissä. Samalla kiinnitän kriittisen diskurssianalyysin periaatteiden mukaisesti huomiota myös siihen, mitä mahdollisesti *ei* sanota ja jätetään niin tahallisesti kuin tahattomastikin uutisoinnin ulkopuolelle.

Olen päättänyt jättää pohdinnan erilleen luvun 5 analyysistä, koska näen, että selkeyden vuoksi on mielekkäämpää pohtia molempien medioiden tuloksia yhdessä suhteessa aiempaan tutkimukseen, kuin erillään. Näin pyrin välttämään myös mahdollisen toiston

² Katso kuitenkin esimerkiksi Ofori-Parku ja Moscato 2018.

pohdinnassa. Luvun 6 johtopäätöksissä tuon keskeisimmät tulokset yhteen ja liitän nämä suurempaan kokonaisuuteen, osoittaen niiden merkityksen tieteenalalle ja ympäröivän maailman ymmärtämiselle. Samoin arvioin tutkimuksen toteutusta ja pohdin mahdollisuuksia tulevaisuuden tutkimuksille.

Olen johdannossa avannut tutkimuksen taustaa, lähtökohtia ja motiiveja, sekä perusteluja sen tarpeellisuudelle. Seuraavassa luvussa esittelen aiempaa kirjallisuutta feministisestä konfliktitutkimuksesta, minkä jälkeen siirryn Boko Haramin historian ja nigerilaisen yhteiskunnan esittelyyn ja jatkan tästä luvuittain yllä kuvaamallani tavalla.

2. SUKUPUOLI AIKAISEMMASSA TUTKIMUKSESSA

Naisista kansainvälisessä politiikassa, konflikteissa ja mediassa yleisesti on olemassa runsaastikin kirjallisuutta, kuin myös jonkin verran Boko Haramista ja naisista osana sen strategiaa. Feministisellä tutkimuksella on pitkät perinteet tieteenalalla, minkä vuoksi aloitan luvun tieteenalan suuntauksesta yleisesti, sillä se luo perusteet koko tutkimukselle. Tämän jälkeen esittelen naisten erilaisia rooleja konflikteissa ja viimeiseksi tuon vielä esiin joitakin aiempia tutkimuksia naisiin liitetystä mediadiskurssista konflikteissa.

2.1. Feministinen kansainvälisten suhteiden tutkimus

Naisten roolia kansainvälisessä politiikassa on pitkälti vähätelty tieteenalan tutkimuksessa tai naiset on jätetty suoranaisesti sen ulkopuolelle. Historiallisesti ala esitetään miesten keksimänä, kun se 1900-luvun alkupuoliskolla sai akateemisen alkunsa. Siinä missä naiset puuttuivat niin tutkimuksen kohteista kuin korkeista poliittisista asemistakin, olivat naiset pitkään harvinaisuus myös kansainvälisten suhteiden oppilaana tai tutkijana (Tickner 1992, 1). Feministisen tutkimuksen tieteenalan voidaankin nähdä nousseen vasta 1980-luvun loppupuolella muiden positivistista tutkimusta haastavien teorioiden ohella, mikä on verrattain myöhään ottaen huomioon, että kansainvälisen politiikan tutkimus syntyi jo huomattavasti aikaisemmin (Zalewski 2018).

1980-luvulla tieteenala alkoi uudistua ja sosiaalista maailmaa alettiin ymmärtää eri tavalla. Tällöin useat eri tutkijat alkoivat tuoda esiin kriittisiä ja tulkitsevia näkemyksiä, kyseenalaistaen perinteiset käsitykset tieteenalan keskeisistä konsepteista kuten valtiosta, sodasta, anarkiasta, suvereniteetista, turvallisuudesta ja rauhasta (George ja Campbell 1990, 288-9). Nämä tieteenalaa uudistavat näkemykset eivät olleet identtisiä, mutta George ja Campbell tiivistävät niiden pääpiirteet neljään ajatukseen. Ne näkivät, että positivistiset ja empiiriset lähestymistavat eivät riitä yhteiskunnan ja tiedon täydelliseen ymmärtämiseen, että tieto ja ymmärrys rakentuvat osana historiaa, kulttuuria ja valtasuhteita, että kielellä on merkitystä todellisuuden rakentumisessa, sekä että merkitykset ja identiteetit rakentuvat osana tätä (emt., 270). Feministinen tutkimus osallistui myös näiden uusien ajattelutapojen nousuun. Esimerkiksi Cynthia Enloen teos *Bananas, Beaches and Bases* (alkuperäinen 1989, uudistettu versio 2014) on yksi merkittävimpiä feministisiä teoksia, joka raivasi tietä sukupuoleen keskittyvälle tutkimukselle kansainvälisten suhteiden alalla ja etenkin lisäsi

ymmärrystä naisten rooleista kansainvälisen politiikan konfliktitilanteissa. Enloe nosti esiin ongelmat kentän sukupuolittuneisuudesta kysymällä, missä naiset todellisuudessa ovat, sekä osoittamalla, että he ovat täysin samoissa paikoissa kuin miehetkin – ainoastaan niin ikään unohdettuina ja piilotettuina (Enloe 2014; Zalewski 2018).

Kysyessään siis, missä naiset oikein ovat, feministinen tutkimus pyrkii ennen kaikkea tuomaan sukupuolen kysymyksiä esille kansainvälisessä politiikassa ja osoittamaan, että naiset ovat samanlainen osa tätä kokonaisuutta kuin miehetkin. Feministisen tutkimuksen ei pidä kuitenkaan nähdä olevan ainoastaan tapa antaa naisille ääni tai tuoda esille vain naisten kokemuksia. Nostamalla sukupuoli tutkimuksen fokukseen pyritään taistelemaan niin naisten kuin miestenkin kokemaa epäoikeudenmukaisuutta vastaan, mikä kumpuaa haitallisista sukupuolirooleista. Siksi feministisen tutkimuksen tärkeä kontribuutio tieteenalalle onkin sen päämäärä paljastaa ja etenkin purkaa vääristyneitä sosiaalisesti rakennettuja sukupuolikäsityksiä. (Smith 2017, 63). Näin ollen se ei ole ainoastaan keino paikantaa naisia kansainvälisissä suhteissa tai koittaa ymmärtää vain naisten rooleja, vaan laajempi pyrkimys vastustaa sukupuolittuneista käsityksistä johtuvia sosiaalisia ongelmia.

Enloen (2004) mukaan tutkijoiden on näin ollen kehitettävä eräänlainen ”feministinen tietoisuus” (*feminist consciousness*), joka käsittää niin feminiinin kuin maskuliininkin sisällyttämisen tutkimukseen, koska ilman ensimmäisen tarkastelua emme voi ymmärtää jälkimmäistä ja toisin päin (Enloe 2004, 97). Hedelmällistä tutkimusta ja todellista muutosta saadaan aikaan ainoastaan luomalla täysin uusia näkökulmia tarkastella maailmaa, jossa maskuliini ja feminiini nähdään tasavertaisina, eikä eroteltuina ja lähtökohtaisesti erilaisina. Tämä liittyy yhteen feministisen tutkimuksen perusideoista, jonka mukaan naisia ei voida vain liimata nykyisen tutkimuksen päälle, toisin sanoen ”lisätä ja sekoittaa” (*add women and stir*). (Peterson 1992, 20). Molempia, niin miehiä kuin naitakin, on tarkasteltava uudestaan, jotta vaihtoehtoisia tapoja rakentaa sosiaalista maailmaa voitaisiin löytää. Todellisuudessa naispuoliset henkilöt ovat kuitenkin yleensä niitä, jotka epäoikeudenmukaisuutta eniten kokevat ja näin heitä tutkimalla pystytään usein parhaiten pureutumaan sukupuoleen liittyviin ongelmiin.

Feministisen tutkimuksen tarkoituksena on myös tuoda esille vallitsevia epätasa-arvoisuuksia sukupuolten välillä, muun muassa järjestelemällä keskeisiä alan konsepteja, kuten turvallisuus ja valta, uudelleen. Samoin sen useat eri tutkijat pyrkivät viemään ymmärrystä kansainvälisistä suhteista pois realistisesta näkemyksestä, jonka mukaan valtiot ovat anarkistisessa tilassa, jossa sodan mahdollisuus on alati läsnä. Tämä on ongelmallinen näkökulma, sillä se liitetään maskuliiniseksi miellettyihin sodan, konfliktin ja väkivallan käsitteisiin, joihin naiset tai muut ”pehmeiksi” mielletyt turvallisuusuhat eivät liity. (Harel-Shalev 2019, 2). Esimerkiksi Tickner (1997) kehottaa meitä katsomaan turvallisuutta muunakin, kuin sodan uhkana ja aseina. Vaikka nämä ovatkin keskeinen osa turvallisuutta, tärkeää olisi laajentaa käsite kattamaan myös esimerkiksi ympäristön luomat turvallisuusuhat. Kasvattamalla käsitystämme turvallisuudesta, voidaan sitä turvatessa löytää näin myös väkivallattomia ratkaisuja (Tickner 1997). Laajentaessamme ymmärrystä konflikteista, turvallisuudesta ja sen eri ulottuvuuksista kansainvälisessä politiikassa pystymme nostamaan esiin perinteisesti keskustelusta ulkopuolelle jätetyt naiset. Esimerkiksi konfliktien jälkeisiin uudelleenintegraatio-ohjelmiin ei usein oteta mukaan naispuolisia henkilöitä, koska he ovat voineet toimia taistelevan osapuolen riveissä muun muassa kokkeina tai viestinviejinä, eivätkä välttämättä aseellisissa joukoissa miesten tavoin. He siis altistuvat yhtä lailla konfliktin haitallisille jälkiseurauksille, mutta eivät pääse samalla tavalla työstämään näitä. (Enloe 2004, 96).

Suurin osa feministisestä tutkimuksesta eroaa valtavirtatutkimuksesta ontologisilta ja epistemologisilta lähtökohdiltaan. Kuten mainittu, siinä missä perinteisesti sellaiset käsitteet kuin valta, autonomia, rationaalisuus ja julkinen puoli liitetään maskuliinisuuteen, käsitteet heikkous, riippuvaisuus, tunteet ja yksityinen puoli liitetään feminiinisyteen. Monet feministiset teoreetikot näkevät nämä kuitenkin ainoastaan sosiaalisesti rakennettuina malleina, eikä luonnostaan olemassa olevina rakenteina. Näin sukupuolesta tulee symbolinen järjestelmä, jolla on vaikutusta lähes kaikkeen ymmärrykseen kulttuureissa. Myös tämän vuoksi sukupuoleen keskittyvä tutkimus ei ole ainoastaan naiseutta tutkivaa, vaan ottaa huomioon myös miehet ja maskuliinisuuden. (Tickner 1997, 614-5). Termit *mies* ja *nainen* ovat joustavia ja alati alttiita muutokselle. Feminististä tutkimusta perustellaankin sillä, että nämä termit voitaisiin muokata sellaisiksi, ettei niiden edustama maskuliinisuus ja feminiinisyys enää aiheuttaisi tasa-arvon ongelmia ja vallan väärinkäyttöä (Butler 1990, 33).

Kuitenkin esimerkiksi Keohane (1998) on kritisoinut feminististä tutkimusta, nähden sen itsessään luovan dikotomista tutkimusta sen samalla pyrkiessä purkamaan juuri tiukkaa binääristä ajattelua. Keohanen mukaan Tickner asettaa teoriassaan vastakkain ratkaisukeskeiset ja kriittiset teoriat: hermeneuttiset, historiaan perustuvat, humanistiset ja filosofiset teoriat positivistisia epistemologioita vastaan, sekä todellisuuden muodostumisen sosiaalisen rakentamisen kautta luonnonlakeja vastaan (Keohane 1998, 194). Keohane näkee tämän ongelmallisena, koska feministinen teoria ei sen mukaan näin tarjoa uusia näkökulmia tutkimukselle, vaan toisintaa jo olemassa olevaa tutkimuksen polarisoitumista. Sen vuoksi tutkimus ja teoria pitäisi nähdä jatkumona, jonka vastakkaisissa päissä olisivat nämä ääripäät, mutta tutkija voisi valita väliltä omaan analyysiinsa sopivia osia (emt.). Tickner (1998) ei kuitenkaan näe, että olisi mahdollista löytää ratkaisukeskeisten ja kriittisten teorioiden väliltä toimivaa muotoa, joka ei sulkisi ulkopuolelle tarpeeksi kriittistä ja interpretiivistä tutkimusta, jonka avulla rikkoa nykyinen sukupuolten välillä vallitseva hierarkia. Nämä ovat niin erilaisia teoreettisia näkökulmia, ettei pelkkä ongelmanratkaisuun tähtäävä teoria tyydytä feminististen tutkijoiden toiveita. Keohane ei Ticknerin mukaan myöskään ymmärrä, ettei feministinen tutkimus keskity ainoastaan sodan poissaoloon, vaan myös syvempään yksityiseen ja rakenteelliseen väkivaltaan, sekä alhaalta-ylös -tarkasteluun, jossa naisten näkökulmat yksityisestä piiristä otetaan huomioon. Näin pystytään ymmärtämään laajempia sosiaalisia ja poliittisia ilmiöitä. (Tickner 1998, 208).

Vaikka feminismin termiä käytetään usein edustamaan yhtä tiettyä ajattelusuuntausta, esimerkiksi juuri Enloen, Ticknerin tai Butlerin feministiset näkemykset edustavat vain heidän tapaansa nähdä maailma ja onkin tärkeää tiedostaa, ettei feministiset tutkijat ja teoreetikot ole homogeeninen joukko näkemyksissään. Suuntauksen sisälle mahtuu hyvin monia eri näkökulmia ja fokuksia tutkimukseen. Feministiset teoriat jakavat usein saman näkemyksen, että sosiaalisessa järjestyksessä ja poliittisessa toiminnassa vallitsee epätasa-arvo ja ne alistavat ja syrjivät ihmisiä sukupuolen perusteella. Tämän vuoksi sukupuoleen täytyy näitä tutkiessa kiinnittää huomiota, jotta voidaan siirtyä kohti muutosta. (Tickner 2002, 276). Eri näkemykset ovat samaa mieltä vähintään siitä, että sukupuolella on merkitystä kansainvälisessä politiikassa. Teoriat ja näkemykset eivät kuitenkaan ole täysin yhtä mieltä siitä, mistä esimerkiksi epätasa-arvo johtuu, kuinka sitä voidaan selittää, tai muuttaa. Yleisimpiä erilaisia suuntauksia ovat liberaali, marxilainen, radikaali, sosialistinen, psykoanalyttinen, *standpoint*, jälkikolonialistinen ja jälkimoderni feminismi (emt.). Nämä

voivat erota toisistaan ontologisilta, epistemologisilta ja metodologisilta oletuksiltaan. Tutkijat ovat päätyneet myös yhdistelemään näitä.

Rationalistinen feminismi, sisältäen niin realistisia kuin liberaalejakin näkemyksiä, näkee valtion olevan tärkein toimija kansainvälisessä politiikassa ja sukupuolten jakautuvan biologian mukaan. Sen fokus on muun muassa tavoissa, joilla sukupuoli saattaa vaikuttaa valtion päätöksentekoon tai joilla tämä päätöksenteko mahdollisesti vaikuttaa eri tavalla naisiin ja miehiin, käyttäen esimerkiksi kvantitatiivisia menetelmiä löytääkseen kausaalisuhteita sukupuolen ja käytöksen välillä. (Hansen 2010, 20). *Standpoint*-feminismi taas kritisoi valtiota varsin rajustikin, väittäen sen olevan ainoastaan patriarkaalisen vallan ilmentymä, minkä puitteissa miehet ovat julkisen toiminnan piirissä ja päätöksenteossa, kun taas naiset ovat yksityisen toiminnan piirissä. Näin ollen patriarkaalinen järjestelmä tukee naisten kokemia rakenteellisia epäkohtia, minkä vuoksi tutkimuksen pitäisikin keskittyä niitä kohtaaviin marginalisoituihin naisiin, eikä niinkään abstraktiin valtioon, kuten rationalistit tekevät. (emt., 21). *Standpoint*-feminismin mukaan feminiinisyys ja maskuliinisuus ovat sosiaalisesti tuotettuja ja näin ollen ymmärrys näistä aina paikkaan ja aikaan sidonnaisia, joskin se kuitenkin näkee juuri konkreettisen biologisen naissubjektin ja tämän kokemusten kuuluvan analyysin keskiöön (emt., 22).

Jälkistrukturalistinen feminismi, josta feministinen kriittinen diskurssianalyysi kumpuaa ja toimii omankin ajatteluni lähtökohtana, näkee *standpoint*-feminismin kanssa samoin haitallisena jaon julkisen ja yksityisen piirin välillä. Sen mukaan ei kuitenkaan ole riittävää vain kysyä marginalisoiduilta naisilta heidän kokemuksistaan, vaan kyseenalaistaa kaikki se, mikä on alun perinkään saanut tällaisen jaottelun aikaan. Siksi esimerkiksi valtasuhteiden tutkiminen on olennaista. (emt., 23). Tätä suuntausta ohjaa butlerimainen ajatus sukupuolen performatiivisuudesta, sekä ajatus, että juuri diskurssien kautta rakennetaan subjekteja ja tämän kautta voidaan oikeuttaa toimintaa tai hiljentää joitain subjektipositioita. Jälkistrukturalistinen feminismi näkee siis sosiaalisen todellisuuden rakentuvan diskurssien kautta, jolloin näiden tutkiminen on avain tämän todellisuuden ymmärtämiseen. Esimerkiksi naisista ei pitäisi puhua "uhreina", koska se ilmentää tietynlaista passiivisuutta ja riippuvuutta miehistä. (emt., 24).

Vaikka feministisiä suuntauksia on monia ja hyvinkin erilaisia, pyrkivät ne silti kaikki nostamaan sukupuolen keskeiseksi osaksi kansainvälisen politikan tutkimusta. Sukupuolen kysymykset ovat tärkeitä, ja naisilla on ollut nyt jo pitkään rooli niin tutkimuksessa kuin kansainvälisten suhteiden ilmiöiden aktiivisina toimijoinakin. Kansainvälisten suhteiden ilmiöistä etenkin konfliktit ovat tämän tutkimuksen kannalta tärkeitä, joissa naiset usein liitetään yksityisen elämän piiriin, pois toiminnasta. Tutkimuskirjallisuus on pyrkinyt osoittamaan, millä eri tavoin naiset jätetään konflikteissa syrjään, sekä purkamaan tätä käsitystä nostamalla esiin naisten eri rooleja niin sodassa kuin rauhanprosesseissa kolmen kategorian kautta: naiset uhreina, väkivallan harjoittajina tai rauhanaktivisteina ja -neuvottelijoina. Vaikka feministisen tutkimuksen tarkoituksena onkin katsoa sukupuolen kysymyksiä laajemmin, olen päättänyt keskittyä seuraavissa esimerkeissä juuri naisiin, koska nämä ovat tämänkin tutkimuksen keskiössä. Näin pystyn luomaan tarvittavaa pohjustusta ja vertailukohtaa tulevalle analyysille.

2.2. Naisten monet roolit konflikteissa

2.2.1. Naiset uhreina

Feministinen tutkimus on osoittanut, että sodista puhuttaessa naiset nähdään usein näistä täysin irrallisina, sillä he ovat rauhaarakastavia, äidillisiä ja huolta pitäviä, siinä missä miehet ovat väkivaltaisia taistelijoita (Elshtain 1987, 166). Tätä on pyritty muuttamaan osoittamalla, että naiset ovat muutakin kuin uhreja. Vaikka naisista puhuminen *ainoastaan* uhreina onkin ongelmallista, myös tämä rooli on tärkeää ottaa huomioon muiden roolien ohessa. Konfliktit ja niiden jälkiseuraukset osuvat yleensä kaikista tuhoisimmin naisiin ja lapsiin monin eri tavoin. Naisten ja lasten kokema seksuaalinen väkivalta lisääntyy, jo valmiiksi köyhyydessä elävien naisten elämä vaikeutuu entisestään, työpaikkoja ja koteja tuhoutuu, sekä mahdollisesti tärkeät terveyspalvelut, kuten äitiysneuvonta heikkenevät (UN Women s.a.). Tämä kertoo yhä edelleen asetelmasta, jossa naiset nähdään heikkoina ja tämän vuoksi helppoina kohteina tai välineinä sotatilanteissa.

Naiset voivat joutua fyysisen, etenkin seksuaalisen, väkivallan uhriksi, mikä voi saada monia erilaisia muotoja. Wood (2006) väittää, että seksuaalista väkivaltaa esiintyy kaikissa sodissa, mutta esimerkiksi Bosnia-Hertsegovinassa bosnialaisten musliminaisten, sekä Ruandan kansanmurhassa tutsinaisten kokema seksuaalinen väkivalta oli niin

systemaattista ja laajaa, että niitä voidaan pitää rikoksina ihmisyyttä vastaan (Wood 2006, 307). Naisten seksuaalisen väkivallan uhreiksi joutuminen konflikteissa ei kuitenkaan hänen mukaansa ole yksiselitteinen ilmiö, vaan vaihtelua on niin kohteissa, tekijöissä kuin toteutuksessakin. Joskus uhreina on myös miehiä ja väkivalta voi olla molempien osapuolten harjoittamaa (emt.). Se voi ottaa useita eri muotoja raiskauksesta pakotettuun prostituutioon ja avioliittoon, sukuelinten silpomiseen tai pakotettuun alastomuuteen (Skjelsbæk 2001, 212-3). Jotkut ovat selittäneet seksuaalista väkivaltaa konflikteissa sillä, että ”miehet vain ovat sellaisia”. Useimmat kuitenkin tunnistavat naisiin kohdistuvan väkivallan poliittisen merkityksen: sillä pyritään horjuttamaan vastapuolen miesten itsevarmuutta, kun he eivät pysty suojelemaan naisiaan, sekä luomaan vahvempi side sotilaiden välille, kun naisten pahoinpitelemisestä tulee kollektiivinen kokemus. (Pankhurst 2010, 149). Tämä kuvastaa hyvin sitä, miten naiset ovat väline poliittisille tarkoituksille.

Lisäksi naiset voivat kokea tätä väkivaltaa useilta eri tahoilta: vastapuolen taistelijoilta, oman puolen miehiltä, sota-alueilta vetäytymässä olevilta sotilailta (esimerkiksi Saksassa toisen maailmansodan aikaan) ja jopa pakolaisleireillä työskentelevien humanitääristä työtä tekevien puolelta (emt., 149-50). Selvää on, että naiset ovat keskeisiä konflikteissa käytettävän seksuaalisen väkivallan uhreja ja sotatilanteiden aiheuttaman ahdistuksen purkamisen väline. Seksuaalisen väkivallan ymmärtäminen osana harkittua sotataktiikkaa onkin ollut yksi feministisen tutkimuksen suurimpia saavutuksia. (Buss 2009, 145).

Toinen tapa, jolla naiset voivat joutua eri tavalla sodan uhriksi kuin miehet, liittyy ennen kaikkea konfliktin jälkeisiin toimiin. Kuten yllä mainittu, naiset jätetään usein ulos konfliktien jälkeisistä ohjelmista, joilla pyritään saamaan sodassa osallisina olleet integroitumaan takaisin yhteisöön rauhan saavuttamisen jälkeen. Koska naiset toimivat konfliktitilanteissa usein stereotyyppisissä rooleissa, kuten kotitöitä tehden tai toimien lähettiläinä sotilasleirien välillä, ei heidän nähdä samalla tavalla tarvitsevan konfliktinjälkeistä apua. Kuitenkin sekä näissä, että taistelijan rooleissa naiset joutuvat käymään läpi kokemuksia, jotka luovat heille samanlaisen tarpeen sodanjälkeiselle tuelle kuin miehet. (Tarnaala 2016). Silloinkin, kun naisten tarve eheyttämishelmalle tunnustetaan, kohdellaan heitä homogeenisenä ryhmänä, eikä tarjota esimerkiksi nuorille naisille suunnattua erillistä apua (Specht ja Attree 2006, 219). Konfliktien jälkeisissä tilanteissa on usein nähtävissä ”sukupuolisokeus” (*gender*

blindness), jonka vuoksi naisten tarpeita ei huomioida juuri siksi, että heidät nähdään irrallisina sodasta, eikä näin ollen nähdä tarvetta huomiolle. Tämä voi johtaa naisten hylkäämiseen yhteisön ulkopuolelle, huonontuneeseen taloudelliseen tilanteeseen ja pahimmassa tapauksessa jopa naisten kuolemaan. (Dharmapuri 2011). Naiset voivat päätyä myös orjiksi tai muutoin väkivallan kohteeksi pakolaisleireillä. He joutuvat usein pakenemaan konfliktialueelta, mahdollisesti lasten kanssa, sekä saattavat seurauksena kärsiä vakavista mielenterveydellisistä ongelmista saamatta näihin tarvitsemaansa apua. (Rehn ja Johnson Sirleaf 2002). Vaikka nämä vaikuttavat miehiinkin, ovat naiset silti useammin uhreina. Tämän vuoksi naisten usein kokema uhrirooli on tärkeää huomioida konfliktitilanteissa. Ongelmia kuitenkin syntyy, kun heidät nähdään *passiivisina uhreina*. Siksi onkin syytä tarkastella myös naisten muita rooleja, kuten taisteluun osallistumista ja rauhanaktivismia.

2.2.2. Naiset väkivaltaisina toimijoina

Naisten mieltäminen väkivaltaisiksi on ollut kansainvälisissä suhteissa vieras ajatus, koska naisia pidetään luonnostaan rauhanomaisina. Tämä kumpuaa ajatuksesta, jonka mukaan naiset luovat elämää ja miehet vievät sitä (Elshtain 1987). Näin ollen naiset tarvitsevat miesten suojelua konflikteissa, jolloin heidät liitetään Enloen (2014) mukaan yhteen ja samaan ryhmään lasten kanssa, ”*womenandchildren*” (Enloe 2014, 25). Tämä on alentavaa, sillä näkökulma olettaa naisten päätöksentekokyvyn ja puolustusmahdollisuuksien olevan lasten tasolla. Nämä nähdään joko sodan sivurooleissa tai heidän ollessa mukana toiminnassa tätä pyritään selittämään eri tavoin kuin miesten toimintaa. Naisten liittäminen heikkouteen ja riippuvaisuuteen ja miesten vahvuuteen ja sotaan johtaa väistämättä asetelmaan, jossa yhteiskuntaa ja sosiaalisia rakenteita määrittää patriarkaalinen valta, joka mahdollistaa miesten vallankäytön suhteessa naisiin, pakottaen näin naiset yksityiselle puolelle passiiviseen rooliin. (Smith 2017, 64).

Vaikka läpi historian on olemassa lukematon määrä esimerkkejä naissotilaista ja jopa naisterroristeista, monelle ajatus näistä tuntuu edelleen epämuikavalta (Peterson ja Runyan 1999, 116). Tämä johtuu Sjobergin ja Gentryn (2007) mukaan siitä, että ihmiset eivät tahdo totutun muuttuvan. Tässä tapauksessa se, ketä on totuttu suojelemaan, muuttuukin itse turvallisuushaksi, eikä tähän osata suhtautua. Epämuikavuutta pyritään helpottamaan

keksimällä erilaisia syitä väkivallalle, jottei tarvitsisi hyväksyä, että naiset voivat olla yhtä vaarallisia kuin miehetkin ja nimenomaan oman toimijuutensa myötä (Sjoberg ja Gentry 2007, 14). Läpi historian on kuitenkin esimerkkejä, joissa naiset osoittavat väkivaltaisuutensa yhtä lailla kuin miehetkin. Tamilitiikereissä, Tšetšenian Mustissa leskissä, sekä Palestiinan vapauttamisen puolesta taistelevissa järjestöissä on runsaasti naisjäseniä (Richardson 2006, 120), samoin esimerkiksi Sierra Leonen (MacKenzie 2009), Kolumbian (Tabak 2011), ja Pohjois-Irlannin (McEvoy 2009) konflikteissa on ollut mukana naissotilaita.

Kuitenkin kun Yhdysvallat ensimmäisen kerran lähettivät konfliktialueelle naispuolisia sotilaita vuoden 1991 Persianlahden sodassa, saivat nämä suhteettoman paljon huomiota heihin usein viitaten nimenomaan ”naissotilaina”, ennemmin kuin pelkästään ”sotilaina” (Sjoberg 2007, 82). Tätä voidaan verrata esimerkiksi siihen, että käsitettä ”miesterroristi” ei ole olemassa (Sjoberg ym. 2011, 4). Koska emme tahdo hyväksyä, että naiset voisivat olla samalla tavalla poliittisesti tai uskonnollisesti motivoituneita väkivaltaan kuin miehet, täytyy meidän keksiä vaihtoehtoisia syitä, jotka voisivat selittää tätä virhettä feminiinisyydessä ja sukupuolinormien rikkomista (Sjoberg ja Gentry 2007, 11).

Yhteiskunnan luomia selityksiä väkivaltaisuudelle on tunnistettu useita, kuten psykologiset ongelmat, jotka johtavat hirviömäisiin virheisiin tai seksuaaliset ongelmat, tehden naisista arvaamattomia (Sjoberg ja Gentry 2007); epäonnistuneet vanhemmat ja lapsuuden traumat (Crenshaw 2000); sekä miehistä riippuvat syyt kuten seksuaalinen hyväksikäyttö, miehen menehtyminen tai kosto miehille (Bloom 2005). Mitä tahansa tulkintaa käytetään, naisten luonnostaan väkivaltaisten attribuutioiden kieltäminen johtaa tilanteeseen, missä naisten potentiaalia saada suurta harmia aikaan vähätellään, eikä sitä pystytä tehokkaasti hillitsemään (Cruise 2016, 40). Esimerkiksi vuoden 2017 loppuun mennessä 454 Boko Haramissa toimivaa naista oli ottanut osaa 232 itsemurhaiskuun, joissa kuoli yhteensä 1225 ihmistä (BBC 2018). Naisten tekemät väkivaltaiskut ovat siis yhtä lailla vaarallisia ja otettava yhtä vakavasti kuin miestenkin. Sen lisäksi että naisten väkivaltaisuuden kieltäminen luo epätasa-arvoista asetelmaa, on se myös konkreettinen turvallisuusuhka.

2.2.3. Naiset osana rauhanprosesseja

Vaikka naisia pidetään rauhanomaisina ja vähemmän taipuvaisina väkivaltaan kuin miehiä, jätetään heidät silti paradoksaalisesti myös rauhanneuvottelujen ulkopuolelle. YK:n päätöslauselma 1325 vuonna 2000 oli ensimmäinen kerta, kun naiset pyrittiin sitovasti tuoda mukaan rauhaa edistäviin prosesseihin osalliseksi. Sen tarkoitus on keskittyä etenkin naisten turvallisuuteen konfliktitilanteissa, sekä lisätä naisia niin kenttätyöhön kuin päätöksentekoonkin alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti (Cohn ym. 2004, 130). Silti kuten Shulika (2016) sanoo, naisia ei pitäisi ottaa mukaan rakentamaan rauhaa sen takia, että heillä olisi jokin sisäinen tarve tai taito tehdä niin, vaan koska he ovat yhtä lailla oikeutettuja ihmisoikeuksiin kuin miehetkin ja pitäisi saada olla tekemässä myös niihin liittyviä päätöksiä (Shulika 2016, 11). Charlesworthin (2008) analyysin mukaan päätöslauselma 1325 on ongelmallinen, sillä se tekee edelleen oletuksia naisista taitavampina neuvottelemaan rauhasta ja laittaa naiset jatkuvasti samaan kategoriaan lasten kanssa yhtä haavoittuvaisina. Se ei myöskään perustele, miksi naisilla pitäisi olla erikoinen rooli rauhanprojekteissa, sekä viittaa sukupuolella ainoastaan naisiin (Charlesworth 2008, 351). Toisten näkemysten mukaan päätöslauselma taas ennen kaikkea erotti naiset lapsista ja toi heidät mukaan aktiivisina toimijoina korostaen näiden omaa toimijuutta (Cohn ym. 2004, 139).

Tästä huolimatta naiset eivät edelleenkään ole mukana laatimassa rauhannehtoja tai allekirjoittamassa rauhansopimuksia, eikä heitä päästetä korkeisiin virkoihin, joista he voisivat vaikuttaa naisten oikeuksiin sopimuksissa. Useista Afrikan ja Aasian maista löytyy rauhanneuvotteluja, joissa ei ole ollut lainkaan naisia mukana, samoin naispuolisia rauhanturvaajia on huomattavan vähän (Willett 2010, 151). Naiset ovat jossain määrin mukana konfliktien jälkeisissä projekteissa, mutta päätöslauselma ei ole onnistunut pureutumaan rakenteellisiin ongelmiin, kuten koulutuksen mahdollisuuteen tai taloudellisiin epäkohtiin, joiden takia naiset eivät alun perinkään pysty lähtemään projekteihin mukaan. Ongelmallista myös on, ettei naisia kohtaan osoitettu väkivalta ole juurikaan vähentynyt, YK:n projektit kohtelevat naisia edelleen lähinnä uhreina ja YK:n omassakin linjauksessa on epäkohtia. Sen toiminnassa ja päätöksenteossa ei ole riittävää määrää naisia mukana, mikä kyseenalaistaa koko päätöslauselman vakuuttavuuden. (Binder ym. 2008, 25, 27)

Ennen kolonialismia naisilla oli Afrikassa hyvinkin arvostettu rooli yhteiskunnassa. Naiset muun muassa pitivät kodista, perheestä ja lapsista huolta kasvattamalla ja opettamalla heitä, ohjasivat ja tukivat perhettä moraalisesti ja rahallisesti, sekä osallistuivat aktiivisesti työntekoon, talouteen ja kaupankäyntiin. Samoin he olivat poliittisesti aktiivisia osallistumalla perheen ja heimojen tapaamisiin, sekä järjestämällä naisten liikkeitä ja jopa kapinoita. Vasta länsimaisen koulutusjärjestelmän, kristinuskon ja uuden poliittisen järjestelmän myötä naisten ja miesten roolit joutuivat sukupuolinormien vangeiksi ja naiset patriarkaalisesta vallan alle suljettuna rauhanprosessien ulkopuolelle. (Shulika 2016). Etenkin Nigeriassa naisten osallistuminen rauhantyöhön olisi tärkeää, sillä naiset kattavat puolet väestöstä ja kärsivät maan konflikteissa eniten. Samoin heidän mahdollisuutensa osallistua virallisiin rauhanprosesseihin on rajoittunut, sillä heidät suljetaan koulutuksen, päätöksenteon ja politiikan ulkopuolelle, juuri patriarkaalisesta yhteiskunnan vuoksi (Garba 2016, 34-5). Kuitenkin vaikka naiset eivät pääsekään Nigeriassa osallistumaan virallisiin rauhanprosesseihin, on heillä ollut iso rooli epävirallisissa ja ruohonjuuritason projekteissa ja liikkeissä. Tästä hyvänä esimerkkinä toimiikin juuri BBOG-liike, jonka nimenomaan naiset perustivat ja joka naisten järjestöjen avulla sai levitettyä kaappauksesta tietoa myös globaalilla tasolla. Tätä voidaan pitää esimerkkinä päätöslauselmaan 1325 nojautumisesta, jossa naiset pitäisi kaikilla politiikan eri tasoilla ottaa mukaan rauhanasioihin (Nti 2014). Naiset osoittivat hyvin radikaaliakin aktivismia tämän liikkeen kautta ja pyrkivät ottamaan asian omiin käsiinsä, koska heitä ei hyväksytä virallisesti politiikkaan. On siis väärin väittää, ettei naisilla olisi tahtoa tai mahdollisuuksia vaikuttaa vain koska he eivät ole mukana paperilla. Sen sijaan he löytävät muita keinoja vaikuttaa ja toimia.

2.3. Naiset ja mediadiskurssit

Yläpuolella esitetyt tutkimukset osoittavat, että naisilla on erilaisia rooleja konflikteissa ja niiden jälkipuinnissa. Siksi pitääkin kysyä, miksi niin usein naiset kuitenkin ymmärretään konflikteista irrallaan tai niiden lisäosana. Yhtenä mahdollisuutena on tarkastella mediaa. Mediadiskursseilla on vaikutusta siihen, kuinka näemme maailman ja siksi niiden kriittinen tarkasteleminen on tärkeää. Hallin (1982) mukaan media jatkuvasti valitsee, mitä tietoa se esittää ja missä muodossa, alati muotoilemalla ja muokkaamalla sitä. Näin se ei pelkästään esittele jo olemassa olevia merkityksiä, vaan rakentaa itse todellisuutta ja ylläpitää vallitsevaa sosiaalista järjestystä, vaikka Hallin mukaan tämän diskurssin esittäjä ei välttämättä itse tiedäkään, että hän osallistuu tietynlaisten ideologioiden luomiseen ja

muokkaamiseen (Hall 1982, 72). Feministisen teorian näkökulmasta on tehty tutkimusta, joka keskittyy nimenomaan niihin haitallisiin tapoihin, joilla naisia mediassa esitetään ja tämän myötä tuotetaan sukupuolten epätasa-arvoa tai muita sosiaalisia epäoikeudenmukaisuuksia.

Konflikteista raportoidessa, media ottaa usein uutisoinnissaan realistisen lähestymistavan, jossa keskitytään pääosin valtion ja muiden virallisten tahojen toimiin, eikä huomioida muita sotaan osallistujia. Tällaisessa tilanteessa juuri naisten ääni jää konflikteista kerrottaessa kuulumattomiin, ollessaan tällainen valtion ulkopuolella oleva ryhmä, vaikka kuten ylhäällä todettu, ovat he olennainen osa konflikteja. Tästä seuraa niin sanottu ”sodan sukupuolitettu viitekehys”. (Del Zotto 2002, 142). Käytännössä naisista luodaan erilaisia kehyksiä, joiden sisällä heitä sitten kuvaillaan. Tutkiessaan Kosovon sodasta raportointia useissa kansainvälisissä sanomalehdissä, Del Zotto tunnisti kuusi erilaista tapaa kehystää naisia konfliktissa. Heitä kuvailtiin passiivisina pakolaisina, miehiään odottavina vaimoina, rikottuina kehoina, raiskauksesta selvinneinä, tunteellisina rauhanaktivisteina tai stereotyyppittöminä naisina sodan keskellä. Näin mediassa onnistutaan ylläpitämään sodan maskuliinista kuvaa, jossa nainen ei voi olla miehen vertainen sotilas tai rauhanaktivisti (emt. 149).

Samantyyppisiä kehyksiä löytyy myös niin naispoliitikoista kuin naisterroristeistakin käytettyinä. Nacos (2005) selvittää tutkimuksessaan, että kummankin ryhmän naisia käsitellään samanlaisten, osittain päällekkäistenkin kehysten sisällä. Muun muassa molempien ulkonäköön kiinnitetään runsaasti huomiota, huomattavasti enemmän kuin miesten, vaikka se ei ole olennaista heidän tekojensa ja toimiensa kannalta. Samoin yhdysvaltalaiset naispoliitikot liitetään usein heidän perheensä statukseen, eikä heidän omat saavutuksensa saa huomiota, olettaen hän on saavuttanut asemansa muiden avulla. Naisterroristin taas nähdään toimivan perheensä kautta, esimerkiksi kostaakseen heidän kuolemansa (Nacos 2005, 439). Suhteettoman usein molemmista puhuttaessa nostetaan esiin myös romanttiset suhteet olettaen, ettei nainen voisi toimia ilman miestä tai hänen tekonsa olla tästä riippumattomia (emt., 441). Molempien ryhmien oletetaan myös olevan jatkuvassa taistelussa naisten oikeuksien tai vapauttamisen puolesta. Vaikka joissain tapauksissa tämä onkin totta, tämä saatetaan esittää myös varsin negatiiviseen sävyyn,

maalaten näistä radikaaleja tai vihaisia feministejä (emt., 442). Naisia verrataan miehiin, kuvaillen heitä joko yhtä koviksi tai kovemmiksi kuin miehet, koska naiset eivät voi olla voimakastahtoisia luonnostaan. Viimeisessä kehyksessä naisia, lähinnä naisterroristeja, kuvaillaan myös seonneiksi, jolloin he toimivat ymmärtämättä omia tekojaan tai niiden seurauksia (emt., 444-5). Nämä kaikki mediakehukset ovat osallisia siis rakentamaan asetelmaa, jossa naisten toimijuuden tai väkivaltaisuuden motiiveja ei ymmärretä tai niitä vähätellään.

Naisia voidaan joko tällä tavoin tuoda vääristyneesti esille uutisoinnissa, tai vaihtoehtoisesti jättää myös kokonaan sen ulkopuolelle tai osia toiminnasta mainitsematta. Esimerkiksi Rehn ja Sirleaf (2002) kirjoittavat, kuinka sodan ollessa käynnissä Bosnia-Hertsegovinassa, toimittajat systemaattisesti vähätelivät naisten toimijuutta. He tahtoivat haastatella ainoastaan raiskattuja naisia, antamatta ääntä niille naisille, jotka toimivat aktiivisena osana rauhanturvaamista tai muutoin konfliktin päättymisen hyväksi (Rehn ja Sirleaf 2002, 103-4). Repo (2007) taas kirjoittaa kahdesta yhdysvaltalaisesta sotilaasta, joiden ympärillä pyörivästä mediadiskurssista luotiin varsin dikotomista. Irakin sodassa palvelleet ja vangiksi joutunut Jessica Lynch nostettiin otsikoihin, kun yhdysvaltalaiset miessotilaat olivat hänet pelastaneet. Lynchista leivottiin mediassa *melkein* sotasankaria – hänestä olisi voinut olla siihen, mutta tarvitsi kuitenkin lopulta miesten apua pelastuakseen. Tätä pidettiin merkinä siitä, ettei naissotilaita kannattaisi lähettää konfliktialueille, koska heidän huonon kohtelunsa vuoksi he saattavat tuottaa ylimääräisiä tehtäviä miessotilaille (Repo 2007, 9-10).

Toisessa ääripäässä on toinen yhdysvaltalainen naissotilas, Lynndie England, joka vaikutti Abu Ghraibin vankilassa. Hän osallistui seksuaalissävytteisiin kidutustapauksiin vankilassa, josta levisi mediaan kuvia. Tämä järkytti maailmaa ja vaikka osallisena oli myös miehiä, joista osa syyllistyi pahempiinkin tekoihin, joutui England silti uutisoinnin keskipisteeseen. Hän toimi vastoin sitä, mitä naiselta odotetaan, näin ollen järkyttäen sitä tuttua ja turvallista kehystä, mihin ihmiset ovat tottuneet naiset laittamaan. Koska tapaus oli häpeällinen armeijalle ja valtiolle, pyrittiin hänet erottamaan normaaleista kansalaisista korostamalla mediassa hänen pahasuopaisuuttaan ja kieroutuneisuutta. (emt. 11-2). Vaikka totuutta Englandin tapauksesta ei varmasti tiedetäkään, media pystyy uutisoinnillaan joka

tapauksessa ylläpitämään käsitystä sodasta hypermaskuliinisena ja naisista kuulumattomana siihen (Howard ja Prividera 2008).

Tässä katsauksessa olen tuonut lyhyesti esiin, millä eri tavoin feministinen tutkimus pyrkii tuomaan sukupuolittuneita käsityksiä naisista ja miehistä konflikteissa esiin. Olen esitellyt tutkimuksia, jotka osoittavat, että naisten erinäiset roolit konflikteissa osataan nykyään jo tunnistaa, mutta nämä eivät silti välttämättä aina välity mediadiskursseihin. Silloinkin kun media tunnistaa naisten eri roolit, saattaa se keksiä näitä selittääkseen erilaisia syitä tai motivaatioita kuin miehillä on tai kehystää nämä eri tavalla. Seuraavassa luvussa keskityn Nigeriaan, sen yhteiskunnalliseen kontekstiin, Boko Haramiin ja sen ympärillä tehtyyn diskurssitutkimukseen.

3. NIGERIA JA BOKO HARAM

Jotta pystyy ymmärtämään naisten rooleja Boko Haramin konfliktin kontekstissa sekä Chibokin kaappaustapauksessa, on olennaista ymmärtää järjestön taustaa, ideologiaa ja strategioita sekä naisia näiden keskiössä, kuin myös Nigerian sosiopoliittista tilannetta ja naisten asemaa siinä. Esittelen tässä luvussa ensin nigerialaisten kohtaamia erilaisia sosiaalisia, taloudellisia ja poliittisia ongelmia ja kuinka nämä vaikuttavat etenkin naisten tilanteeseen. Tämän jälkeen esittelen lyhyesti myös Boko Haramin nousua, ideologiaa ja taktiikoita. Samalla tuon esiin Boko Haramista konfliktin kontekstissa tehtyä aiempaa diskurssitutkimusta, etenkin naisiin liittyen.

3.1. Nigerialainen yhteiskunta

Nigeriassa asuu yli 200 miljoonaa ihmistä ja se on näin ollen Afrikan väkirikkain valtio. YK arvioi Nigerian olevan vuonna 2050 jopa maailman kolmanneksi suurin valtio väestöltään (UN 2017). Tähän väestöön mahtuu lähes 300 erilaista etnistä ryhmää, satoja eri kieliä, sekä useiden eri uskontokuntien edustajia. Vielä 1900-luvun alkupuolella suurin osa nigerialaisista kuului perinteisiin uskontoihin, mutta Ison-Britannian kolonialismin vaikutuksesta vuoteen 1960 mennessä Nigerian saadessa itsenäisyyden suurin osa väestöstä kuului muslimeihin tai kristittyihin. Nykyään kansasta noin 50 % arvioidaan olevan muslimeja, hieman alle puolet kristittyjä ja vain pieni osa perinteisiin uskontoihin kuuluvia. (Falola ym. 2020). Useiden etnisyyksien ja uskontojensa vuoksi maa kärsiikin rajusti näiden edustajien välisistä kiistoista ja konflikteista, joissa kaikki vaativat omistusta asuttamistaan maista, sekä oman uskontonsa levittämistä. Tähän luonnollisesti liittyy vahvasti myös Boko Haramin harjoittama ääri-islam ja sen väkivalta heidän mukaansa väärin eläviä kristittyjä ja muslimeja kohtaan. Erityisesti koillis-Nigeria, missä Bornon osavaltio ja Chibok sijaitsevat, on kärsinyt suuresti Boko Haramin terrorismista.

Nigeria on ollut demokratia vuodesta 1999 lähtien ja vuonna 2019 nigerialaiset äänestivät Muhammadu Buharin presidentiksi toiselle kaudelleen. Vaikka maa pyrkiikin olemaan demokratia, ovat sen vaalit olleet läpi historian levottomia, eivätkä presidentti Buhari ja tätä edeltänyt presidentti Goodluck Jonathan ole pystyneet lupauksista huolimatta pelastamaan köyhyydestä kärsivää valtiota. Nigeriassa uskotaan olevan muodostumassa uusi nuorten äänestäjien joukko, joka pyrkii haastamaan rajustikin valtion nykyistä politiikkaa (Page ja

Tayo 2018). Presidentinvaaleissa tämä ei kuitenkaan näkynyt, sillä vuonna 2019 vaaleissa oli vähiten äänestäjiä koskaan vain kolmasosan äänivallan omaavista osallistuessa. Vaaleihin liittyi myös myöhästymisiä, jotka osaltaan vaikuttivat haitallisesti hallituksen luotettavuuteen kansan silmissä. (BBC 2019a). Tyytymättömyys liittyy myös nigerialaisten turhiksi kokemiin lupauksiin köyhyyden ja epätasa-arvoisuuksien lopettamisesta ja Boko Haramin terrorismin kukistamisesta. Tämän lisäksi poliittinen epätoivo kohdistuu korruptioon, joka vaikuttaa eniten jo valmiiksi köyhissä oloissa eläviin. Korruptio on yksi valtion merkittävimmistä ongelmista miljardien hukkuessa turvallisuuden lisäämiseen varatuista rahoista hallituksen korkeimmissa asemissa olevien taskuihin (Thurston 2018, 28). Vuoden 2019 *Corruption Perception Index* sijoitti Nigerian sijalle 146, sijan 180 ollessa maailman korruptoitunein valtio (Transparency International 2019). Luottamus valtioon heikkeni entisestään, kun Chibokin kidnappausten yhteydessä kansa vaati radikaaleja ja nopeita toimia tyttöjen palauttamisen mahdollistamiseksi, mutta presidentti Jonathanin hallitus ei onnistunut näihin vaatimuksiin vastaamaan. Hallitus ryhtyi toimiin vasta kun tapaus sai kansainvälistä huomiota, minkä uskotaan maksaneen presidentille voiton vuoden 2015 vaaleissa (BBC 2017).

Nigeria lukeutuu Afrikan suurimpiin talouksiin, mutta Maailmanpankin mukaan sen riippuvuus pelkistä öljymarkkinoista ja tämän myötä hidaskasvu vaikeuttavat sen pyristelyä irti köyhyydestä. Koska talouskasvu on hidasta ja väestönkasvu nopeaa, uskotaan elinolojen edelleen huononevan, jos uusi hallitus ei onnistu tekemään laajoja rakenteellisia uudistuksia lisätäkseen työmahdollisuuksia ja vähentääkseen köyhyyttä. Monen muun Afrikan valtion tavoin Nigerian instituutiot ovat heikkoja, infrastruktuuri huonoa ja talous liian yksipuolista, jotta se voisi nykyisellään kokea merkittävää talouskasvua. (World Bank 2019). Näiden ongelmien lisäksi Boko Haram vaikeuttaa tilannetta entisestään harjoittamallaan terrorismilla etenkin maan pohjois-, koillis- ja itäosissa. Sen toiminta haittaa laajoilla alueilla maanviljelyä, sekä pakottaa ihmiset jättämään kotinsa sen lisäksi, että se yksinkertaisesti aiheuttaa pelkoa, mikä estää normaalin elämisen. Boko Haramin tiedetään esimerkiksi katkaisseensa Bornon osavaltion pääkaupungista Maidugurista sähköt, mikä on vain yksi esimerkki tavoista, joilla järjestö pyrkii häiritsemään yhteiskunnan pyörimistä (Campbell 2020). Näin ollen jo valmiiksi vahvasti polarisoituneessa valtiossa kasvaa yhä isompi kuilu pohjoisen ja etelän välillä, kaikista rikkaimpien paetessa etelään.

Sosiopoliittista tilannetta Nigeriassa värittävät köyhyys, korruptio ja tasa-arvon puute. Tämä tasa-arvon puute on hyvin näkyvä myös miesten ja naisten välisissä suhteissa. Nigerianlainen yhteiskunta on vahvasti patriarkaalinen ja naisilla on huomattavasti heikommät mahdollisuudet menestyä elämässä tai saavuttaa korkeita asemia työssä. Monilla alueilla uskonto vahvistaa entisestään näitä rooleja. Naiset mielletään edelleen kuuluvan yksityisen elämän piiriin, toisin sanoen kotiin hoitamaan lapsia ja pitämään kodista huolta, kun taas miehet hoitavat julkisen piirin, työt ja politiikan. (Egwu ym. 2018, 10). Etenkin maan pohjoisosissa, joka on pääasiassa muslimialuetta, naisten osallistuminen politiikkaan on rajoitettu äänestämiseen, mutta he eivät saa pyrkiä itse politiikkaan tai muutoin osoittaa mieltään. Tähän liittyy vahvasti myös heidän lukutaidottomuutensa (emt., 19).

Koulutus on monille tytöille saavuttamattomissa, koska heidän oletetaan pysyvän kotona. Se onkin perinteisesti yksi keskeisimmistä ongelmista johtuen epätasa-arvoon, lukutaidottomuuteen ja naisten syrjimiseen työmarkkinoilla. Siksi Nigeriassa on useissa valtion eri osissa pyritty panostamaan naisten koulutukseen ja etenkin erilaiset kansalaisjärjestöt ovat tukeneet tätä esimerkiksi perustamalla ainoastaan tytöille tarkoitettuja kouluja (Anugwom 2009, 127-8). Koulutuksen, poliittisen osallistumisen ja työelämän suhteen on kuitenkin vielä paljon parannettavaa: vuoden 2020 *Global Gender Gap Report* osoittaa, että 153 valtiosta Nigeria on sukupuolten välisen tasa-arvon asioissa vasta sijalla 128 (World Economic Forum 2019). Siksi esimerkiksi BBOG-liikkeen kaltaiset naisten oikeuksiin keskittyvät järjestöt ovat ehdottomia Nigerian yhteiskunnassa, jotta näille ongelmille saadaan jokin keskeinen ajaja ja puolestapuhuja.

Luonnollisesti epätasa-arvon taustalla toimii hyvin monisyinen kokonaisuus, johon kuuluu myös useat muut etenkin naisia vahingoittavat tekijät. Näitä ovat esimerkiksi haitalliset perinteet, kuten lapsiavioliitot ja sukuelinten silpominen, kuin myös muu sukupuolittunut väkivalta. Vuonna 2018 Nigeriassa oli eniten lapsimorsiamia Afrikan valtioista ja ainakin 20 % 15-49 -vuotiaista nigerialaisista naisista on kokenut sukuelinten silpomista (UNICEF 2018; WHO 2019). Nigeriassa on myös ollut tapauksia, joissa isät antavat tyttärensä tai vaimonsa Boko Haramille rahaa vastaan (Oriola 2017, 105). Nämä ongelmat ovat omiaan vaikeuttamaan naisten pääsyä kouluun ja tätä kautta politiikkaan ja työelämään, näin jättäen kaiken päätösvallan miehille. Patriarkaalisen yhteiskunnan normit aiheuttavat sen, että

vaikka naisilla onkin tahtoa ja kykyä osallistua julkisen toiminnan piiriin, voidaan se evätä heiltä vedoten naisen luontaiseen rooliin ja paikkaan kotona.

3.2. Boko Haram: historia ja ideologia

Boko Haram sai alkunsa väkivallattomana liikkeenä Maidugurin yliopistossa jo vuonna 1995. Vuonna 2002 Mohammed Yusuf kuitenkin nousi järjestön johtajaksi ja ryhmä alkoi ottaa nykyistä radikaalimpaa muotoaan. Yusuf oli erittäin vahva ja karismaattinen johtaja, kenen myötä ryhmä muokkautui nimenomaan ääri-islamistiseksi, tavoitteenaan kaataa heidän näkemyksiensä mukaan sekulaarinen Nigerian valtio. Alussa Yusufin johdolla järjestön toiminta oli verrattain rauhallista, heidän pyrkiessä eristämään itsensä muusta yhteiskunnasta. Vasta vuodesta 2003 ja 2004 ryhmä alkoi suorittaa väkivaltaisia iskuja poliisiasemille ja muille turvallisuusyksiköille. Todellinen käännekohta ryhmän toiminnassa ja Nigerian historiassa oli kuitenkin vasta vuoden 2009 heinäkuussa Boko Haramin aloittama kapina hallitusta vastaan. Boko Haramin ja hallituksen välisissä taisteluissa kuoli satoja Boko Haramin jäseniä, mukaan lukien ryhmän pidetty johtaja Yusuf. Koska Yusufin tappamista pidettiin laittomana, nousi hän nopeasti ryhmän keskuudessa marttyyriksi, kenen kuolema toimi propagandana värväyksessä. Taistelut ja kuolema johtivat Boko Haramin järjestäytyneempään ja selvästi radikaalimpaan toimintaan. (Onuoha 2012).

Ryhmän nimi Boko Haram käännetään mediassa usein vapaasti ”läntinen koulutus on syntiä”, mutta ryhmä ei kuitenkaan keskity ainoastaan koulutuksen kieltämiseen, vaan sen ideologian mukaan koko läntinen sivilisaatio on syntiä (emt., 2). Sen pyrkimyksenä on ajaa läntinen ajattelutapa Nigeriassa alas ja saada ihmiset seuraamaan puhtaan islamin, toisin sanoen sharia-lain oppeja. Järjestö haluaa tuoda takaisin vanhan islamin, jonka mukaan nykyinen Nigerian valtio on hylännyt, sekä luoda tämän sekulaarin valtion tilanne islamistinen valtio (BBC 2016). Väkivaltaisuus ja jihadismi ovat oikeutettuja tämän saavuttamiseksi (Onuoha 2012, 2). Vuosi 2009 merkitsi vuotta, jolloin se alkoi edelleen väkivaltaisemmin ajaa ideologiaansa kapinoinnin jälkimainingeissa, osin kostona hallitukselle, osin sen uuden johtajan Imam Abubakar Shekaun ja tämän radikaalien näkemysten vuoksi. Keskeiseksi osaksi taktiikkaa nousivat itsemurhapommitukset, jotka pelkästään vuosien 2009 ja 2012 välillä johtivat yli tuhannen henkilön surmaan ja vuoteen 2019 mennessä Boko Haramin terrorismissa uskotaan kuolleen noin 27 000 ihmistä

(UNOCHA 2019). Ryhmän terrorismi on aiheuttanut myös runsaasti omaisuuden tuhoutumista, kotien hylkäämistä, paikallisen ja ulkomaisen sijoittamisen heikkenemistä, sekä maan yleisen imagon huononemista (Onuoha 2012, 4).

Vaikka Boko Haram onkin hallituksen joukkojen onnistuneiden operaatioiden vuoksi joutunut vapauttamaan paljon vangitsemiaan henkilöitä ja se on ajoittain heikentynyt ja joutunut vetäytymään muun muassa Sambisan metsiin piiloon, oli presidentti Buharin julistus siitä, että terroristit olisivat ”teknisesti voitettu” liian aikaista optimismia (BBC 2016). Vasta vuoden 2020 alussa Boko Haram suoritti suurimman iskunsa koskaan tappamalla 92 tšadilaista sotilasta (The Guardian 2020). Tämä on merkki sen yhä kasvavasta kuin myös Nigerian ulkopuolelle leviävästä terrorismista. Ennen kuin maa saa korjattua ongelmiaan kasvavan köyhyyden ja heikon koulutason suhteen, ryhmä todennäköisesti tulee jatkamaan kasvuaan uusien jäsenten liittyessä taisteluun hallitusta ja sen ajamaa elämäntyyliä vastaan.

3.3. Boko Haram ja naiset

Jälleen uusi käännekohta Boko Haramin taktiikassa oli vuosi 2013, jolloin se otti naiset systemaattisesti väkivallan kohteiksi ja välineiksi ja suoritti tiheään tahtiin muun muassa massakaappauksia. Näiden iskujen kohteiksi kelpaavat kaikki, kenen se ei näe seuraavan islamin oikeaa muotoa (Zenn ja Pearson 2014, 47). Merkittävimpiä kidnappauksia olikin Chibokin tapaus vuonna 2014. Tuolloin ryhmä iski aikaisemmin päivällä maan pääkaupungissa Abujassa bussiasemalle ja myöhemmin illalla se iski Chibokin kouluun, jossa tytöt olivat nukkumassa odottaessaan osallistumista seuraavan päivän loppukokeisiin. Pukeutuneina armeijan asuihin väittivät kaappaajat tullessa pelastamaan tytöt kylässä tapahtuvalta taistelulta. Tosiasiassa he lastasivat lähes 300 tyttöä rekkoihin ja veivät heidät paikkaan, jota ei ole tiettävästi onnistuttu vieläkään paikantamaan. Osa kaapatuista onnistui pakenemaan, mutta yli 200 jäi vangeiksi.

Naisten rooli uhrina Boko Haramin kontekstissa korostuu kirjallisuudessa ja naisten käyttämisestä osana taktiikkaa voidaan sanoa tulleen ryhmän tavaramerkki (Pricopi 2016, 42). Voidaankin puhua sukupuoleen perustuvasta väkivallasta (*gender based violence*), jolla

viitataan väkivaltaan, jonka aseiksi tai uhreiksi valikoituu tiettyä sukupuolta edustavat henkilöt. Naisia käytetään väkivallan kohteina kaappaamalla ja pitämällä vankeudessa, sekä pakottamalla vaimoksi ryhmän jäsenille, siivoamaan ja laittamaan ruokaa. Samoin heitä käytetään väkivallan välineinä, muun muassa itsemurhapommituksissa. (Zenn ja Pearson 2014, 52). Naisia kaappaamalla ja vahingoittamalla ryhmä pyrkii myös satuttamaan näiden sukulaismiehiä, esimerkiksi kohdistamalla iskut hallituksen jäsenien sukulaisiin. Huomattavaa kuitenkin on, että naiset ovat taisteluissa joutuneet väkivallan kohteiksi myös hallituksen joukkojen puolelta (emt.). Naiset ovat näin ollen nousseet keskeiseksi osaksi Boko Haramin konfliktia ja voivat joutua uhreiksi monin eri tavoin. Suuri joukko ihmisiä on joutunut jättämään kotinsa Boko Haramin terrorismin vuoksi, ison osan tästä ollen kuitenkin naisia ja lapsia (Bloom ja Matfess 2016, 107). Myös Okolie-Osomene ja Okolie-Osomene (2019) selvittivät haastattelemassa nigerialaisia naisia ja miehiä, että naisia pidetään ”pehmeinä kohteina” ja tämän vuoksi väkivalta suuntautuu juuri heihin (Okolie-Osomene ja Okolie-Osomene 2019, 1158). Tällä viitataan siihen, että naisia on helpompi kidnapata ja pitää vangittuna, heidän ei nähdä pystyvän karkaamaan yhtä helposti kuin miesten. Tämän lisäksi heitä voidaan käyttää tehokkaasti itsemurhapommituksissa, koska naisia ei epäillä julkisilla paikoilla mahdollisiksi iskuntekijäksi. Ryhmä kuitenkin kaappaa myös poikia ja miehiä, koska se ovat arvokkaita uusia taistelijoita järjestön riveihin (emt., 1159-60).

Okoli ja Azom (2019) identifioivat Boko Haramin naiset ennen kaikkea sodan lisäosiksi ja aseiksi, jolloin he muuttuvat sodan objekteiksi ja ruumiillisiksi uhreiksi konfliktissa, missä naisten kehoja käytetään väkivallan kohteina ja välineinä. Kyselemällä ryhmässä olleilta naisilta he selvittivät, että vaikka järjestössä onkin naisia, jotka ovat omatoimisesti osallistuneet toimintaan, suurin osa on kuitenkin mukana toiminnassa tahtomattaan (Okoli ja Azom 2019, 1227). Naisten onkin kuvailtu olevan jopa konfliktin pelinappuloita (Osita-Njoku ja Princewill 2015, 104). Myös Bloom ja Matfess (2016) tahtovat muistuttaa, että valtaosa ryhmässä toimivista naisista ei ole liittynyt järjestöön vapaaehtoisesti. He eivät kuitenkaan samalla tavalla näe naisten taktista käyttöä operaatioissa ainoastaan naisten laittamisena uhrin rooliin, vaan naiset ovat heidän mukaansa toiminnan ”miekkoja” ja ”symboleja”. He toimivat miekkoina osallistuessaan iskuihin ja symboleina aiheuttaen heidän ideologiansa mukaista pelkoa. Juuri miekkoina käyttäminen tuo naisille heidän mukaansa muitakin kuin passiivisen uhrin roolin (Bloom ja Matfess 2016, 108). Useat terroristijärjestöt käyttävät naisia juuri tällä tavoin taktikassaan.

Oriola (2017) taas näkee, että naiset ovat Boko Haramin kontekstissa ennen kaikkea uhreja. Vaikka naiset saattavatkin alkaa niin ikään vapaaehtoisesti seksuaalisiin tai romanttisiin suhteisiin terroristien kanssa, hänen mukaansa tämä johtuu ainoastaan toiveesta saada ruokaa ja suojaa hyvin epävakaaassa ja vaarallisessa ympäristössä. Tämä juontaa jälleen juurensa naisten heikkoon asemaan yhteiskunnassa, minkä vuoksi he hakeutuvat Boko Haramin turvaan (Oriola 2017, 106). Oriola tunnistaa naisille neljä päätarkoitusta ryhmässä pitkälti yllä olevien tutkimusten mukaan: he ovat osa ryhmän jatkuvuuden turvaamista, heitä käytetään tappamiseen, he pitävät kodeista huolta, sekä toimivat ihmiskilpinä ja neuvotteluvälteinä (emt., 107).

On kuitenkin raportoitu myös naisista, jotka ovat liittyneet Boko Haramiin omasta tahdostaan. Jo ensimmäisen johtajan Yusufin aikaan järjestö houkutteli nuoria naisia, sillä se tarjosi opetusta Koraaniin ja arabian kieleen, antaen vaihtoehdon nigerialaiselle koulutukselle, joka miellettiin liian länsimieliseksi. Samoin ryhmä tarjosi vaihtoehdon perinteisille sosiaalisille paineille, mikä houkutteli muutoin todennäköisesti, rankkaan fyysiseen työhön joutuvia naisia. Ryhmä ei vielä tuolloin käyttänyt laajaa väkivaltaa osana taktiikkaansa, mutta naiset tekivät kuitenkin itse päätöksen liittymisestä. (Africa Report 242 2016, 5). Silti väkivaltaisuuden lisääntyessä naiset ovat liittyneet myös myöhemmin samoista syistä, toiveenaan oppia islamin oppeja ja Koraania, toimien samalla tärkeissä rooleissa edelleen kotitöissä, mutta myös värvääjinä, vakoilijoina, viestinviejinä ja salakuljettajina (emt. 10). Sen lisäksi, että naiset ovat osa terroristeja, toimii heitä aktiivisissa rooleissa myös Boko Haramia vastaan taistelevissa CJTF-joukoissa (Abdu ja Shehu 2019, 9). Osa taistelee sotilasoperaatioissa muiden koulutettujen miessotilaiden rinnalla, useat myös turvaavat pakolaisleirien turvallisuutta, sekä auttavat tarkistuspisteillä naisten tutkimisessa, mitä miehet eivät pysty uskonnollisista syistä suorittamaan (Africa Report 242 2016, 11). Näin ollen naisilla on tärkeitä tehtäviä myös väkivaltaisissa ja käytännön tehtävissä oman toimijuutensa kautta, kumoten väitteen, että he olisivat vain sivustakatsojia.

3.4. Diskurssitutkimus Boko Haramin kontekstissa

Boko Haramiin liittyvää diskurssitutkimusta on tehty muun muassa siitä, kuinka ihmiset voivat epävirallisten viestintäkeinojen kuten Twitterin kautta osoittaa niin vihansa kuin

kannatuksensakin ryhmälle (Chiluwa ja Adegoke 2013), miten Boko Haramin ympärillä oleva sosiopoliittinen diskurssi rakentuu (Musa ja Yusha'u 2013; Popoola 2012; Ayoola ja Olaosun 2014), sekä miten Boko Haramin itsensä käyttämä radikaali diskurssi muodostuu sosiaalisessa mediassa (Chiluwa 2015). Käyttämällä kriittisen diskurssianalyysin menetelmää Ayoola ja Olaosun (2014) esimerkiksi selvittävät, että Boko Haramia kuvaillaan nigerialaisessa mediassa al-Qaidan alaosioksi, sekä korostetaan heidän rikollista luonnettansa. Toisin sanoen Nigerian sisällä mediassa pyritään tekemään vahvaa erottelua "meidän" ja "heidän" välillä (Ayoola ja Olaosun, 2014). Musan ja Yusha'un mukaan myös kriittisen diskurssianalyysin avulla selviää, että Al Jazeera ja CNN:n aktiivinen raportointi Boko Haramin konfliktista ja Nigerian tilanteesta osoittaa toimittajien tietämättömyyttä todellisesta sosiopoliittisesta tilanteesta ja konfliktin syistä, sekä mahdottomuutta päästä käsiin muihin kuin virallisiin tietolähteisiin, mikä puolestaan johtaa stereotyyppiseen ja polarisoivaan raportointiin luoden virheellistä kuvaa tilanteesta (Musa ja Yusha'u 2013). Huomionarvoista tämän tutkimuksen kannalta on, että ensimmäisen tutkimuksen kohdalla keskitytään ainoastaan nigerialaiseen mediaan, kun toisessa tutkimuksessa taas ainoastaan Nigerian ulkopuoliseen mediaan. Tässä tutkimuksessa pyrin yhdistämään nämä näkemykset.

Chiluwa (2015) löytää, että diskurssin kautta tuotetaan omaa radikaalia suuntautumista sosiaalisen median alustoilla, refleктоimalla sen kautta omaa positiota, sitoutumista ja asenteita ryhmä sisällä (Chiluwa 2015, 233). Chiluwa ja Ifukor (2015) ovat tehneet myös kriittistä diskurssianalyysia käyttäen tutkimusta BBOG-liikkeestä. Heidän mukaansa tästä nousi niin suuri ilmiö, ettei liikkeessä ollut enää kyse ainoastaan kaapattujen tyttöjen takaisin saamisesta, vaan myös isommasta naisten oikeuksista ja tyttöjen koulutusta ajavasta liikkeestä (Chiluwa ja Ifukor 2015, 295). He selvittävät, kuinka sosiaalisen median tunnisteella voidaan saada suurtakin edistystä aikaan kuten tässä tapauksessa kansainvälisen kiinnostuksen herääminen. Heidän mukaansa sosiaalisen median liikkeet tarvitsevat silti myös konkreettisia toimintasuunnitelmia toimiakseen, muuten liikkeillä ei ole lopulta pitkällä ajalla merkitystä. Tämän liikkeen kohdalla länsivaltiot kuitenkin heräsivät ja pyrkivät myös auttamaan, vaikkakaan kaapattuja tyttöjä ei olekaan saatu pelastettua (emt., 286). Berents (2016) taas väittää, että sosiaalisen median aktivismin sitominen pelkästään erilaisiin tunnisteisiin (kuten #BBOG ja #IAmMalala) tuottaa hyvin yksinkertaistettua ja jopa vääristynyttä kuvaa siitä, millaista on olla tyttö niin sanotussa globaalissa etelässä. Samoin

hänen mukaansa näiden tunnisteiden käyttäminen länsivaltioissa toisintaa ikivanhaa asetelmaa, jossa länsi pyrkii omistamaan muita valtioita ja näiden kansalaisia. Tunnisteiden kautta tytöistä luodaan omaisuutta ja etenkin lännen omaisuutta (Berents 2016, 514). Länsi omi tunnisteiden nopeasti, jolloin se alkoi pikemminkin edustamaan näkymätöntä imperialismia, kuin aitoa tukea tytöille (Maxfield 2015; Loken 2014).

Tämän projektin kannalta kiinnostava on Ofori-Parkun ja Moscaton (2018) tekemä vertaileva tutkimus nigerialaisen, brittiläisen ja yhdysvaltalaisen median välillä näiden uutisoinnista liittyen BBOG-liikkeeseen. He löytävät, että nigerialainen media tarjoaa paikallisempaa näkökulmaa, siinä missä esimerkiksi brittimedia liittyy Nigerian sen taloustilanteeseen ja yhdysvaltalaismedia terrorismin vastaiseen sotaan, sekä länsimaiden tarpeellisuudelle puuttua tyttöjen pelastamiseen. Samoin Nigeria ja Iso-Britannia ovat niin ikään hillitympiä ja vakavampia uutisoinnissaan, kun taas Yhdysvallat käyttävät ilmiötä pikemminkin sensaatiohakuisuuteen ja myynnin lisäämiseen. Britti- ja yhdysvaltalaismedia eivät kumpikaan kuitenkaan onnistu esittämään BBOG-liikettä ruohonjuuritasokampanjana ja mielenosoituksina, vaan jonkinlaisen erillisenä kokonaisuutena (Ofori-Parku ja Moscaton 2018). Tutkimus kuitenkin keskittyy ainoastaan nimenomaan BBOG-liikkeeseen, eikä katso laajemmin kaikkia nigerialaisista naisista luotuja representaatioita, kuten tutkimuksessani on tarkoituksena. Anttila (2019) taas ottaa tutkimukseensa mukaan niin kaapatut kuin aktivistikin ja selvittää, että nigerialainen media luo naisista kuvaa uhreina, siinä missä BBOG-liikkeen tiedottaminen korostaa naisten aktivismia. Tässä kuitenkin vertaillaan keskenään vain erilaisia nigerialaisia näkökulmia, eikä tarkastella myös ulkopuolisia näkemyksiä, kuten itse aion.

Yleisesti nigerialaisista naisista käytetystä diskurssista on löydettävissä jonkin verran aiempaa tutkimusta, ja näissä etenkin kriittisen diskurssianalyysin menetelmä on osoittautunut hyödylliseksi. Esimerkiksi Ahmed (2018) pystyi tutkiessaan nigerialaisissa sanomalehdissä nigerialaisten naisten yhteydessä käytettyjä metaforia luomaan yhdeksän kategoriaa, joihin naisia alentavasti laitetaan. Naisista käytettiin metaforia, jotka viittasivat muun muassa erilaisiin hyödykkeisiin, työvoimaan, kodinhuoltajiin, heikompaan sukupuoleen, eläimiin, kasveihin, koneisiin, rakennusmateriaaleihin tai osiksi maatilaa (Ahmed 2018, 92). Tulokset osoittavat Ahmedin mukaan, että metaforien kautta pystytään

luomaan maailmaa, sekä vahvistamaan jo olemassa olevaa ymmärrystä. Tulokset viittaavat hänen mukaansa vahvasti patriarkaaliseen nigerialaiseen yhteiskuntaan, jossa nainen on ideologisesti selvästi heikompi (emt., 97). Tämä ideologia heijastuu myös politiikkaan, jossa on huutava pula naisista. Kyse ei kuitenkaan ole naisten haluttomuudesta tai kyvyttömyydestä, vaan ettei heille anneta mahdollisuuksia osallistua. Saka ym. (2017) löytävätkin, että media kuvailee politiikkaan pyrkiviä naisia joko moraalittomiksi, tai olevan vailla aviomiestensä kontrollia. Tämän tyyppinen kuvailu on omiaan edesauttamaan naisten mahdottomuutta päästä mukaan päätöksentekoon (Saka ym. 2017, 10167-8). Poliittisia sarjakuvia tutkiessaan Felicia (2019) löytää, että naiset esitetään näissä edellään lähinnä vaimoina, äiteinä, riippuvaisina miehistään, seksiobjekteina, tasa-arvo-aktivisteina, tai poliittisina toimijoina, tuolloinkin liitettyinä miesvaltaan.

Boko Haramista ja naisista sen kontekstissa on näin ollen tehty diskurssitutkimusta, kuin myös nigerialaisista naisista yleisemminkin. Kuitenkin Chibokin kidnappauksen yhteydessä tämä rajoittuu pitkälti BBOG-liikkeeseen keskittyvään kirjallisuuteen, eikä laajemmin naisten rooleihin kaappauksen ja konfliktin yhteydessä. Samoin tutkimuksissa otetaan usein joko nigerialainen tai länsimainen näkökulma, eikä niinkään pyritä yhdistämään näitä. Siksi näen omalle tutkimukselleni olevan tarvetta tieteenalalla. Seuraavaksi esittelen aineiston ja menetelmät, joilla tutkimukseni toteutan.

4. AINEISTO JA MENETELMÄT

4.1. Aineisto

Tutkimusaineisto koostuu kahden tv-aseman verkkouutisista koskien Chibokin kaapattuja tyttöjä. Nigerianlaismediaa edustaa tv-asema Channels TV ja yhdysvaltalaismediaa Cable News Network eli CNN. Tarkasteltavia uutisia on yhteensä 73, joista 53 Channels TV:ltä (Liite A) ja 20 CNN:ltä. (Liite B). Tarkasteltavat artikkelit ovat pääasiassa uutisointia kaappauksesta ja kaapattujen tyttöjen pelastusoperaation etenemisestä, mutta CNN:n puolelta hakutuloksiin sisältyi myös mielipidekirjoituksia, joiden yhteydessä mainitaan niiden edustavan ainoastaan kyseessä olevan kirjoittajan näkemyksiä, eivät koko median. En näe tätä kuitenkaan ongelmana, sillä ne ovat yhtä lailla lukijoiden saatavilla ja käsittelevät tapausta, näin ollen myös osaltaan vaikuttaen ilmiöstä käytävään keskusteluun ja merkitystenluontiin.

Vaikka sanomalehtien fyysiset kopiot sekä perinteinen televisio ovat edelleen suosittuja tiedonlähteitä, on tiedonhaku ja uutistenluku siirtynyt pitkälti digitaalisiin muotoihin ja verkkoon, minkä vuoksi verkkojulkaisujen tutkiminen on perusteltua. Se on myös tämän tutkimuksen puitteissa toteutuksen kannalta mielekäästä. Nigerianlaista mediaa pidetään yhtenä Afrikan vilkkaimmista ja siihen mahtuukin satoja radiokanavia ja tv-verkkoja, kuin myös yli sata kansallista ja paikallista lehteä toimien niin painettuna kuin verkossakin (BBC 2019b). Siksi ei olekaan yllättävää, että mielipiteet suosituimmista ja luotettavimmista uutissivustoista vaihtelevat suuresti, riippuen paljolti siitä, missä alueella niitä kulutetaan. Channels TV:tä pidetään kuitenkin yhtenä parhaimmista tv-aseamista (InfoGuide Nigeria s.a.; The Nation 2017; Omowunmi ja Ajibola 2019). Sen nähdään tarkastelevan kriittisesti hallituksen toimintaa ja raportoivan puolueettomasti tapahtumista ympäri maan (Italoye 2019). Yhdysvalloissa uutisoinnin tiedetään olevan erityisen politisoitunutta ja useiden medioiden nähdäänkin olevan arvoiltaan kallellaan vasemmalle tai oikealle. Yhdysvalloissa myös yleinen luottamus mediaan on viime vuosien aikana laskenut, mikä edelleen vaikeuttaa suosituimpien ja luotettavimpien uutislähteiden löytämistä. Esimerkiksi demokraateiksi identifioituvat usein pitävät CNN:ää luotettavampana kuin republikaaneiksi identifioituvat (Panetta 2019). CNN:illä on kuitenkin vakiintunut asema Yhdysvaltojen mediakentällä ja sitä pidetäänkin yhtenä suurimmista sen kilpailijan Fox News:in kanssa (Pasley 2019). Sitä myös seurataan laajasti muualla maailmassa. CNN:n voidaan nähdä

olevan melko voimakkaastikin vasemmalle kallellaan, mutta sen raportointia ja etenkin verkkouutisointia pidetään kuitenkin luotettavana, sen pyrkiessä riippumattomaan ja kriittiseen lähestymistapaan (Media Bias/Fact Check 2020). Siksi Channels TV ja CNN ovat vertailukelpoisia. Molemmat ovat myös olleet suunnannäyttäjiä tahoillaan, ollessaan aikoinaan ensimmäiset tv-kanavat, jotka tuottavat ympärivuorokautista uutisointia televisiossa.

Artikkelit on kerätty kummankin lähteen verkkosivuilta käyttäen hakutermiä ”*Chibok girls*” (Chibok-tytöt). Hakutermin voi väittää olevan jo itsessään ongelmallinen sen sisältäessä sukupuolta edustavan sanan ja näin mahdollisesti tuottaa tuloksia, joissa nimenomaan sukupuoli on jo korostettuna. Tästä on kuitenkin tullut vakiintunut termi tapausta käsitellessä ja näen sen tuottavan hakutuloksia, jotka ovat olennaisimpia juuri tämän tutkimuksen tutkimuskysymysten kannalta. Pohdin vaihtoehtoisesti myös hakutermejä ”*Boko Haram*” ja ”*Chibok*”. Kuitenkin näitä hakutermejä käyttäessäni tulokset kasvoivat niin suuriksi, ettei niiden läpikäyminen ollut enää laadullisen tutkimuksen puitteissa mielekäästä. Samoin hakutulokset sisälsivät runsaasti uutisia, jotka eivät enää käsitelleet Chibokin kaappausta, vaan Boko Haramin tekemiä muitakin iskuja, sekä Chibokin kylän tapahtumia ylipäätään. On kuitenkin huomattava, että nämä hakutermit olisivat mahdollisesti tuottaneet myös uutisia, joissa käsitellään laajemmin sukupuolta Boko Haramin ideologian ja taktikkojen keskiössä, sekä esimerkiksi uutisia Chibokin poliittisesta tilasta ja naisten asemasta siinä. Nämä voisivat olla hyödyllisiä osana tutkimusta, mutta en näe niiden jättämisen analyysin ulkopuolelle muuttavan tutkimuksen tuloksia, koska tarkoituksena on ymmärtää nigerialaisten naisten mediarepresentaatioita juuri Chibokin kaappauksen kontekstissa.

Harkitsin myös hakutermejä ”*Chibok kidnapping*” (Chibokin kidnappaus) ja ”*Chibok abduction*” (Chibokin sieppaus), mutta nämä tuottivat huomattavasti vähemmän ja osin samoja tuloksia kuin ”*Chibok girls*”. Siksi näen tämän osuvimpana hakuterminä tähän tutkimukseen. Hakutermillä haettuani selasin tulokset läpi manuaalisesti verkkosivuilla ja otin aineistooni mukaan etukäteen valitun aikavälin uutiset, eli heti kaappauksen jälkeinen uutisointi päiviltä 15.-16.4.2014, sekä vuosipäivien molemmin puolin julkaistut tekstit vuosien 2015-2019 välillä, tarkemmin 13.-16.4. Rajaukset on tehty aineiston hallittavuuden vuoksi, tulosten muuten kasvaessa satoihin uutisiin.

Tutkimuksen laadullisen luonteen vuoksi analysoitavien tekstien määrä on riittävä antamaan käsityksen naisista käytettävästä diskurssista juuri tämän ilmiön ja näiden kahden median kontekstissa. Vertailuvaiheessa on huomioitava, että aineiston tekstien määrät eivät ole tasapainossa, vaikka tämä ei estäkään niiden tulosten vertailua. CNN:n hakutuloksista tuli myös kahdeksan videoita, jotka eivät kuitenkaan ole tämän tutkimuksen varsinaisessa aineistossa niiden sisällön ollen myös kuvailtuna aineistossa mukana olevissa artikkeleissa. Myöskään tarkan videoanalyysin tekeminen ei ole tämän tutkimuksen tarkoituksena.

Aineisto on kerätty maaliskuun 2020 aikana. Kaikki uutiset ovat englanniksi, ja koska olen suorittanut alemman korkeakoulututkintoni englanniksi, suoranaista kieliongelmaa ei ole, joskin nigerialaisen ja amerikkalaisen englannin väliltä voi löytyä vivahde-eroja. Myöhemmin esiteltävän koodauksen, teemoittelun ja analyysin suoritin pääasiassa englanniksi, pyrkien näin ollen säilyttämään aineiston diskurssista mahdollisimman paljon. Tämän jälkeen päätin, mitkä esimerkit parhaiten edustavat löydöksiäni ja käänsin nämä huolellisesti, jotta lukijan olisi helpompi seurata analyysia. Lainaukset ovat kuitenkin alaviitteissä myös alkuperäiskielellä lukijan nähtävissä.

4.2. Feministinen kriittinen diskurssianalyysi

Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä sekä analyysin pohjana toimii Michelle Lazarin (2005, 2014) feministinen kriittinen diskurssianalyysi (*feminist critical discourse analysis*, tästä eteenpäin FCDA). Diskurssianalyysin keskiössä ovat ennen kaikkea kieli ja sen tutkiminen. Lazar itse kuvailee FCDA:ta seuraavasti:

Feministinen kriittinen diskurssianalyysi on näkökulma, joka pyrkii tarkastelemaan komplekseja, hienovaraisia ja joskus ei-niin-hienovaraisia tapoja, joilla usein itsestäänselvyysinä pidettyjä sukupuolitettuja oletuksia ja vallan epäsuhtaisuuksia kielellisesti tuotetaan, ylläpidetään, neuvotellaan ja kyseenalaistetaan tietyissä yhteisöissä ja diskurssikonteksteissa. Keskittymällä sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja muutokseen, päämääränä on haastaa diskurssit, jotka vahvistavat sukupuolittunutta sosiaalista järjestystä, joka toimii

mahdollisuuksien rajoittajana naisille ja miehille ihmisinä. (Lazar 2014, 182; käännös oma)³

Lazarin FCDA pohjautuu siis varsin tarkasti kriittisen diskurssianalyysin (*critical discourse analysis*, tästä eteenpäin CDA) perinteeseen. CDA mielletään usein menetelmäksi nimensä vuoksi, mutta se voidaan nähdä pikemminkin teoreettisena lähestymistapana, sillä sen käyttö luo jo itsessään tiettyjä oletuksia maailmasta. CDA:n keskeisten kehittäjien Norman Faircloughin ja Teun A. van Dijkien mukaan tämän lähestymistavan tehtävä on ennen kaikkea paljastaa, missä valta sijaitsee yhteiskunnassa ja millä tavoin vallan erilaisten piilotettujen mallien kautta tätä valtaa käytetään väärin (Fairclough 1989; van Dijk 1995). Tämän paljastamisessa kielen ja diskurssien tarkastelu ovat keskeisessä asemassa. CDA tutkii diskursseja löytääkseen sanojen, ilmaisujen ja tekstin rakenteiden takana piileviä merkityksiä ja näyttääkseen, miten nämä sekä luovat että ylläpitävät valtaa, kuin myös vaikuttavat käsityksiimme eri ilmiöistä ja toimijoista (van Dijk 1995). Lähtökohtana toimii siis ajatus, että maailmaa ei voida ymmärtää ja tulkita ainoastaan luonnonlakien kautta ulkopuolelta, koska merkityksiä ja todellisuutta luodaan jatkuvasti ihmisten välisessä kanssakäymisessä. Koska maailma ja sen lainalaisuudet ovat ihmisten konstruoimia, täytyy näitä rakenteita purkaa, jotta voidaan ymmärtää, miten ne rakentavat todellisuutta ja merkityksiä. Kieli ja diskurssien tarkasteleminen toimivat avaimena näihin rakenteisiin pääsyyn ja ymmärtämiseen. Kielenkäytöllä on aina jonkinlaisia seurauksia, joiden kautta se luo merkityksiä ja rakentaa todellisuutta (Jackson 2005, 24). CDA keskittyy nimenomaan siihen, miten diskurssit luovat joillekin tietyille ryhmille epäoikeudenmukaista ja epätasa-arvoista todellisuutta. Analyysimenetelmää kuuluu ennen kaikkea käyttää yhteiskunnallisten ongelmien esiin nostamiseen ja purkamiseen (van Dijk 1993, 252). Tämän tutkimuksen kontekstissa yhteiskunnallinen ongelma, johon keskitytään, on sukupuolten epätasa-arvo ja vääristyneet sukupuolittuneet käsitykset konflikteista, sekä näiden purkaminen.

Lazarin mukaan nimenomaan *feminististä* CDA:ta tarvitaan, koska vaikka aikaisempi CDA onkin keskittynyt sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuteen, epätasa-arvoisuuksiin ja näiden

³ FCDA is a perspective that seeks to examine the complex, subtle, and sometimes not so subtle ways in which frequently taken-for-granted gendered assumptions and power asymmetries get discursively produced, sustained, negotiated, and contested in specific communities and discourse contexts. With a focus on social justice and transformation, the aim is to challenge discourses that entrench gendered social arrangements that work toward a closure of possibilities for women and men as human persons. (Lazar 2014, 182).

muuttamiseen, ei se silti ole keskittynyt juuri sukupuolittuneeseen diskurssiin ja tästä seuraaviin ongelmiin (Lazar 2005, 2-4). Lazarin mukaan FCDA on huolissaan ennen kaikkea siitä diskurssista, joka antaa systemaattisesti tiettyjä oikeuksia ”miehiksi” mielletyille ihmisille, ja ”naisiksi” mielletyt ihmiset kärsivät tästä, vain näihin kahteen käsitteeseen nojaten. Toisin sanoen useat sosiaaliset käytännöt eivät ole neutraaleja, vaan pikemminkin hyvin syvästi sukupuolittuneita. Diskurssit ovat osa sosiaalisia käytäntöjä, joiden kautta tuotetaan tiettyjä ideologioita. Diskurssin ja sosiaalisen suhde on dialektinen ja näin ollen diskurssit ja sosiaaliset tilanteet, instituutiot ja rakenteet tuottavat ja rakentavat toisiaan, mikä puolestaan antamalla merkityksiä tuottaa ja ylläpitää sosiaalista järjestystä. (Lazar 2014).

Tämän järjestyksen diskursiivista rakentamista analysoidaan representaatioiden, interaktioiden ja identiteettien kautta, FCDA:ssa keskittyen ennen kaikkea sukupuoli-ideologioihin ja sukupuolittuneisiin valtasuhteisiin (emt., 190). FCDA toimii siksi jatkuvassa kamppailussa patriarkaalista valtaa vastaan, pyrkien muuttamaan yhteiskunnallista ilmapiiriä niin, että siitä tulee inklusiivisempi ja tarjoaa samat mahdollisuudet kaikille yhteiskunnan jäsenille (emt., 184). Diskurssien avulla ei ainoastaan sanota asioita, vaan myös tehdään asioita, kuten evätään tietyiltä ihmisryhmiltä ääni tai mahdollisuus vaikuttaa yhteiskunnassa (Halperin ja Heath 2012, 311, 313). CDA:n mukaan kielellä voidaan väärinkäyttää valtaa ja luoda tahtomaansa ideologiaa erilaisissa sosiaalisissa prosesseissa, minkä vuoksi se pyrkii tämän paljastamiseen ja positiiviseen sosiaaliseen muutokseen, heijastaen sen vahvaa emansipatorista tiedonintressiä (Fairclough 2001, 229-30; van Dijk 1993, 251). Lazarin teoria keskittyy käytäntöön siinä mielessä, että se toivoo teorian ja tutkimuksen kautta luoda juuri konkreettista positiivista muutosta ja radikaaliakin vastustamista vallalla olevia käsityksiä kohtaan (Lazar 2014, 184). Tässä tutkimuksessa ongelmallisena lähtökohtana on siis sukupuolittunut mediadiskurssi, mitä täytyy diskurssien kriittisen tarkastelun kautta pyrkiä muuttamaan.

Tähän liittyen toinen teoriaa ohjaava pääperiaate on, että sukupuoli (*gender*) on ideologinen rakennelma, jossa jakamalla ihmiset kahteen eri osioon näihin voidaan liittää epätasa-arvoisia käsityksiä työstä ja inhimillisistä ominaisuuksista ja tätä kautta käyttää valtaa väärin ja tuottaa epätasa-arvoa osalle kansasta. Tätä on muun muassa naisen pakottaminen

jäämään kotiin ja laittamaan perheen etu kaiken edelle, siinä missä mies voi käydä vapaasti töissä kodin ulkopuolella (emt., 186). Tämän tutkimuksen kontekstissa nämä epätasa-arvoiset käsitykset sukupuolten ominaisuuksista liittyvät konfliktitilanteissa oletettuihin rooleihin ja annettuihin ominaisuuksiin, eli naisen rooli uhrina ja suojeltavana, kun mies ottaa aktiivisen osan konfliktissa.

Silti on huomattava, etteivät nämä ajatukset sukupuolesta ja valtasuhteista ole yksiselitteisiä tai yksinkertaisia, vaan varsin kompleksisia. Käytännössä valtasuhteet ovat tiettyjen intressien ylläpitämistä ja niiden vastustamista. Sukupuoleen liittyvissä kysymyksissä nämä voivat ilmetä esimerkiksi naispuolisia kohtaan suuntautuvana fyysisenä väkivaltana, erilaisten haitallisten sosiaalisten käytäntöjen ylläpitämisenä tai työelämän seksisminä. Nämä ilmentävät naisiin käytettävää valtaa, joka fyysistä väkivaltaa lukuun ottamatta ilmenee pitkälti diskursiivisena. Siksi tätä jokapäiväistä näkymätöntä dominanssia ja hegemonista valtaa yritetään kriittisen analyysin kautta paikantaa ja paljastaa. (emt., 187-8). Valtaa käytetään myös muihin marginalisoituihin ryhmiin, joita luodaan esimerkiksi etnisyyden, seksuaalisen suuntautumisen, kansallisuuden tai iän perusteella. FCDA keskittyy pääasiassa sukupuoleen, mutta ei ohita muitakaan vallan väärinkäytöstä johtuvia ongelmia. Intersektionaalisuus on teorialle myös tärkeää (emt., 189). Tämän vuoksi lähestymistapa sopii erinomaisesti juuri nigerialaisista naisista tuotettuja kuvia tarkastelemaan, koska sen kautta voidaan etenkin yhdysvaltalaisista mediaa tutkiessa tarkastella, luodaanko tämän yhteydessä epätasa-arvoa niin sukupuolen kuin kansallisuudenkin perusteella.

Van Dijk (1993) mukaan CDA:n täytyy yhdistää mikro- ja makrotaso, sillä kieli, diskurssit, verbaalinen interaktio ja kommunikaatio tapahtuvat mikrotasolla, kun taas valta, dominanssi ja epätasa-arvo tapahtuvat makrotasolla. Kuten mainittu, tärkein konsepti CDA:ssa on valta (*power*), ja tarkemmin jonkun ryhmän tai instituution sosiaalinen valta ja kontrolli siitä, mitä ihmiset ajattelevat tietyistä ilmiöistä. Tätä valtaa saadaan, kun näillä tietyillä ryhmillä on kontrolli tietyistä resursseista, kuten tiedosta, kulttuurista, rahasta tai fyysisestä voimasta (van Dijk 1993, 254). Valta ja dominanssi ovat pääasiassa järjestäytyneitä ja jopa institutionalisoituja. Niitä tuottavat valtaeliitit, joiden ideologian tukemisessa voivat sitten toimia esimerkiksi poliisin käyttämä kieli, erilaiset lait, kirjat ja olennaisesti, media (emt.,

255). Tässä tutkimuksessa keskityn nimenomaan median ja toimittajien valtaan, sillä heillä on tiettyä resursseja koskien niin tietoa, informaatiota kuin auktoriteettiakin.

Tästä voidaan tulkita, että mediassa on valta esittää nigerialaiset naiset ja sukupuolen ymmärtäminen laajemminkin tietynlaisessa valossa. Kun ihminen tai ihmisryhmä omaa pääsyn johonkin diskurssiin kuten mediaan ja uutisointiin, se on itsessään jo vallan lähde. Jos tällä diskurssilla onnistutaan muokkaamaan ihmisten mielipiteitä, voi se mahdollisesti epäsuorasti vaikuttaa myös heidän käytökseensä, ja koska tekstillä voidaan vaikuttaa ihmisten toimintaan, diskurssi epäsuorasti ohjaa ihmisten toimintaa. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi rasistista uutisointia, joka johtaa rasistiseen käytökseen. Siksi ne, joilla on enemmän tätä valtaa, pystyvät kontrolloimaan ihmisten toimintaa epäsuotuisella tavalla. (van Dijk 1993). Näin ollen median ja mediadiskurssin kriittinen tarkastelu on tärkeää. Enloen (2014) mukaan kuitenkin juuri feministisen analyysin kautta voidaan nähdä, kenellä yhteiskunnassa on todella valtaa ja sen paljastamalla havaita haitalliset käytänteet, jotka ylläpitävät vääristyneitä sukupuolikäsityksiä ja tätä kautta epätasa-arvoa (Enloe 2014, 32). Siksi feministisen teorian ja CDA:n yhdistämisellä saadaan teoreettinen lähestymistapa, jolla tarkastella juuri niitä kuvauksia, joita nigerialaisille naisille mediassa annetaan diskurssien kautta.

4.3. Teemoittelu ja analyysin konkretia

Diskurssianalyysia voi tehdä monella eri tapaa ja kuten Pynnönen (2013) huomauttaa, diskurssianalyysille ei ole vakiintuneita tekniikoita tai tapoja, joita tutkijana voisi soveltaa suoraan omaan projektiin, vaan tutkijan on tarkkaan kustomoitava nämä tutkimukseensa sopiviksi, sekä perustella valintansa (Pynnönen 2013, 31). Koska ylhäällä esitetty FCDA on ennen kaikkea teoreettinen lähestymistapa, eikä niinkään konkreettinen tutkimusmenetelmä, olen käyttänyt teemoittelua (*thematic analysis*) tukemaan aineiston läpikäymistä. Braun ja Clarken (2012) mukaan teemoittelua voi käyttää hyvinkin erilaisissa laadullisissa tutkimuksissa sen joustavuuden ja monitieteisen soveltuvuutensa vuoksi. Koska se on puhtaasti metodi käydä aineistoa läpi, sitä voidaan käyttää varsin vapaasti erilaisten teorioiden kanssa, kuin myös keskittyä laajoihin kokonaisuuksiin tai ainoastaan johonkin rajattuun osaan tai näkökulmaan (Braun ja Clarke 2012, 58). Käytän sanoja teema ja kategoria kuvailemaan samaa asiaa, eli luomiani luokkia analyysissa.

Tutkimuksessa aineiston lähestyminen FCDA:n kautta rajaa kiinnostukseni juuri nigerialaisiin naisiin ja sukupuolittuneisiin käsityksiin diskurssissa, joiden kautta muodostan naisiin liitetyt kategoriat. Toisin sanoen en pyri keskittymään kaikkiin teemoihin, mitä aineistosta on löydettävissä, vaan niihin, jotka ovat olennaisia tutkimuskysymyksiin vastaamisen kannalta. Oma analyysini on sekä deduktiivinen että induktiivinen. Se on teorialähtöistä siltä osin, että teen jo FCDA:n mukaisesti oletuksia siitä, että mediadiskurssit edustavat valtaa ja ylläpitävät epätasa-arvoisuuksia. Teemoittelu itsessään on kuitenkin aineistolähtöistä, sillä en luo etukäteen teemoja, joita etsin, vaan luon nämä teemat aineiston kautta. Teoreettiset valinnat kuitenkin väistämättä vaikuttavat luomiini kategorioihin. Vaikka tekstuaalinen, tulkitseva ja kriittinen diskurssianalyysi usein esitellään erillisinä suuntauksina, Pynnönen ei näe näiden täysin sulkevan toisiaan pois, vaan ne ovat kaikki välttämättömiä osia vakuuttavaa diskurssianalyysia, joskin tässä tutkimuksessa pääpaino on kuitenkin kriittisyydessä. Pynnönen ehdottaa diskurssianalyysia eräänlaisena kolmivaiheisena prosessina, jonka näen kuvaavan tämänkin analyysin etenemistä:

Kuvio 1. Diskurssianalyysin vaiheet (Pynnönen 2013, 32)

Analyysi alkaa tekstuaalisesta, niin ikään pinnallisesta analyysistä. Analyysin ensimmäisessä vaiheessa kävin aineistoa läpi lukemalla sen useaan kertaan. Näissä datan ensimmäisissä läpikäymisissä on tarkoitus tutustua aineistoon, saada alustavaa käsitystä siinä esiintyvistä teemoista ja kiinnittää huomiota asioihin, jotka ovat mahdollisesti analyysin kannalta mielenkiintoisia, sekä tehdä ensimmäisiä muistiinpanoja näistä (Braun ja Clarke 2012, 61). Tässä vaiheessa en vielä keskittynyt tarkasti sanavalintoihin tai diskursiivisiin käytänteisiin, vaan ensimmäisen tutkimuskysymyksen mielessä pitäen pyrin hahmottamaan suurempaa kuvaa – miten vastaisin kysymykseen nigerialaisten naisten kuvailusta muutamien lukukertojen perusteella? Tämä loi minulle suuntaviivoja alkaa käymään tekstejä systemaattisemmin läpi. Aineiston suurien kokonaisuuksien paikallistaminen ja identifiointi olivat olennaisia osia analyysiani, sillä pystyin jo tässä vaiheessa hahmottamaan artikkeleista sellaisia teemoja, jotka eivät veisi tutkimuskysymykseeni vastaamista eteenpäin, kuten Boko Haramin historiasta kertominen.

Tekstuaalisen analyysin toisessa, systemaattisemmassa vaiheessa aloin tehdä löyhää koodausta datasta. Koodauksen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan, mitkä asiat toistuvat tutkittavassa aineistossa. Nämä voivat olla niin kuvailevia, eli suoraan tekstistä havaittavissa olevia koodeja (esim. ”uhri”), tai enemmän tulkintaa vaativia (esim. ”Boko Haram pakottaa naisia” implikoi, että naiset tekevät jotain tahtomattaan ja ovat näin ollen uhreja) (Braun ja Clarke 2012, 61). Toisin sanoen keskityin tekstiin itsessään: ”sanat, ilmaukset, lauseet, virkkeet, metaforat sekä selonteot kokonaisuutena” ovat tämän vaiheen fokuksena (Pynnönen 2013, 32). Esimerkiksi adjektiivit ja substantiivit ovat hyvin kuvailevia ja helposti identifioitavissa teksteistä, mutta tutkijan on syytä pystyä havaitsemaan monimutkaisempiakin tapoja ilmaista asioita. Vaikka tarkoituksena onkin keskittyä niihin asioihin, jotka paljastavat nigerialaisten naisten kuvailusta jotain, pyrin olemaan tässä vaiheessa kuitenkin vielä varsin avoin, jotta olennaista tietoa ei jäisi analyysin ulkopuolelle. Silti koodausta ohjasivat kysymykset: mitä ilmiöstä sanotaan ja miten? Tämä oli hyvin mekaaninen vaihe, jossa koodaukset myös elivät ja vaihtelivat, kun ymmärsin ja hallitsin aineistoa yhä paremmin.

Seuraavassa vaiheessa siirryin itse koodauksien tarkasteluun, eli isojen kokonaisuuksien hahmottamiseen ja tätä kautta teemojen luomiseen (Braun ja Clarke 2012, 63). Tämä vaihe

sekoittaa Pynnösen mallista tekstuaalista ja tulkitsevaa analyysia. Siinä missä teemoittelu on vielä niin ikään osa tekstuaalista ja mekaanista vaihetta, vaatii se tutkijalta kuitenkin analyttistä otetta, jotta tämä pystyy pohtia, mitkä teemat todella ovat merkittäviä suhteessa tutkimuskysymyksiin. Tässä vaiheessa on siis syytä sijoittaa diskurssit ja koodaukset kontekstiinsa, tarkoituksena ymmärtää, mitä merkitystä niillä on tilanteisessa, intertekstuaalisessa ja yhteiskunnallisessa kontekstissaan. Näiden merkitysten ymmärtämisen kautta pystytään lopulta hahmottamaan representaatioita, joita ilmiöstä, eli nigerialaisista naisista, luodaan (Pynnönen 2013, 33). Käytännössä tämä tarkoittaa, ettei sanat tai diskursiiviset käytänteet itsessään tarkoita paljoa, vaan tutkijan täytyy käyttää tulkintaansa, jotta voi ymmärtää, miten nämä kuvaavat ilmiötä, millaisia merkityksiä se näiden kautta saa ja millaisia asenteita siihen liitetään. Tämän vuoksi esimerkiksi tietokoneohjelmiston käydessä aineistoa läpi voisi analyysista jäädä pois osia, jotka olisivat olleet tutkijan oman tulkinnan löydettävissä. Tässä minulle tulkinnan mahdollisesti esitieto ilmiöstä sekä tarkkaan rajattu tutkimuskysymys, jotka molemmat auttavat teemojen luomisessa. Koodausta täytyi käydä useaan otteeseen läpi, jotta pystyin tunnistamaan, mitkä teemat todella ovat merkittäviä tutkimukselle, kuinka nämä koodaukset toimivat yhteen ja kuinka niistä löytyy päällekkäisyyksiä (Braun ja Clarke 2012, 63).

Tähän teemoittelun menetelmän tarjoamat keinot kuitenkin loppuvat, kun tahdon ymmärtää sitä, mitä merkitystä tällä kaikella on. CDA ja FCDA eroavat muista kieltä tutkivista menetelmistä siinä, että niiden mukaan pelkkä tekstianalyysi ei riitä diskurssin tutkimiseen ja sen ymmärtämiseen, vaan prosessissa täytyy tutkia nimenomaan tekstin yhteyttä sosiaalisiin ja kulttuurisiin rakenteisiin (Fairclough 1992). Tässä viimeisessä vaiheessa siirryn kriittiseen analyysiin, jossa sidon tekstuaalisen analyysin laajempaan tarkasteltavaan kuvaan, jotta diskurssin kautta pystytään todella ymmärtämään siinä ilmeneviä sosiaalisia kysymyksiä, vallankäyttöä ja epätasa-arvoa (Pynnönen 2013, 29). Liikun teemojen sisällä ja kysyn esimerkiksi: miksi ilmiö kuvataan juuri tällaisena ja mitä merkitystä näillä merkityksillä on? Fokus on ennen kaikkea diskurssien ideologisissa merkityksissä, vallan esiintymisessä ja piilotetussa diskurssissa, sekä hallitsevien representaatioiden ja teemojen kyseenalaistamisessa (Pynnönen 2013, 33). Samoin kiinnitän huomiota siihen, kuka sanoo, miten sanoo ja kelle sanoo, sekä missä järjestyksessä diskurssit esitetään tai rakennetaan.

Tärkeää on tehdä teemoja, jotka kattavat ainakin suurinta osaa aineistosta ja kertovat jotain olennaista siitä, kuin myös vastaavat esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Siksi olen pyrkinyt tekemään mahdollisimman erilaiset teemat, jotta aineiston koko kirjo tulisi esille lukijalle. Vaikka teemoja ja kategorioita voisi tehdä loputtomasti, olen päätenyt molempien medioiden kohdalla neljään pääteemaan, joiden uskon ilmentävän hyvin keskeisimmät kuvailut, joita nigerialaisista naisista käytetään. Teemojen nimet antavat jo hyvän käsityksen siitä, mitä teema sisältää naisten kuvailuun liittyen. Olen pyrkinyt pitämään teemat yksinkertaisena, jotta pystyisin syventymään jokaiseen tämän tutkielman pituuden puitteissa. Esitän myös jokaisen teeman yhteydessä katkelmia aineistosta, millä perustelen valintojani.

En vielä aineistoa läpikäydessäni niinkään sido sitä aiempaan tutkimukseen, vaan teen tulkintoja pelkästään näiden teemojen ja katkelmien pohjalta. Vasta viimeiseksi tuon molemmista medioista muodostamani teemat yhteen ja tarkastelen, millaisia yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia näissä esiintyy ja miten ne mahdollisesti keskustelelevat joidenkin aiempien tutkimusten löydöksiä kanssa. Vielä tässäkin vaiheessa pidän mukana kriittisen otteen ja FCDA:n teorian, jotta pystyn näkemään, millaisia vaikutuksia näillä on tutkimuksen kohteille, eli nigerialaisille naisille, sekä laajemmin yhteiskunnallisella tasolla. Kieli tuottaa sosiaalisia suhteita ja nämä pyritään paljastamaan, minkä vuoksi teksti siis liitetään ennen kaikkea kontekstiinsa ja mietitään, miten se toimisi jossain toisessa kontekstissa. Siksi vertailu otetaan mukaan osana analyysia – ovatko sosiaaliset käytänteet erilaisia näiden välillä?

Kategorioiden luomisen jälkeen vertailen tuloksia medioista, koska tahdon selvittää näiden yhtäläisyyksiä tai eroavaisuuksia. Toisin sanoen eroavatko paikallinen ja niin sanotusti ulkopuolinen näkemys sukupuolesta toisistaan. Vertaileva tutkimus on yleistä laadullisissa tutkimuksissa, mutta tässä näen sen erityisen hyödyllisenä, koska se voi tuottaa mielenkiintoista informaatiota siitä, uutisoiko paikallinen ja tapahtumien lähellä oleva media neutraalimmin vai jopa dramaattisemmin, mitä kauempana oleva media. Samalla voi pohtia, mitä mahdolliset eroavaisuudet tai yhtäläisyydet kertovat konteksteistaan ja tietyssä mielessä erilaisista yhteiskunnista. Tutkimuksesta tulee monipuolisempi, kun siinä ei tarkastella ainoastaan nigerialaisia tai yhdysvaltalaisia näkemyksiä erillään. Samoin vertailu voi paljastaa jotain myös näiden kahden välisistä valtasuhteista.

4.4. Pohdinta

Tutkimusaineisto olisi mahdollista koota myös esimerkiksi sanomalehtien uutisoinnista. Samoin voisi ottaa mukaan suuremmankin määrän erilaisia medioita ja uutisia ja käyttää näin ollen myös kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmiä. Koska kuitenkin tiesin haluavani tehdä hyvin syvää ja kriittistä tutkimusta, näin järkevämmäksi rajoittaa aineiston määrää niin, että sen systemaattinen ja tarkka läpikäyminen on mahdollista ilman esimerkiksi tietokoneohjelmaa, joka lukisi aineiston läpi. Uskon, että keskittymällä vain tarkasti rajattuun ja harkittuun, hallittavissa olevaan aineistoon saan tutkimuksesta enemmän irti, kuin käymällä läpi todella suuria aineistoja. Silti, jotta tuloksista voitaisiin saada yleistettävimpiä, useampien medioiden tarkastelu voisi olla hyödyllistä tulevaisuuden tutkimuksissa. Tämä vaatii kuitenkin runsaasti aikaresursseja, joita minulla ei tämän projektin puitteissa ollut. Siksi olen päättänyt keskittyä ainoastaan kahteen mediaan.

Median tutkiminen tuo kuitenkin tutkijalle aina omat haasteensa ja siihen liittyen on joitakin asioita, joita tutkijan on hyvä huomioida. Ensiksi se, että olen valinnut juuri Channels TV:n ja CNN:n heijastelevat jo itsessään omia arvojeni. Jotkut näkevät niiden olevan niin ikään neutraaleja uutisoinnissaan, eivätkä esitä samalla tapaa konservatiivisia tai radikaaleja näkemyksiä, kuin jotkin muut mediat. Tämä ei kuitenkaan ole kaikkien jakama näkemys. Näin ollen tämä mahdollisesti luo jo erilaisia tuloksia, mitä muista aineistoista voitaisiin saada. Siksi onkin tärkeää muistaa, etteivät tutkimuksen tulokset edusta koko nigerialaista tai yhdysvaltalaista mediaan, ainoastaan osaa siitä. Mahdollisuuksien mukaan tulevaisuudessa voisikin olla mielenkiintoista nähdä myös erilaisia arvoja kannattavien medioiden vertailua liittyen Chibokin tyttöihin.

Toiseksi tähän liittyen on huomioitava, että mediassa ei ikinä ole esillä kaikkea mahdollista tutkittavasta ilmiöstä. Toisin sanoen, aina kun toimittaja tai uutissivusto päättävät mistä ja miten eri ilmiöistä uutisoidaan, tai kuinka usein, jää jotain muuta ulkopuolelle uutisoinnista. Esimerkiksi *agenda setting* -teorian mukaan media pystyy vaikuttamaan siihen, mitä esitetään ja mistä puhutaan ja pystyy tätä kautta määrittämään myös aiheen tärkeyden (Kunelius ym. 2010, 50). Näin ollen Chibokin kaappaustapaus mahdollisesti syrjäytti muita uutisia, kuin myös jotkin toiset tapahtumat ovat saattaneet vähentää tästä tapauksesta uutisointia. Mediassa esitetään se, mikä on sillä hetkellä kiinnostavinta. Kehystämisen

kautta media voi myös päättää, mitä osia se ilmiöstä tahtoo esittää tai missä valossa, minkä kautta se voi suoranaisesti vaikuttaa myös yleisön mielipiteisiin (emt.). Kaappauksesta tai naisista sen keskiössä ei siis voida ymmärtää kaikkea mahdollista ainoastaan uutisia tarkastelemalla. Tämän voi huomata myös siitä, että nigerialaismediasta löytyi enemmän hakutuloksia, mitä yhdysvaltalaismediasta. Näin ollen ensimmäisestä voidaan saada mahdollisesti enemmän irti, mitä jälkimmäisestä. Toisaalta tätä voidaan pitää jo itsessään eräänlaisena löytönä – vaikka tapaus herätti laajaa keskustelua ja mediahuomiota Yhdysvalloissakin, ei se silti välttämättä yllä samanlaisiin mittasuhteisiin, mitä paikallisesti. Samoin uutisointi aiheesta hiipuu, kun aikaa kuluu. Silti se, että tapauksesta uutisoidaan vielä vuosienkin jälkeen, kertoo sen merkittävydestä, ja että näitä uutisia on syytä myös tutkia.

Teoreettista viitekehystä on syytä pohtia myös. FCDA:n on kritisoitu olevan poliittisesti liian latautunut, eikä sen analyttiseksi välineeksi valinneiden tutkijoiden nähdä pystyvän tuottamaan tarpeeksi objektiivista tutkimusta. Lazar kuitenkin huomauttaa, ettei lähestymistapa väitäkään tuottavansa jollain tapaa täysin ”neutraalia” tutkimusta – lähtökohtaisesti se ei ole edes mahdollista. Emansipatorisen otteensa vuoksi se tähtää poliittiseen ja yhteiskunnalliseen muutokseen, mihin päästään ainoastaan tuottamalla hyvinkin kriittistä tutkimusta ja analyttistä aktivismia. (Lazar 2014, 185). Tutkimus ottaa siis avoimesti kantaa yhteiskunnallisiin ja poliittisiin ongelmiin. Toisaalta hänen mukaansa myös sosiaalisia ulottuvuuksia, kuten valtasuhteita ja ideologioita tutkiva tutkimus voi tuottaa jopa objektiivisempaa ja holistisempaa tutkimusta, kuin sellaiset lähestymistavat, jotka eivät näe näitä olennaisina osina yhteiskunnan tutkimusta (emt.).

FCDA:n mukaan tutkijan on silti erittäin tärkeää pohtia omaa positiotaan suhteessa tutkimukseen ja tutkittavaan kohteeseen. On olennaista säilyttää reflektiivisyys itseään ja tutkimusta kohtaan. Toisin sanoen, täytyy kiinnittää tarkkaa huomiota siihen, ettei emansipaatiota koe ainoastaan osa naisista. Liian usein dominoiva liberaali ideologia ajaa ainoastaan keskiluokkaisen, heteroseksuaalin, valkoisen, länsimaisen naisen etuja, väittäen maailman naisten jakavan universaalit samanlaiset tarpeet (emt., 193-4). Itse länsimaisena naistutkijana olen osaltani mahdollisesti luomassa asetelmaa, jossa joko korostan naisten asemaa suhteessa miehiin tai luon jonkinlaista kuilua ”lännen” ja ”muun maailman” välille,

vaikka tutkimuksen tarkoitus on pikemminkin päinvastainen. Pysin kiinnittämään tähän huomiota läpi tutkimuksen ja välttämään tietynlaista tekopyhyttä, esimerkiksi nostamalla myös miehet olennaiseksi osaksi analyysia ja myös kritisoimalla juuri lännen tuottamaa diskurssia. Lisäksi olen ottanut mukaan myös nigerialaisnäkökulman, jotta tutkimus ei painottuisi vain yhdysvaltalaisen median tuottamaan diskurssiin. Silti on painotettava, että tietoni esimerkiksi nigerialaisesta yhteiskunnasta perustuu täysin omalle esitutkimukselleni ja aiheeseen perehtyneisyyteen. Näin ollen nigerialainen tutkija voisi saada erilaisia tuloksia ja tulkintoja samalla tutkimusasetelmalla.

FCDA ei ole kuitenkaan huolissaan siitä, että eri tutkija tai tulkitsija voi saada erilaisia tuloksia, sillä näkemyksen mukaan tämä on kaikessa tutkimuksessa mahdollista – tutkijan esitieto, positio ja ymmärrys maailmasta ohjailevat kaikenlaisen tutkimuksen valintoja ja tulkintoja. Tutkijan on vain oltava alati tietoinen tästä. Siksi on keskeistä huomioida myös, että tutkija ja tutkimustulokset itsessään rakentavat merkityksiä ja sosiaalista todellisuutta, mihin nämä edellä mainitut tekijät vaikuttavat. CDA:lle ominaista on ottaa huomioon sen lisäksi kuka puhuu, *kenelle* tämä puhuu. Siksi niin sanottu tavan kansalainen voi ymmärtää uutisoinnin eri tavoin kuin tutkija (van Dijk 1993, 262). Tässä näen kuitenkin juuri tutkijan vahvuuden. Tutkijana minulla on perehtyneisyyden tuomaa tietoa aiheesta, sekä yllä esiteltyt työkalut tulkita niin tätä informaatiota kuin tarkasteltavaa aineistoakin kriittisesti. Näiden avulla pystyn luomaan vakuuttavan feministisen kriittisen diskurssianalyysin ilmiöstä.

5. NIGERIALAISTEN NAISTEN MEDIAREPRESENTAATIO

Tässä luvussa esittelen kategoriat, jotka olen ylläolevin menetelmin luonut aineiston pohjalta. Jokaisessa alaluvussa tuon esiin katkelmia aineistosta perustellakseni valinnat. Ensimmäisenä käsittelen Channels TV:n aineiston, josta olen erotellut neljä eri teemaa: kaapatut terroristien naisuhreina, kaapatut riippuvaisina valtionjohdosta, kaapatut niin hyvän kuin häpeänkin symboleina, sekä naisaktivistit BBOG-liikkeen liikkeellepanevana voimana. Näiden jälkeen siirryn CNN:n aineistoon, josta olen myös identifioinut neljä laajempaa kategoriaa: kaapatut brutaalien terroristien uhreina, kaapatut mahdollisesti väkivaltaisina petteureina, päättäväiset aktivistinaiset ja selvinneet tytöt, sekä kaapatut länsimaiden vastuulla. Vaikka tästä voi jo nähdä tiettyjä yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia medioiden välillä, jätän varsinaisen vertailun seuraavaan lukuun. Tässä keskityn analysoimaan medioita ja teemoja erillään ja tuomaan omaa niin analyttistä kuin kriittistäkin näkemystä näihin.

5.1. Channels TV

5.1.1. Naisuhrit vailla pelastajaa

Ensimmäinen kategoria, jonka tunnistan aineistosta, on kaapattujen kehystäminen ennen kaikkea uhreina ja tarkemmin, naisuhreina. Tätä luodaan kontrastissa heidän kaappaajiinsa, mahdollisiin pelastajiinsa, kuin myös ”omistajiinsa”.

Channels TV:n uutisissa korostetaan alusta alkaen sitä, että kaapatut ovat nimenomaan naispuolisia. Heihin viitataan muun muassa ”naisopiskelijoina” ja ”koulutyttöinä”.⁴ Myös yhteisön jäsenet puhuvat heistä esimerkiksi ”serkkuina”, mutta myös ”tyttärinä” ja ”siskoina”.⁵ Mainitsemalla, että kaapatut ovat naispuolisia korostetaan sitä, että juuri naiset joutuivat terroristien käsiin. Ei siis käytetä neutraalimpaa kieltä, kuten pelkkä *opiskelija*. Sen lisäksi, että kaapattujen sukupuoli nostetaan näin vahvasti esiin, heihin viitataan myös suoranaisesti sanoilla ”uhri”⁶ tai ”panttivanki”.⁷ Vaikka tällaisten sanojen käyttäminen onkin hyvin vakiintunutta tämäntyyppisten uutisten yhteydessä, on hyvä kiinnittää huomiota siihen,

⁴ ”female”; ”students”; ”school girls” (Channels TV 15.4.2014ac, 14.4.2016g, 14.4.2018e).

⁵ ”cousins”; ”daughters”; ”sisters” (Channels TV 15.4.2015b).

⁶ ”victim” (Channels TV 16.4.2014a, 14.4.2019a).

⁷ ”hostage” (Channels TV 13.4.2016).

millaisen mielikuvan rakentumiseen ne osallistuvat. Nämä sanat toistuvat uutisissa läpi vuosien ja ne implikoivat, että kaapatut ovat ennen kaikkea terroristien uhreja. Väittämättä, etteivät kaapatut olisi uhreja, on sanan toistaminen silti luonut asetelman, jossa koko ilmiössä naiset nähdään vain ja ainoastaan uhreina, eikä pelkästään Chibokin kaappauksen kontekstissa. Tämän tyyppistä ajattelua luodaan myös erilaisin verbivalinnoin, joissa kaapattujen toimijuus poistetaan täysin. Esimerkiksi:

Aseistautuneet miehet kaappasivat 200 koulutyttöä keskellä yötä käskemällä kaikki tytöt ulos yömajoistaan ja neljään kuorma-autoon.⁸

Vuoden 2014 jälkeen Boko Haram on kaapannut ainakin 2000 naista ja tyttöä, joista useat on pakotettu seksiorjiksi ja opetettu taistelemaan⁹

Sanottaessa, että tytöt on *käsketty* kiipeämään autoihin, *kaapattu* ja *pakotettu* erinäisiin toimiin, luodaan selkeästi mielikuva, jossa tytöt eivät itse mahda tilanteelle mitään, vaan ovat täysin terroristien kontrolloitavissa. Tähän suuntaan osoittavat myös viittaukset, joissa tyttöjä ”pidetään vangittuina”, heidät ”vietiin kapinallisten toimesta”¹⁰, ”kaapattiin väkisin kodeistaan ja yhteisöistään”¹¹, sekä että useat on ”naitettu Boko Haramin terroristeille”.¹² Myös Boko Haramin sanotaan ilmoittaneen, että ”tytöt ovat kääntyneet islamin uskoon ja naitettu eteenpäin”¹³. Samoin Boko Haramin johtajaa Shekauta siteerataan, hänen sanoessaan muun muassa ”myyvänsä naisia”.¹⁴ Näen tämän tyyppisten ilmaisujen luovan kuvaa naisista avuttomina yksilöinä, joiden elämä on täysin sen varassa, mitä terroristit päättävät heille tehdä. Ilmaisuihin tiputetaan kaapattujen toimijuus pois ja heidän toimintaansa ohjaavat ainoastaan kaappaajien tahto.

Sen lisäksi, että kaapattujen uhriroolia ja sukupuolta korostetaan, liitetään heihin ja heidän kaappaajiinsa stereotyyppisiä sukupuolittuneita ominaisuuksia. Esimerkiksi kaapatut tytöt liitetään viattomuuteen ja puhtauteen sanomalla ”Chibokin tytöt ja muut viattomat henkilöt,

⁸ “200 school girls were abducted by gunmen who stormed the school in the dead of the night, ordering all the girls out of their hostels into four lorries.” (Channels TV 16.4.2014a).

⁹ “At least 2,000 women and girls have been abducted by Boko Haram since the start of 2014 and many have been forced into sexual slavery and trained to fight” (Channels TV 14.4.2015a).

¹⁰ “held in captivity; taken by the insurgents” (Channels TV 14.4.2018h).

¹¹ “forcefully abducted from their homes and communities” (Channels TV 13.4.2017a).

¹² “married off to Boko Haram terrorists” (Channels TV 15.4.2018).

¹³ “the girls have converted to Islam and been married off” (Channels TV 14.4.2015b).

¹⁴ “I sell women” (Channels TV 14.4.2018h).

joita kapinalliset pitävät panttivankeinaan”.¹⁵ Tämä taas on vahva kontrasti sille, miten heidän kaappaajiaan kuvaillaan:

Silminnäkijät sanoivat, että aseistautuneet miehet, jotka tulivat Toyota Hilux-autoilla ja moottoripyörillä, ryntäsivät kaupunkiin ja ampuivat yksittäisiä laukauksia ennen kuin sytyttivät tuleen useita taloja ja kauppoja.¹⁶

Mukaan pyritään mahdollisesti tuomaan tietynlaista uutisille tyypillistä dramatiikkaa kiinnostuksen lisäämiseksi, mutta se silti luo kuvan kaappaajista aggressiivisina ja vahvoina, hyvin selvänä vastakohtana sille, mitä viattomat uhrit ovat. Tästä viattomuudesta kertoo myös kaapattujen liittäminen lapsiin, esimerkiksi viittaamalla heihin suoraan ”lapsina”.¹⁷ Tästä kertoo myös se, kuinka heistä puhutaan uutisessa, jossa käsitellään Boko Haramin lapsiin kohdistamaa väkivaltaa muun muassa itsemurhapommittajina.¹⁸ Tämä on niin ikään luonnollista, sillä kaapatut olivat tuolloin vasta 16–18-vuotiaita, mutta tämänkaltainen diskurssi toisintaa asetelmaa, jossa naiset niputetaan yhteen lasten kanssa (esimerkiksi Enloe 2014). Erityisesti kaapattujen liittäminen viattoman tyttölapsiuhrin rooliin on mielenkiintoista, sillä heidät nähdään ikään kuin perheidensä omaisuutena. Esimerkiksi eräs aktivisti vaatii, että tytöt täytyy ”palauttaa perheilleen”¹⁹ ja toivotaan, että hallituksen onnistuisi ”palauttaa kadoksissa olevat koulutyöt vanhemmilleen”.²⁰ Tällainen kuvailu antaa ymmärtää, että tytöt ovat joutuneet uhreiksi, kun terroristit ovat riistäneet heidät oikeilta omistajiltaan.

Tässä vaiheessa on olennaista huomioida, että vaikka diskurssi korostaa etenkin kaapattujen tyttöjen uhiroolia, on uutisissa huomioitu myös poikien ja miesten joutuminen Boko Haramin uhreiksi laajemmassa konfliktissa. Esimerkiksi Amnestyn laatimaan raporttiin Boko Haramin väkivallasta viitatessa sanotaan:

Amnestyn raportti korostaa myös aseistautuneen ryhmän brutaaleja metodeja, kuten miesten ja poikien pakottaminen tarttumaan aseisiin sekä teloittaminen,

¹⁵ “the Chibok girls and other innocent persons held hostage by the insurgents” (Channels TV 14.4.2016d).

¹⁶ “Witnesses said the gunmen, who came in Toyota Hilux vehicles and motorcycles, stormed the town and kept firing sporadic gunshots before setting ablaze several houses and shops.” (Channels TV 15.4.2014a).

¹⁷ “children” (Channels TV 14.4.2016d).

¹⁸ “Activists have also stressed the need for greater protection of children in the northeast region of Nigeria just as the Boko Haram had at one time or the other used children as suicide bombers.” (Channels TV 13.4.2016).

¹⁹ “restored to their families” (Channels TV 14.4.2016a).

²⁰ “return the missing schoolgirls to their parents” (Channels TV 14.4.2016i).

nuorten naisten ja tyttöjen kaappaaminen ja vangitseminen, sekä joissain tapauksissa raiskaaminen, sekä naimisiin ja aseellisiin hyökkäyksiin pakottaminen.²¹

Miehiä ja naisia, poikia ja tyttöjä, kristittyjä ja muslimeja on tapettu, kaapattu ja raa'asti pahoinpidelty Boko Haramin toimesta tämän kauhun vallan aikana, mikä on koskettanut miljoonia.²²

Raportissa siis kerrotaan myös miesten kokemuksia ja kuinka esimerkiksi ”he [terroristit] ampuvat vain miehiä”.²³ Eversti Dasukia siteerataan: ”Chibokin tyttöjen lisäksi terroristit ovat kaapanneet muitakin nigerialaisia tyttöjä, poikia, miehiä ja naisia ja [he] kaikki yritetään pelastaa kaikin mahdollisin keinoin.”²⁴ Voi sanoa, että on jopa ansiokasta ottaa huomioon myös miesten kokema väkivalta ja heidän pelastamisensa Boko Haramin vastaisessa taistelussa. Silti uutisista voi nähdä, että naisia ja etenkin Chibokin tyttöjä pidetään Boko Haramin ensisijaisina uhreina ja heidän pelastamistaan ja paluuta kotiin ensiarvoisen tärkeänä:

Keskustellessaan aloitteesta tiistaina lainsäätäjät sanoivat, ettei pelkkä kaapattujen tyttöjen muistaminen ole tarpeeksi ja he korostivat, että niin lainsäätäjien kuin hallituksenkin täytyy tehdä kaikki mahdollinen tyttöjen pelastamiseksi.²⁵

Kampanjoijat sanoivat, että 731 päivää ei ole vitsin asia, ja se on liian pitkä aika jättää nuoret tytöt kapinallisten armoille ollen poissa kotoa [vanhempiansa luota].²⁶

Näin ollen poikien ja miesten pelastamista pidetään tärkeänä, mutta sitä ei pidetä samalla tavalla tapetilla kuin naispuolisten uhrien pelastamista. Tällä tavoin diskurssin kautta luodaan käsitys, jossa tytöt tarvitsevat pelastajaa, etenkin koska ovat nuoria naisia ja heidän

²¹ “The Amnesty International report also highlights the brutal methods used by the armed group such as conscription or execution of men and boys, abduction of young women and girls who are imprisoned and in some cases raped, forcibly married and made to participate in armed attacks.” (Channels TV 14.4.2015a).

²² “Men and women, boys and girls, Christians and Muslims, have been killed, abducted and brutalized by Boko Haram during a reign of terror which has affected millions.” (Channels TV 14.4.2015a).

²³ “They are only shooting the men.” (Channels TV 14.4.2015a).

²⁴ “Aside the Chibok girls, other Nigerian girls, boys, men and women were abducted by the terrorists and all efforts are being made to rescue them all.” (Channels TV 14.4.2015d).

²⁵ “Debating a motion on the matter on Tuesday, lawmakers said it was not enough to just remember the abducted girls and stressed the need for both the legislators and the executive to do everything possible to rescue the girls.” (Channels TV 14.4.2015c).

²⁶ “The campaigners said that 731 days is no joke and is too long a time for young girls to be left at the mercy of insurgents and away from home.” (Channels TV 14.4.2016b).

paikkansa on kotona. Boko Haramin väkivallan kokeneilta tyttöjä siteeratessa nousee esille se, että he todella ovat uhreja ja kokemus on pilannut heidän elämänsä:

Boko Haramin koillisen terrorismin uhri Fatima Salihu, ei pystynyt pidättämään tunteitaan, kun hän muisteli kokemuksiaan terroristien käsissä ja minkälaista elämästä on tullut hänelle ja monelle muulle hänen laiselleen sen jälkeen.²⁷

Toisaalta toinen myös väkivaltaa kokenut kertoo:

'He opettivat tyttöjä ampumaan aseilla. Olin niiden tyttöjen joukossa, ketä opetettiin ampumaan. Minulle opetettiin myös, kuinka käyttää pommeja ja hyökätä kylään'²⁸

Nämä luovat ristiriitaista kuvaa uhreista. Toisen kuvaillaan hyvin tunteikkaasti kertoneen kauheasta kokemuksestaan, kun toinen taas kertoo naisten muistakin kuin vaimon, seksiorjan, tai kodinhoitajan rooleista ryhmän sisällä. Myöhemmin samassa artikkelissa kuitenkin lisätään, kuinka "Boko Haram pakotti morsiamen ja morsiamen siskon menemään naimisiin heidän taistelijoitensa kanssa".²⁹ Vaikka tässä tunnustetaankin naisten toimijuus ja erilaiset roolit, artikkeli kääntyy kuitenkin muistuttamaan, että lopulta tytöt ovat uhreja ryhmän sisällä ja terroristit kontrollissa siitä, mikä heidän kohtalonsa on.

5.1.2. Kaapatut riippuvaisia hallituksesta

Toisena teemana Channels TV:n diskurssista nostan sen, miten kaapatuista luodaan mielikuva valtionjohdosta ja tämän toimista riippuvaisena. Samoin epäonnistuneiden toimien vuoksi kaapatut joutuvat ikään kuin presidenttien ja liittovaltion hallituksenkin uhreiksi, vaikka näiden kuuluisi olla etupäässä tyttöjen pelastajia. Sanotaankin, että hatarien pelastusyritysten takia vielä kahden vuoden jälkeenkin "tytöt eivät ole saaneet takaisin vapauttaan".³⁰ Tämä vapauden palauttaminen on siis nimenomaan valtion vastuulla. Tässä kontekstissa on tärkeää ymmärtää, että molemmat presidentit ovat miehiä ja myös hallitus ja armeija koostuvat pääasiassa miehistä. Samoin täytyy muistaa, että päätelmät eivät

²⁷ "A victim of Boko Haram insurgency in the north-east, Fatima Salihu, could not hold her emotions back, as she recalls her experience in the hands of the terrorists and what life has become for her and many others like her since then." (Channels TV 13.4.2016).

²⁸ "They used to train girls how to shoot guns. I was among the girls trained to shoot. I was also trained how to use bombs and how to attack a village" (Channels TV 14.4.2015a).

²⁹ "Boko Haram forced the bride and the bride's sister to marry their fighters" (Channels TV 14.4.2015a).

³⁰ "the Chibok girls are yet to regain their freedom" (Channels TV 14.4.2016i).

välttämättä kumpua suoraan sanoista ja tietyistä sanavalinnoista, vaan täytyy pystyä käyttämään myös omaa tulkintaa, jotta näiden merkityksen voi ymmärtää.

Ensimmäisenä se, kuinka tytöt kuvataan olevan hallituksen toimien varassa, heijastuu epävarmuudesta ja väärästä informaatiosta, jota tapahtumien alussa esitetään, sekä heidän epäonnistumisestaan pelastaa tyttöjä. Vain päiviä kaappauksen jälkeen kenraalimajuri Olukolade ”antoi tiedotteen, että joukot olivat pelastaneet osan 129 oppilaasta”³¹ ja uskottiin, että joukot olisivatkin vapauttaneet 121 tyttöä.³² Tämä tieto osoittautui myöhemmin vääräksi, eikä tyttöjä ollut todellisuudesta pelastettu. Kaapattujen tyttöjen nähdään menettäneen vapautensa, jonka takaisinsaaminen riippuu valtion toimista ja onnistumisesta. Sana *pelastaa* kuvaa hyvin sitä, kuinka tyttöjen nähdään epätoivoisesti tarvitsevan hallitusta ja armeijaa. He kuitenkin epäonnistuvat tässä, mikä vie tytöiltä jälleen mahdollisuuden vapauteen ja jatkaa näin ollen heidän riippuvuuttaan miehistä.

Uutisista ilmenee myös se, että on erinäistä tietoa, kuinka moni tytöistä on kuollut ja kuinka moni edelleen elossa.³³ Heti kaappauksen jälkimainingeissa edustajat ”tunsivat tuskaa ja turhautuneisuutta koulutyttöjen kaappauksesta”.³⁴ Nämä molemmat implikoivat, että valtio tiedostaa hyvin vahvasti vastuunsa tytöistä, mutta siihen liittyy silti paljon epävarmuutta. Kaapatut tytöt ja heidän pelastamisensa nostetaan kuitenkin ensiarvoisen tärkeäksi toimeksi. Esimerkiksi presidentti Buhari vannoo vielä viidenkin vuoden jälkeen, että ”emme ikinä luovuta kadonneiden tyttöjen suhteen”. Silti Buhari myös sanoo tiedotteessaan, että ”emme tiedä, voiko Chibokin tyttöjä pelastaa”, mutta ”hallitukseni tekee kaiken mahdollisen tuodakseen heidät kotiin”.³⁵ Buhari pitää asiaa hänen ja armeijan hoidettavana uskoen, että hänen vaalivoittonsa johtuu juuri lupauksesta pelastaa tytöt. Hänestä kirjoitetaan:

Hän [Buhari] sanoi, että hänen hallituksensa on tähän mennessä onnistunut turvaamaan 107 tytön vapautumisen, eikä hän aio levätä, ennen kuin loput

³¹ “issued a statement that some of the 129 students had been rescued by troops” (Channels TV 16.4.2014b).

³² “Troops Free 121 Girls Abducted By Terrorists In Chibok” (Channels TV 16.4.2014d).

³³ “However, the Senior Special Assistant to the President on Media and Publicity, Garba Shehu debunked Salkida’s claims in a statement in Abuja on Saturday.” (Channels TV 15.4.2018).

³⁴ “felt pain and frustration over the abduction of the school girls” (Channels TV 15.4.2014a).

³⁵ “We do not know if the Chibok girls can be rescued.”; “my Government will do everything in its power to bring them home.” (Channels TV 14.4.2015e).

jäljellä olevista tytöistä on yhdistetty perheidensä kanssa. Silti 112 tyttöä on edelleen vangittuina.³⁶

Tytöt ovat niin ikään hallituksen ja kaappaajien armoilla ja hallitusta vaaditaan tekemään enemmän. Esimerkiksi Amnestysta kommentoidaan:

Silti neljä vuotta myöhemmin, lisää tuhansia tyttöjä ja naisia on viety kodeistaan ja pakotettu asumaan vankeudessa, [näin ollen] tapauksia, joita ei ole juurikaan huomioitu tai raportoitu mediassa.³⁷

Myös BBOG-liikkeestä syytetään ”liittovaltion hallitusta tyttöjen käyttämisestä ’poliittisena jalkapallona’³⁸ ja sanotaan, että ”jotain on kiistatta väärin, kun tyttölapsesta tulee toistuvasti neuvotteluväline hallituksen ja terroristien välillä”.³⁹ Näistä voidaan tulkita, että poikkeuksetta kaikki tahot näkevät tyttöjen kohtalon nojaavan hallituksen päätöksiin. Diskurssi tuo vahvasti esiin sen, miten hallitus on epäonnistunut toimissaan pelastaa tytöt, minkä vuoksi kaapatut ovat edelleen terroristien vankeina – toisin sanoen tytöt ovat täysin riippuvaisia valtionjohdosta.

Vaikka kaapattujen kohtalon rakennetaan olevan poliittisten päättäjien käsissä, tukee diskurssi samanaikaisesti myös ylempänä esitettyä ajatusta kaapattujen kohtalosta terroristien käsissä. Eräässä uutisessa kerrotaan ensin, että ”Boko Haramin terroristiryhmä kaappasi koulutyöt”⁴⁰, minkä perään heti mainitaan, että ”hän [eversti Dasuki] kertoi toimittajille tiistaina, että hallitus tekee kaikkensa varmistaakseen, että niin tytöt kuin kaikki muutkin, jotka terroristit ovat kaapanneet, saadaan pelastettua”.⁴¹ Tästä voi huomata, miten tyttöjen nähdään olevan näiden kahden toimijan varassa. Toisin sanoen presidentti ja hallitus vakuuttavat, että kaikki mahdollinen tehdään tyttöjen pelastamiseksi, mutta he eivät kuitenkaan onnistu siinä. Tällöin näiden tulevaisuus jää terroristien päätettäväksi.

³⁶ “He said his government had so far succeeded in securing the release of 107 of the girls, he will not rest until the remaining girls are reunited with their families. However, 112 girls are still in captivity.” (Channels TV 14.4.2019c).

³⁷ “Yet four years on, thousands more women and girls have been taken from their homes and forced to live in captivity, in events largely unnoticed and unreported by media” (Channels TV 14.4.2018g).

³⁸ “the Federal Government of using the kidnapped girls as a “political football”.” (Channels TV 15.4.2015b).

³⁹ “There is something undeniably wrong when its girl-child repeatedly becomes the bargaining instrument in negotiation deals between the government and terrorists.” (Channels TV 14.4.2018e).

⁴⁰ “The schoolgirls were abducted by members of the Boko Haram terrorist group.” (Channels TV 14.4.2015d).

⁴¹ “He also told reporters on Tuesday that the Federal Government was making every effort to ensure that the girls along with every other Nigerian abducted by terrorists are rescued.” (Channels TV 14.4.2015d).

Neuvottelujen myötä tytöistä luodaankin poliittinen neuvottelukortti, eikä niinkään neuvottelujen kohde. Kaapatut tytöt joutuvat hallituksen uhriksi, koska heistä toivotaan saavan poliittista hyötyä, esimerkiksi vaalivoittojen muodossa. Itse ”presidentti Muhammed Buhari on sanonut, että loppuja Boko Haramin vankeudessa olevia tyttöjä ei tulla unohtamaan niin kauan, kun hän pysyy puolustusvoimain ylipäällikkönä”.⁴² Tämä luo asetelman, jossa Buhari lähes kiristäen vaatii hänen äänestämistään, jotta pystyy toimimaan tyttöjen pelastamisen puolesta.

Toinen tapa, jolla Boko Haramin väkivallan kohteiksi joutuneet tytöt joutuvat myös hallituksen uhreiksi kumpuaa vähäisestä tuesta, mitä he kotiin palattuaan saavat. Buhari korostaa tyttöjen omia toimia pelastautumisen jälkeen:

Hän myös onnitteli kapinallisilta pelastettuja nuoria tyttöjä menestyksestä, jota nämä ovat saavuttaneet erinäisissä pyrkimyksissään.⁴³

Hän myös ylisti heitä heidän rohkeudestaan ja päättäväisyydestään uhmata kapinallisten paha ideologiaa jatkamalla koulutustaan.⁴⁴

Ensinnä tyttöjä kuvaillaan tässä erityisen sankarillisina, koska ovat päässeet terroristien käsistä pois ja toiseksi, koska ovat jatkaneet elämäänsä normaalisti tämän jälkeen. Heistä luodaan eräänlaisia esimerkkejä kaikille pelastautuneille ja heidän rohkeuttaan ja päättäväisyyttä pidetään odottamattomana. Silti voimakkaampana diskurssista nousee esiin tyytymättömyys kaappauksien jälkeiseen tukeen ja tyttöjen heikko menestys tämän jälkeen. Tytöt, jotka pelastettiin armeijan toimesta, saivat stipendejä ja koulupaikkoja, kun taas monet karanneet jäivät heitteille. Eräs karannut kertoo:

”En ole kateellinen kollegoilleni, jotka ovat koulussa, tunnen vain oloni hylätyksi ja toisen luokan kansalaiseksi. Haluaisin niin jatkaa koulutustani, jos vain saisin mahdollisuuden.”⁴⁵

⁴² “President Muhammadu Buhari has said that the remaining Chibok girls in Boko Haram captivity will not be forgotten as long as he remains Commander-In-Chief of the Armed Forces.” (Channels TV 16.4.2018b).

⁴³ “He further congratulated the young women rescued from the terrorists on the successes they have recorded in their various endeavours.” (Channels TV 14.4.2019b).

⁴⁴ “He also praised them for their courage and determination to defy the evil ideology of the insurgents by continuing to pursue their education.” (Channels TV 14.4.2019b).

⁴⁵ “I don’t envy my colleagues who are in school, I only feel let down and treated like a second-class citizen. I so much want to continue with my education if given the chance” (Channels TV 13.4.2018b).

Tästä nähdään, että karanneille tytöille annetaan ajoittain ääni mediassa.⁴⁶ Liian usein mediassa uutisoinnin ulkopuolelle jätetään juuri ne, jotka ilmiön keskiössä ovat, eikä heillä ole mahdollisuutta vaikuttaa diskurssiin (van Dijk 1993, 256). Karanneet tytöt kommentoivat asiaa mediassa, mutta nämä kommentit eivät välttämättä edusta niinkään tätä Buharin luomaa kuvaa rohkeudesta ja päättäväisyydestä. He kertovat olevansa pikemminkin turhautuneita, koska heidän koulutuksensa on pilalla. Osa vanhemmista sanoo, että ”hallitus on hylännyt heidän tyttärensä kotiin”.⁴⁷ Osa joutuu myös jättämään koulun kesken, koska heidän vanhemmillaan ei ole siihen varaa, eikä hallitus tue tätä. Siksikin ”eräs heistä meni naimisiin ja kaksi muuta suunnittelevat häitään”.⁴⁸ Näistä nähdään, kuinka tyttöjen kohtalon kuvaillaan olevan korkeammalla tasolla miesten käsissä. Karanneet kaapatut eivät ole saaneet tukea tai mahdollisuutta koulutukseen kotiinpaluunsa jälkeen, kun taas hallituksen joukkojen pelastamat tytöt saivat koulupaikkoja ja heitä kannustetaan jatkamaan ja osoittamaan esimerkkiä muille.

5.1.3. Hyvän ja häpeän symbolit

Kolmantena teemana nigerialaisesta mediasta tunnistan kaapattujen kuvailun diskurssissa niin hyvää kuin huonoakin edustavina symboleina. Nigerialaismedian diskurssissa kaapatut ovat alkaneet edustaa kansaa ja valtiota, sekä laajempaa keskustelua koskien tyttöjen koulutusta, naisten oikeuksia ja Boko Haramin vastaista taistelua. Heidät voidaan nähdä niin ikään positiivisena symbolina nostessaan esiin Nigerian yhteiskunnallisia ongelmia. Toisaalta kaapatut edustavat myös kansallista häpeää, koska valtio ei ole pystynyt pelastamaan tyttöjä tai ratkaisemaan Boko Haramin konfliktia. Fraasista ”Chibokin tytöt” itsessään on tullut käsite, jota käytetään kaappaustapaukseen viitattaessa. Tämän kuitenkin ollessa aineiston hakutermi, ei sen yleisyyden etsiminen itsessään ole mielekäästä. Käsitteelle muodostuu kuitenkin diskurssissa erikoinen merkitys, joka on alkanut edustaa symbolisesti niin positiivista kuin negatiivistakin keskustelua tapahtuman ympärillä.

Ensimmäisenä tytöistä puhutaan niin ikään yhteisenä huolena, joka koskettaa koko kansaa. Tyttöihin viitataan luonnollisesti tyttärinä, kun heidät liitetään heidän vanhempaisa:

⁴⁶ “Escaped Victim Narrates Ordeal” (Channels TV 16.4.2014a).

⁴⁷ “government has abandoned their daughters at home” (Channels TV 13.4.2018b).

⁴⁸ “One of them has gotten married and the other two are planning their weddings” (Channels TV 13.4.2018b).

”Chibokin tyttöjen vanhemmat kärsivät kuitenkin edelleen ja toivovat, että heidän tyttärensä pelastettaisiin.”⁴⁹ Kaapatut tytöt ovat kuitenkin alkaneet edustaa eräänlaista kollektiivista huolta, jossa heidät nähdään koko kansan tyttärinä. Muun muassa presidentti Buhari toivoo ”meidän koulutyttöjen turvallista paluuta perheilleen, ystävilleen ja yhteisöilleen”⁵⁰ (korostus oma) ja samoin eräs professori viittaa tyttöihin ”meidän tyttömme” (korostus oma).⁵¹ Buharista kerrotaan myös, että ”hän toivoo samaan tapaan vanhempien kanssa, että tytöt saadaan lopulta pelastettua ja myös yhdistettyä jälleen perheidensä kanssa”⁵². Hän sanoo vanhemmille, että ”teidän lapsenne ovat minun lapsiani”⁵³, kyse on ”meidän tyttäristämme”.⁵⁴ Samaa tapaan senaatin puheenjohtaja Saraki ilmoittaa:

”Olemme kaikki tässä osallisina. Heidän paluunsa tulee tuottamaan meille iloa, kun taas heidän vankeutensa jatkuminen tuottaa meille loputtoman epäonnistumisen tuskan.”⁵⁵

Valtiojohdon huolen lisäksi ”yhteisön jäsenet ovat jatkaneet tyttöjen kohtalon suremista”.⁵⁶ Nämä kaikki paljastavat diskurssista, että kaapatut tytöt ja heidän pelastamisensa mielletään koko kansan yhteiseksi tehtäväksi, koska he ovat yhteisiä tyttäriä ja siksi heidän kohtalonsa pitää kiinnostaa muitakin, kuin vain tyttöjen vanhempia. Uutisissa nostetaan esiin muidenkin kansalaisten tuskaa, se ei ole siis ainoastaan vanhempien tai valtiojohdon. Niin kansalaisjärjestöt, kansainvälinen yhteisö kuin myös esimerkiksi Nigerian entinen ensimmäinen nainen ottivat kantaa tyttöjen pelastamiseen.⁵⁷ Tällä tavoin ”vanhemmat ja yhteisö yhdessä vaativat liittovaltion hallitukselta apua jäljellä olevien tyttöjen vapauttamisessa”.⁵⁸ Diskurssi kehystää tyttöjen tapauksen yhteiseksi kipupisteeksi, joka ulottuu yli vanhempien ja sukulaisten, tai edes hallituksen tuskan. Kaapattuja tyttöjä ei ymmärretä ainoastaan jonain operatiivisena pelastustehtävänä, vaan heihin liitetään vahvaa

⁴⁹ ”The parents of the Chibok girls however, are still in anguish and continue to hope that their daughters would be rescued.” (Channels TV 15.4.2015a).

⁵⁰ ”the safe return of our schoolgirls to their families, friends and their communities” (Channels TV 13.4.2017b).

⁵¹ ”our girls” (Channels TV 14.4.2017a).

⁵² ”He shares the hope of the parents that the Chibok girls will ultimately be rescued and reunited with their families as well.” (Channels TV 14.4.2016f).

⁵³ ”Your children are my children” (Channels TV 13.4.2017b).

⁵⁴ ”our daughters” (Channels TV 13.4.2018c).

⁵⁵ ”We are all involved in this. Their return will give us joy while their continued stay in captivity will inflict us with perpetual torment of failure” (16.4.2018a).

⁵⁶ ”members of the community have continued to grieve over the faith of the girls” (Channels TV 14.4.2016b).

⁵⁷ ”Nigeria’s former First Lady at that time, Patience Jonathan, set up her own type of investigation in an effort to unravel the situation around the kidnapping.” (Channels TV 14.4.2016d).

⁵⁸ ”The parents and the community at large have called on the Federal Government to help in the release of the remaining girls.” (Channels TV 14.4.2018c).

emotionaalista diskurssia ja heistä syntyy diskurssissa kollektiivinen kokemus ja symboli kansalle.

Toisena kaapatut tytöt edustavat tyttöjen koulutusta koskevaa keskustelua. Ilmiön tärkeydestä kertoo esimerkiksi se, kuinka tyttöjä muistetaan aina vuosipäivän aikaan, kuten otsikko: ”Chibokin tyttöjä muistetaan vuosi kaappauksen jälkeen”.⁵⁹ Vaikka tytöistä puhutaan uhreina, karanneista, pelastetuista ja selvinneistä tytöistä pyritään tekemään myös esimerkkejä tulevaisuudelle. Esimerkiksi presidentti Buhari kommentoi:

Hän [Buhari] rohkaisi heitä keskittymään kasvamaan naisiksi, jotka inspiroivat tyttöjä sekä Nigeriassa että ympäri maailman selviämään päivittäisistä taisteluista, joita he kohtaavat maailmassa, joka usein on epäreilu tyttölapsia kohtaan.⁶⁰

Samoin brittiläinen suurlähettiläs puhui BBOG-liikkeen järjestämässä vuosipäivätapahtumassa siitä, kuinka Nigerian hallituksen pitäisi kannustaa naisia tarttumaan johtajuuteen ja johtaviin asemiin. Hän sanoo:

”Tarjoamalla laadukasta koulutusta ja kouluttamista, voimaannutamme kaikista köyhimpiä ja haavoittuvaisimpia tyttöjä saavuttamaan niitä taitoja, joita he tarvitsevat saadakseen töitä, rakentaakseen menestyviä uria, osallistuakseen politiikkaan, [ja] saadakseen valinnanvapauden ja vallan koskien tulevaisuuttaan.”⁶¹

Kiinnostavasti eräässä BBOG-liikkeen tapahtumassa käsiteltiin myös Dapichin tyttöjen kidnappaus, jossa yksi tytöistä on edelleen kateissa. Häneen viittasi eräs tapahtuman puhujista näin: ”Leah Sharibusta on tullut Nigerian perustuksien symboli.”⁶² Toisin sanoen sen lisäksi, että diskurssi luo tytöistä koko kansan symbolia, luo se näistä samaan aikaan positiivisen symbolin taistelemaan Nigerian yhteiskunnallisia ongelmia, kuten naisten koulutukseen liittyviä epäkohtia vastaan. Tämä on mielenkiintoinen ilmiö, sillä vaikka

⁵⁹ ”Chibok Girls Remembered One Year After Abduction” (Channels TV 14.4.2015b).

⁶⁰ ”He encouraged them to stay focused on becoming women who will inspire girls in Nigeria and around the world to triumph over the daily battles they face in a world that is often unfair to the girl-child.” (Channels TV 13.4.2019).

⁶¹ ”By providing quality education and training, we are empowering the poorest and vulnerable girls to get the skills they need, to get the jobs, to build successful careers, to engaging politics, to have choice and authority over their futures.” (Channels TV 14.4.2018a).

⁶² ”Leah Sharibu has become a symbol of the Nigerian constitution” (Channels TV 14.4.2018e).

diskurssi luo hyvin vahvasti mielikuvaa uhreista, kantaa se samaan aikaan rinnalla mukana teemaa, jossa tämä ilmiön järkyttävyyttä käännetään positiiviseksi symboliksi ja jopa eräänlaiseksi voimavaraksi Nigerian kansalaisille.

Kolmantena kaapatut edustavat myös häpeää siitä, että tytöt ja naiset joutuvat Nigeriassa ylipäätään kohtaamaan tällaista väkivaltaa ja siitä, ettei heitä onnistuta pelastamaan. Kuten yläpuolella kansalaiset ovat ottaneet huolen tyttöistä ja heidän pelastamisestaan yhteiseksi asiaksi, samalla tavoin diskurssi ilmentää kollektiivista häpeää näistä teoista. Esimerkiksi viisivuotismielenosoituksessa BBOG-liikkeen toimesta näkyy kuvissa taustalla kylttejä, joissa lukee ”Teema: Chibokin tyttöjen tuska: kansan häpeä”.⁶³ Tämä ei kuitenkaan kumpua pelkästään kansalaisten tasolta, vaan myös Nigerian lainsäätäjien ja edustajainhuoneen sanotaan kuvailevan ”Chibokin tyttöjen kaappausta ja heidän jatkunutta vankeuttansa kansalliseksi häpeäksi”.⁶⁴ Diskurssi tuo siis esille hyvinkin selkeästi tämän teon epäoikeudenmukaisuuden, mikä voi auttaa tällaisten tapausten estämistä tulevaisuudessa.

Kuitenkin tekemällä tyttöjen kohtalosta yhteisen kipupisteen, diskurssi myös siirtää huomiota pois juuri kaapattujen kokemuksista. Esimerkiksi presidentti sanoo, että tyttöjen kaappauksen myötä ”Nigeria kärsii yhdestä kauheimmista rikoksista sen kansalaisia kohtaan”.⁶⁵ Tästä nousee esiin, miten tytöt ovat alkaneet edustaa koko kansaa ja tämän kansan kokemia kauheuksia. Samoin sanotaan, että ”tyttöjen kidnappaus on jättänyt Nigeriaan ison haavan, joka ei ole vielä parantunut”.⁶⁶ Kun tapahtumat esitetään tavalla, joka koko kansan on kärsimykseen kaappauksen myötä, näen sen vähättelevän kaapattujen tyttöjen kokemuksia. Diskurssi implikoi, että kansalaisten kärsimys olisi jollain tapaa verrannollinen siihen, mitä nämä kaapatut tytöt kokevat. Siksi tyttöjen liittäminen tällaiseksi negatiiviseksi kansallisen häpeän symboliksi ei välttämättä auta keskittymään tämän mahdollistaneisiin epäkohtiin, vaan päinvastoin vähättelee koko kokemuksen merkitystä (esimerkiksi Berents 2016).

⁶³ ”Theme: The agony of Chibok girls: a shame of a nation” (Channels TV 14.4.2019a).

⁶⁴ ”the abduction of the Chibok girls and their continued captivity as national shame.” (Channels TV 14.4.2016i; 15.4.2016b; 15.4.2016c).

⁶⁵ ”Nigeria has suffered one of the worst crimes committed against its citizens” (Channels TV 13.4.2017b).

⁶⁶ ”the kidnap of the girls has left Nigeria with a big wound that was yet to be healed” (Channels TV 15.4.2016a).

5.1.4. Bring Back Our Girls -liike ja naisaktivistit

Neljäntenä ja viimeisenä teemana nigerialaismediasta esitän BBOG-liikkeen ja ennen kaikkea sen puitteissa toimivat naisaktivistit. BBOG-liike, tämän vuodesta toiseen jatkuva aktivismi, sekä vaatimukset hallitukselle toimia ja tehdä enemmän tyttöjen palauttamiseksi, ovat selkeästi yksi kantavimmista teemoista Channels TV:n uutisoinnissa. Luonnollisestikaan liike ei ole esillä vielä vuoden 2014 artikkeleissa, sillä se kehittyi vasta ensimmäisen vuoden aikana kidnappauksesta vastareaktion hallituksen liian vähäisille toimille. Tämän huomion nostaminen omaksi kategoriakseen on tärkeää, koska liike oli ennen kaikkea naisten aloittama ja koordinoima, ja heidän monipuolisesta aktivismistaan löytyy paljon mainintoja diskurssissa läpi vuosien.

Liike mainitaan esimerkiksi heidän ansiostaan syntyneestä maailmanlaajuisesta kiinnostuksesta tyttöjen tapausta kohtaan kertomalla, että ”276 kaapattua tyttöä saivat maailmanlaajuisesta huomiota #BringBackOurGirls-kampanjan avulla”.⁶⁷ Heidät liitetään myös tyttöjen koulutuksen ja oikeuksien ajamiseen, esimerkiksi kun ”lauantaina Bring Back Our Girls-ryhmä vaati liittovaltion hallitusta huomioimaan tyttölasten oikeudet”.⁶⁸ Liikkeestä puhutaan myös viitatessa siihen, kuinka se on pitänyt aiheen pinnalla keskustelussa, muun muassa:

Samaan aikaan Nigeriassa BBOG-kampanja kannustaa ihmisiä muistelemaan tyttöjä kaappauksen ensimmäisen vuosipäivän lähestyessä [ensi] tiistaina.⁶⁹

Edustajainhuone myös kiitti armeijaa viimeisistä kamppailuistaan kapinallisia vastaan, sekä Bring Back Our Girls-kampanjoijia, jotka ovat väsymättä muistuttaneet nigerialaisia vaatimaan kaapattujen tyttöjen vapauttamista.⁷⁰

Samoin ryhmä nostetaan esille sen useiden tapahtumien myötä läpi vuosien:

⁶⁷ “The 276 schoolgirls abducted from Chibok gained global attention with the help of the #BringBackOurGirls campaign.” (Channels TV 14.4.2015a).

⁶⁸ “The Bring Back Our Girls group on Saturday called on the Federal Government to see to the protection of the rights of the girl-child.” (Channels TV 14.4.2018g).

⁶⁹ “In the mean time in Nigeria, the Bring Back Our Girls (BBOG) campaign group is encouraging people to remember the girls ahead of the first anniversary of their abduction on Tuesday.” (Channels TV 13.4.2015).

⁷⁰ “The House also commended the armed forces for their recent efforts at fighting the insurgents and also the Bring Back Our Girls Campaigners who have continued to remind Nigerians of the need to demand for the release of the abducted girls” (Channels TV 14.4.2015c).

Kampanjoijat, jotka vaativat tyttöjen vapauttamista pitivät päivän kestävästä tapahtumasta Unity Fountainilla Abujassa⁷¹

BBOG-ryhmä jatkoi torstaina sen viikon kestävästä tapahtumasta Abujassa ja Lagosissa, merkiten Chibokin tyttöjen kaappauksen kolmatta vuosipäivää.⁷²

Tämän tyyppisen diskurssin kautta naisista luodaan varsin vahva ja aktiivinen ryhmä, hyvin selkeänä kontrastina yläpuolella käsiteltyyn kaapattujen tyttöjen uhrin rooliin ja toimeentuloon. Liikkeen yhteydessä käytetään myös toimijuutta vahvasti kuvaavia verbejä: BBOG-aktivistit ”marssivat” presidentin asunnolle ja ”vaativat” toimia kaikkien kidnapattujen hyväksi muiden vaatimusten joukossa, esimerkiksi ”vaativat hallitusta toimimaan nopeasti uuden informaation pohjalta”.⁷³ Samoin he ”eivät luovuta ennen kuin heidät [tytöt] on pelastettu”.⁷⁴ Vielä viiden vuoden jälkeenkin heistä uutisoidaan:

Mutta yli 100 tyttöä on edelleen vangittuna, ja vanhemmat yhdessä Bring Back Our Girls-liikkeen kanssa vaativat hallitusta turvaamaan heidän vapauttamisensa.⁷⁵

Ryhmä vaatii edelleen terroristiryhmän vangittuina olevien tyttöjen vapauttamista, sekä pyytävät liittovaltion hallitusta toimiakseen, jotta koillisessa sijaitsevat koulut olisivat turvallisia.⁷⁶

Uutisissa mainitaan myös suoraan, että kyseessä ovat juuri naiset, jotka liikettä ajavat. Muun muassa valtion johtajien vaimoihin viitataan ”valtionnaisina”⁷⁷, kun he johtavat joukkoa Chibokin tyttöjen puolesta. Samoin kerrotaan, miten ”naiset ovat päättäneet painostaa tiettyjä toimijoita, jotta Chibokin tytöt voitaisiin löytää”.⁷⁸ Voidaan siis helposti nähdä, miten diskurssi korostaa naisia ja heidän aktivismiaan ja jopa raivokasta toimintaa tyttöjen

⁷¹ “The campaigners calling for the girls’ release held a one day event at the Unity Fountain in Abuja” (Channels TV 15.4.2015a).

⁷² “The Bring Back Our Girls (BBOG) group on Thursday continued its week-long activities in Abuja and Lagos, to mark the third anniversary of the Chibok girls’ abduction.” (Channels TV 13.4.2017a).

⁷³ “march”, “demand”, “insisted that government must act fast on the new information available” (Channels TV 14.4.2016b).

⁷⁴ “will not relent until they are rescued” (Channels TV 15.4.2015a).

⁷⁵ “But over 100 of the girls are still being held captive with their parents and the Bring Back Our Girls Group continuing to call on the government to secure their release.” (Channels TV 13.4.2018c).

⁷⁶ “The group is demanding the release of the remaining girls still held in the captivity of the terrorist group and also asking the Federal Government to make schools in the northeast safe.” (Channels TV 14.4.2019c).

⁷⁷ “state women” (Channels TV 15.4.2015c).

⁷⁸ “The women have resolved to put pressure on relevant agencies so that the Chibok girls could be found.” (Channels TV 15.4.2015c).

palauttamisen puolesta. Tämä haastaa ajatusta naisista vain taustajoukoissa Boko Haramin konfliktissa tai heidän roolistaan pelkästään passiivisena uhrina.

On olennaista myös huomata missä määrin naisaktivistien mielipiteille ja äänelle annetaan uutisissa tilaa. Yläpuolelta voi huomata, että esimerkiksi presidentti Buharin tiedotteita ja kommentteja nostetaan useissa artikkeleissa esiin. Kun valitaan, kenen ajatuksia tai mielipiteitä mediassa käytetään, on tämäkin eräänlaista vallankäyttöä ja esittää tietynlaista ideologiaa (Pynnönen 2013, 20). Tässä kontekstissa miesten näkökulmien kertominen siirtää fokuksen pelastaviin miehiin, pois pelastusta tarvitsevista kaapatuista. Channels TV:n diskurssissa on kuitenkin useita naisia, joiden kommentteja mainitaan. Esimerkiksi yksi BBOG-liikkeen perustajista, Oby Ezekwesili⁷⁹, kuin myös monet muut, ovat saaneet äänensä kuuluviin:

Ayo, Obe, asianajaja ja Bring Back Our Girls-liikkeen jäsen puhuessaan samassa tapahtumassa sanoi, että ensimmäisenä hän tahtoo nähdä tyttöjen palauttamisen vanhemmilleen.⁸⁰

Professori Williams uskoo, että paljon enemmän on tehtävissä loppujen 195 tytön palauttamiseksi.⁸¹

Kaapattujen tyttöjen vanhemmat vaativat tyttäriensä, sekä kaikkien muiden vangittuna pidettyjen naisten ja tyttöjen vapauttamista.⁸²

Tyttöjen oikeuksien ajamisen, tapahtumien järjestämisen ja huomion herättämisen taustalla on siis ennen kaikkea tarkoitus ja tavoite saada hallitusta tekemään enemmän toimia kaapattujen pelastamiseksi. BBOG-liike nousee esiin heidän esittäessään tyytymättömyytensä hallituksen toimiin tyttöjen pelastamiseksi: ”BBOG-[nais]kampanjoija sanoi, ettei liittovaltion hallitus ole tehnyt paljoa löytääkseen Chibokin tyttöjen sijainnin ja tuodakseen heidät takaisin”.⁸³ Hän myös huomauttaa, että ”Chibokin tyttöjen pelastaminen

⁷⁹ “Meanwhile, the co-convener of the BBOG campaign group, Dr Oby Ezekwesili, reassured Nigerians that the movement is apolitical with interests focused on good governance alone.” (Channels TV 14.4.2016b).

⁸⁰ “A legal practitioner, who is a member of the Bring Back Our Girls Group, Ayo Obe, speaking at the same event noted that she will, first, want to see the abducted girls returned to their parents.” (Channels TV 14.4.2016a).

⁸¹ “Professor Williams believes that a lot more can be done to bring back the remaining 195 girls” (Channels TV 14.4.2017a).

⁸² “Parents of the abducted Chibok school girls are demanding for the release of their daughters and all other women and girls in captivity.” (Channels TV 14.4.2018b).

⁸³ “The BBOG Campaigner disclosed that the federal government has not done much in finding the location of the Chibok girls and bringing them back.” (Channels TV 14.4.2016c).

on Nigerian hallituksen velvollisuus, riippumatta siitä, kuka on presidenttinä”⁸⁴ Näin ollen naisten hyvin vahvojakin mielipiteitä ja vaatimuksia käsitellään uutisoinnissa, minkä kautta lukija voi ymmärtää nigerialaiset aktivistinaiset hyvinkin päättäväisinä.

Tästä huolimatta miehet ovat kuitenkin hyvin suuri osa uutisointia. Esimerkiksi naisaktivisti Shahida Sanusi puhuu eräässä BBOG:n tapahtumassa, mutta sen sijaan, että hänen sanomisensa nostettaisiin uutisen keskiöön, todetaan, että hän on Kanonin emiirin tytär – naisaktivistitkin siis ajoittain käsitetään miesten kautta.⁸⁵ Tämän lisäksi, vaikka BBOG-liike muodostuu keskeiseksi osaksi diskurssia ja naiset vahvaksi voimaksi sen puitteissa, on tämä kuitenkin lähinnä ruohonjuuritason toimintaa. Korkeammista viroista asiaa kommentoivat ovat miehiä, kuten kommentteja antavat everstit ja kenraalimajurit. Samoin esimerkiksi neuvoja hallitukselle antavat lähinnä miehet. Senaattori Sanin kehottaa hallitusta ”tutkimaan neuvottelun ja voimankäytön mahdollisuutta Chibokin tyttöjen pelastamisessa”.⁸⁶ Asiantuntijalausunnot tulevat miehiltä, kuten tiedotustoiminnan analysoijalta Paul Obanualta. Samoin poliisiasioiden ministeri ”vaati 200 tytön välitöntä vapauttamista”.⁸⁷

Näin ollen, vaikka uutisissa kuvaillaankin aktivistinaisia hyvinkin vahvoiksi ja päättäväisiksi, tuodaan tämän vastapainoksi miesääniä, joilla on todellista valtaa vaatia toimia, sekä esittää ehdotuksia konkreettisille toimille. Miehet ovat loppupeleissä uutisoinnissa ne, kenen käsissä tulevat toimet ovat, eli hallitus ja valtionjohto. Tätä kuvastaa myös se, miten uutisissa vanhemmista puhuttaessa käytetään joko sanaa ”vanhempi” tai ”äiti”⁸⁸. Uutisissa ei kertaakaan mainita samalla tavalla erikseen isien tuskaa, vaikka se on luonnollisesti aivan samanlainen kuin äideillä. Tämä edesauttaa haitallista ajattelua ja valtasuhdetta, jossa miehet ovat korkeimmissa viroissa päätöksentekotasolla, kun taas naiset toimivat alemmalla tasolla ja perheen piirissä.

⁸⁴ “it is the duty of the Nigerian Government to rescue the Chibok Girls, irrespective of who is president” (Channels TV 14.4.2016c).

⁸⁵ “Delivering a speech on his behalf, was his daughter, Shahida Sanusi, who called for more to be done for the girl child.” (Channels TV 14.4.2017b).

⁸⁶ “to explore the option of negotiation and the use of force to rescue the missing Chibok girls” (Channels TV 15.4.2016d).

⁸⁷ “demanded for the immediate release of the 200 girls” (Channels TV 15.4.2014b).

⁸⁸ “parents”; “mother” (Channels TV 14.4.2016h).

5.2. CNN

Ensimmäisenä huomautan, että CNN:ltä löytyy huomattavasti vähemmän artikkeleita aiheeseen liittyen, kuin mitä Channels TV:ltä. Tämä voi selittyä sillä, että luonnollisesti tapahtuma koskee enemmän nigerialaisia, miksi siitä myös kirjoitetaan enemmän. Ottaen kuitenkin huomioon, kuinka merkittävästä tapahtumasta oli kyse monien tahojen puhuessa siitä ja miten länsimaat kiinnostuivat ja ottivat kantaa tapahtuneeseen, olisin olettanut hakutuloksia olleen enemmän. Tämä voi kertoa länsimaiden asenteesta ilmiöön, jolloin Chibokin kaappaukselle ei välttämättä anneta yhtä paljon tilaa mediassa. Toisaalta se voi kertoa myös siitä, että Boko Haramista ja sen teoista puhuttaessa keskitytään enemmän yhdysvaltalaisen turvallisuuspolitiikan mukaan pikemminkin terroristijärjestön kukistamiseen kokonaisuudessaan, kuin yksittäisten tapahtumien esiin nostamiseen.

5.2.1. Brutaalien terroristien uhrin

Ensimmäisenä teemana CNN:n aineistosta pystyn Channels TV:n tapaan identifioimaan selkeän uhrikategorian. Myös CNN:n uutisissa käytetään suoraan sanaa ”uhrit”⁸⁹. Itse sana ja suora uhrinrooliin viittaaminen eivät ole kuitenkaan yhtä yleisiä kuin Channels TV:n uutisoinnissa, mutta uhriajattelu nousee muilla, epäsuorilla tavoilla esiin. Jo hyvin varhaisessa vaiheessa tehdään selkeä ero kaapattujen tyttöjen ja aggressiivisten kaappaajien välillä:

Jopa 200 tyttöä on kaapattu sisäoppilaitoksesta koillis-Nigeriassa raskaasti aseistettujen Boko Haram islamistien toimesta, [heidän] saapuen paikalle rekoilla, pakettiautoilla ja busseilla, viranomaiset ja silminnäkijät kertoivat.⁹⁰

Aseistautuneita miehiä ryntäsi tusinoittain valtion tyttökouluun Chibokissa⁹¹

Heidät varastettiin sängyistä koulun asuntolasta – aseistautuneet miehet kidnappasivat satoja tyttöjä.⁹²

⁸⁹ ”victims” (CNN 14.4.2015d, 14.4.2016b).

⁹⁰ ”As many as 200 girls were abducted from their boarding school in northeastern Nigeria by heavily armed Boko Haram Islamists who arrived in trucks, vans and buses, officials and witnesses said.” (CNN 16.4.2014).

⁹¹ ”Dozens of gunmen stormed the Government Girls Secondary School in Chibok” (CNN 16.4.2014).

⁹² ”They were stolen from their beds in a school dormitory -- hundreds of teenage girls kidnapped by gunmen.” (CNN 14.4.2016d).

Jälleen nähdään, miten kaapattuja kuvaillaan ikään kuin objektina, jonka terroristit pystyvät noin vain ottamaan ja viemään. Aseistautuneet miehet kaappaavat, varastavat ja kidnappaavat tytöt, heidän voimatta asialle mitään. Tässä luodaan vahva kontrasti näiden kahden osapuolen välille, millä korostetaan sitä, että miehet ovat väkivaltaisia ja pystyvät ottamaan nuoret naiset, jos niin tahtovat. Tytöt kuvaillaan niin ikään hyvinä, joiden elämän nämä terroristit tuhoavat. Eräs mielipidekirjoitus tuo hyvin esille, miten tyttöjen tilanne nähdään:

Kuvittele tytöt, jotka olivat kidnappaamisen päivänä valmistautumassa kokeisiin, kun heidän unelmansa yhtäkkiä tuhottiin, kärsien kuka tietää minkälaisia kauheuksia kaikista julmimpien terroristien käsissä⁹³

Tapahtuman kuvaillaan olevan ”lähes liian kammottava ymmärrettäväksi”⁹⁴:

Satoja teini-ikäisiä tyttöjä, juuri lopettamaisillaan koulua, matkalla mahdollisesti kohti hienoja saavutuksia – nyt kidnapattuina, eikä koskaan enää nähtävissä.⁹⁵

Diskurssi osoittaa nigerialaisten naisten kuvailussa suoraan ajatteluun, jossa tytöt joutuvat uhreiksi, koska terroristit tuhoavat heidän mahdollisuutensa unelmiin ja koulutukseen. Tämän ja Boko Haramin väkivallan kuvaillaankin olevan ”eppinen tragedia”⁹⁶, jossa ”nuoria naisia ja tyttöjä painostetaan pakotettuun avioliittoon, työntekoon ja raiskaukseen”.⁹⁷ CNN:n diskurssista löytyy lukematon määrä kuvailua tytöistä uhreina ja tämä kategoriana muotoutuu pitkälti heidän vastakohtansa kautta. Diskurssin voidaan väittää olevan myös jossain määrin dramaattista, joka entisestään lisää mielikuvaa kaapatuista tytöistä avuttomina.

Kaapatut ovat uhreja itse kaappaustilanteessa, mutta myös panttivankipaikan sijainnissa ja ryhmän toiminnassa, missä heidät on mahdollisesti ”raiskattu, pahoinpidelty, orjuutettu ja pakotettu kääntymään islaminuskoon”.⁹⁸ Eräs julkaisu on otsikoitu: ”Kidnapattu tappamaan:

⁹³ “Imagine the girls, who on the day they were kidnapped were preparing to take exams, their dreams for a better life suddenly dashed, enduring who-knows-what horrors at the hands of the most brutal of terrorists.” (CNN 14.4.2016b).

⁹⁴ “almost too horrifying to comprehend” (CNN 14.4.2015d).

⁹⁵ “Hundreds of teenaged girls, just finishing school, destined perhaps for significant achievement -- kidnapped, never to be seen again.” (CNN 14.4.2015d).

⁹⁶ “epic tragedy” (CNN 14.4.2015a).

⁹⁷ “Young women and girls are being subjected to forced marriage, forced labor and rape” (CNN 14.4.2015a).

⁹⁸ “raped, brutalized, enslaved and forced to convert to Islam” (CNN 14.4.2015d).

kuinka Boko Haram tekee tytöistä aseita.”⁹⁹ Tällä viitataan siihen, miten lapsia ”käytetään pommeina”, sen ollen ”iljettävä uusia taktiikka”.¹⁰⁰ Nuoria tyttöjä ”kidnapataan perheiltään, naitetaan ollakseen vangittuina ja pahoinpideltävinä heidän itse julistettujen ’aviomiesten’ toimesta”.¹⁰¹ Kaapattuja tyttöjen kuvaillaan olevan terroristijärjestölle ainoastaan osa taktiikkaa ja aseita, joita käyttää iskuissa. Mieliopidekirjoituksessa kirjoitetaan:

Ryhmän taktiikoihin on kuulunut käyttää nuoria tyttöjä itsemurhapommituksissa, räjähteet kiinnitettyinä heidän heiluvien hijabien alle.¹⁰²

Naisiin viitataan ”sodan aseina”¹⁰³ ja välttämättöminä osina strategiaa:

Vaikka naiset nähdään miesten omaisuutena, heitä tarvitaan silti, eikä ainoastaan kokkaamiseen, siivoamiseen ja seksiin, vaan myös huolehtimaan kodista ja kasvattamaan lapsia; tämän vuoksi [he käyttävät] suunnitelmallista vangitsemista, pahoinpitelyä ja alistamista.¹⁰⁴

Tässä nostetaan esiin myös naisten toimijuutta ja erilaisia rooleja ryhmän sisällä, mutta ne kehystetään silti edustamaan juuri naisen uhrin roolia – naiset ovat omaisuutta, eivätkä tämä vuoksi toimi omasta tahdostaan, vaan väkivallan pelossa. Näen kuitenkin, että suurin osa kuvailuista korostaa sitä, miten nämä kaappaajat ja terroristijärjestön jäsenet voivat tehdä kaapatuille käytännössä mitä vain, koska he pystyvät väkivallalla ohjailemaan ja rankaisemaan näitä. Diskurssin tuodessa esiin kaapattuihin kohdistuvaa väkivaltaa, välineellistämistä ja niin sanottuihin ”perinteisiin naisen rooleihin”, kuten kokkaamiseen ja siivoamiseen pakottamista, on diskurssi mukana luomassa mielikuvaa kaapatuista täysin avuttomassa tilanteessa. Samalla, koska tämä on juuri yhdysvaltalaisista diskurssia, voidaan tulkita tämä myös eräänlaisena kauhisteluna toisen valtion vanhanaikaisista sukupuolirooleista ja brutaaleja piirteitä saavasta patriarkalisuudesta (esimerkiksi Jackson 2005).

⁹⁹ “Kidnapped to kill: How Boko Haram is turning girls into weapons” (CNN 13.4.2016a).

¹⁰⁰ “use of children as bombs”, “a sickening new tactic” (CNN 13.4.2016a).

¹⁰¹ “kidnapped from their families to be married off, imprisoned and abused by their self-proclaimed ‘husbands.’” (CNN 13.4.2016a).

¹⁰² “The group’s tactics have included suicide bombings using young girls with explosives strapped beneath their flowing hijabs.” (14.4.2016c).

¹⁰³ “a weapon of war” (CNN 16.4.2015).

¹⁰⁴ “Even if women are viewed as the property of men, they are still needed, not just for cooking, cleaning and sex, but to keep the home and raise children; hence the methodical capture, assault and subjugation.” (CNN 16.4.2015).

Kaapatuista puhutaan myös Unicefin Boko Haramin lapsiin kohdistuvasta väkivallasta kertovien raporttien yhteydessä, mikä korostaa, että kaapatut olivat nuoria ja mielletään lapsiksi.¹⁰⁵ Silti CNN:n uutisissakin nostetaan esiin, että uhreina on ollut sekä tyttöjä että poikia:

Lukuisia tyttöjä ja poikia on kadonnut Nigeriassa – [heidät on] kaapattu, värvätty aseistettuihin joukkoihin, hyökätty [heidän] kimppuun[sa], [heitä on] käytetty aseina, tai pakotettu pakenemaan väkivaltaa.¹⁰⁶

Vaikka myös pojat mainitaan, tyttöjen osuutta tässä väkivallassa korostetaan nostamalla raportista, että ”osa näistä lapsista, yleensä nuoria tyttöjä ja jotkut vain 12-vuotiaita, pakotetaan räjäyttämään itsensä itsemurhapommittajina”¹⁰⁷ ja että ”Unicefin raportin mukaan yli 75 % [itsemurhapommittaja]lapsista on tyttöjä”.¹⁰⁸ Tässä alun niin ikään lupaava alku myös poikien osuudesta väkivallassa kumotaan sillä, että fokus kiinnitetään lopulta kuitenkin naispuolisiin uhreihin ja näin ollen jopa vähätellään miespuolisten kokemaa Boko Haramin väkivaltaa. Tällaisista esimerkeistä voi huomata, ettei sukupuolittunut kieli ole siis ongelmista ainoastaan naisten näkökulmasta, vaan sillä voi olla negatiivisia seurauksia myös miehille, jos heidät nähdään perinteisesti vain taistelijan roolissa (esimerkiksi Elshain 1987).

5.2.2. Väkivaltaiset petturit

Toisena teemana nostan yhdysvaltalaismediasta kuvailun, jonka mukaan kaapatut tytöt voivat radikalisoitua ja tulla osaksi Boko Haramin rivejä. Tämä kategoria ei ole aineistosta silmään pistävä, eikä se ilmene kuin paikoittain aineistossa – näin ollen se ei samalla tapaa kata koko aineistoa, kuten muut kategoriat. Näen sen kuitenkin olennaisena osana analyysia, koska se on täysin erilainen, mitä nigerialaismediasta on löydettävissä. Tässä etenkin yksi mielipidekirjoitus on keskeisessä osassa. Eräessä toisessa mielipidekirjoituksessa kirjoitetaan varsin kärkkäästi, sillä sen mukaan ”helvetissä on varattuna erityinen paikka niille naisille, jotka lankeavat tämän päivän jihadistitaistelijoiden

¹⁰⁵ “Terror group Boko Haram has kidnapped more than 1,000 children in Nigeria since 2013, UNICEF said Friday.” (CNN 13.4.2018).

¹⁰⁶ “Scores of girls and boys have gone missing in Nigeria -- abducted, recruited by armed groups, attacked, used as weapons, or forced to flee violence.” (CNN 14.4.2015a).

¹⁰⁷ “Some of those children, usually girls and some as young as 12-years-old, are being forced to blow themselves up as suicide bombers.” (CNN 14.4.2016b).

¹⁰⁸ “According to the UNICEF report, more than 75% of the children were girls.” (Channels TV 14.4.2016e).

kynsiin”.¹⁰⁹ Vaikka tämä niin ikään implikoi, että naiset tekevät itse valinnan, jonka myötä he päättävät liittyä jihadistitaistelijoiden riveihin, käyttämällä sanaa *langeta* annetaan myös ymmärtää, että naiset jollain tapaa saadaan huijattua mukaan ryhmään. Toisin sanoen, on kyse sitten kaapattujen kehystämisestä uhreina tai taistelijoina, joutuvat he kumpaankin rooliin tahtomattaan ja ennen kaikkea terroristien vuoksi. Nämä ovat niitä, jotka ohjailevat kaapattuja.

Jos kuitenkin yhteisössä kuitenkin uskotaan jonkun kaapatuista tytöistä tehneen tietoisena valinnan, vaikuttaa tämä vanhempiin. Joistakin tytöistä on äitien mukaan tullut yhteisöissä ”pahoja tyttöjä”, koska heidän uskotaan jääneen valinnaisesti Boko Haramin joukkoihin, minkä myötä äideistä on tullut ”yhteiskunnan hylkiöitä”.¹¹⁰ Tässä on huomattava, että kommentti tulee nigerialaisilta naisilta, jotka tiedostavat, että joku kaapatuista tytöistä voi tehdä myös itse päätöksen jäädä. Yhdysvaltalaismedia itsessään ei tunnista mahdollisuutta, jossa kaapattu tyttö tietoisesti valitsisi elämän terroristijärjestössä. Eräässä mielipidekirjoituksessa kirjoitetaan, että yksi Boko Haramin riveissä olleista tytöistä ”oli selvästi tietoinen roolistaan kuoleman toimijana”.¹¹¹ Silti näiden naisten toimijuutta ja päätöksentekokykyä aliarvioidaan:

Kuka tietää, minkälaisia vakuuttavia selityksiä nämä imelästi puhuvat murhaajat syöttävät nuorille tytöille oikeuttaakseen [tyttöjen] itsensä räjäyttämisen samalla riistäen tusinoittain ihmishenkiä? Se on todennäköisesti samanlaista sanahelinää, mikä houkuttelee nuoret länsimaalaiset tytöt hylkäämään kotinsa liittyäkseen Isikseen.¹¹²

Näen diskurssista kaksi oletusta. Ensinnä, että miehillä olisi valtaa naisiin niin, että he pystyvät pelkällä puhumisella taivuttelemaan nämä vasten todellista tahtoaan itsemurhaiskuihin. Toiseksi, että naiset tai tytöt eivät voisi itse tehdä päätöstä halusta osallistua tällaiseen tehtävään, vaan se on aina miesten orkestroimaa. Samainen mielipidekirjoitus esittää vahvoja näkemyksiä, joissa nimenomaan väitetään, että tytöt eivät pysty tekemään päätöstä väkivallasta itse, vaan se on ennen kaikkea aivopesua, minkä

¹⁰⁹ ”There is a special kind of hell reserved for the women who fall into the clutches of today’s Jihadi fighters.” (CNN 16.4.2015).

¹¹⁰ ”bad girls”, ”social pariahs” (CNN 14.4.2019).

¹¹¹ ”Clearly, she was fully aware of her role as an agent of death.” (CNN 14.4.2016c).

¹¹² ”Who knows what plausible explanation these sweet-tongued murderers may be feeding young girls to justify blowing themselves up and taking dozens of lives along? It is probably similar to the rhetoric which persuades young girls in Western countries to abandon home to go and join ISIS.” (CNN 14.4.2016c).

vuoksi ”kaikki aivopeseminen pitää havaita ja kääntää”.¹¹³ Tässä kirjoituksessa Boko Haramilta vapautunut tyttö kertoo, kuinka hänelle naitettu islamisti oli pitänyt hänestä kaikin tavoin huolta ja: ”Jos minulla olisi ollut ase, kun Nigerian armeija olisi tullut pelastamaan minua, olisin ampunut sotilaita.”¹¹⁴ Tämä ilmaisee, miten hän olisi ollut valmis pettämään niin sanotusti ”oikean puolen”. Vaikka vapautunut tyttö selvästi ilmaisee oman päätöksensä olla osa Boko Haramia, kirjoittaja sanoo:

Kyse saattaa olla Tukholman syndroomasta tai nuoresta lemmeestä, tai yksinkertaisesti työstä, joka ensimmäistä kertaa elämässään koillis-Nigerian takamailta on löytänyt elämälleen muunkin tarkoituksen, kuin kokkaaminen, siivoaminen ja lastenvahtiminen: hän oli osa ryhmää, joka suunnitteli valloittavansa maailman. - - Miten tahansa, Zara ei selvästikään ollut tärkevä seksiorja, kuten monien muiden pelastettujen tyttöjen on kerrottu olevan.¹¹⁵

Kirjoittaja toisaalta ilmaisee, että väkivaltaisuuheen taipuvat tytöt ovat aivopestyjä, mutta kuitenkin myös luo tästä kuvaa vahvana toimijana, joka on valmis tarttumaan aseisiin. Vaikka hänen rohkeutensa tunnustetaan, on kuitenkin ongelmallista, että tämän toimijuus myös poistetaan ja luodaan kuva, jossa hän toimii ainoastaan taustalla vaikuttavien miesten toiveista. Hän lisää vielä, että ”Chibokin tytöt ovat aivan hyvin voineet muuttua vihollisimmiksi, valmiina ampumaan aseilla ja räjäyttämään pommeja”.¹¹⁶ Tämä lisää petturidiskurssia, missä kaapatun tytön nähdään muuttuvan osaksi jotain muuta. Toisin sanoen, nainen ei voi olla enää oma itsensä, jos hän päättää tarttua aseisiin tai kääntyä läheisiään vastaan – tämän on johduttava jostain ulkoisesta tekijästä, jonka tässä kuvaillaan olevan Boko Haramin miehet ja näiden keinot aivopestä naisia. Sijoittamalla väkivaltainen nainen toiseen kategoriaan, petturien kategoriaan, voidaan hänet tuomita, eikä tarvitse ajatella, että osana ”meitä” voisi olla myös väkivaltaisia naisia. (esimerkiksi Sjöberg ja Gentry 2007).

¹¹³ “Any brainwashing must be detected and reversed.” (CNN 14.4.2016c).

¹¹⁴ “If I had a gun when the Nigerian military came to rescue me, I would have shot at the soldiers” (CNN 14.4.2016c).

¹¹⁵ “It could be Stockholm syndrome, or puppy love, or simply a case of a girl who, for the first time in her life as a young female in the hinterlands of northeast Nigeria, found a life purpose other than cooking and cleaning and babysitting for her family: she was part of a group which planned to take over the world. - - Whatever the case, Zara was clearly not the trembling sex-slave that many other rescued girls are reported to have been.” (CNN 14.4.2016c).

¹¹⁶ “The Chibok girls could very well have metamorphosed into our enemies, ready to fire guns and detonate bombs.” (CNN 14.4.2016c).

5.2.3. Päätäväiset aktivistinaiset ja urheat selvinneet tytöt

Kolmas teema yhdysvaltalaismediassa on nigerialaismedian tapaan aktivistinaiset ja BBOG-liike. Huomioitakoon aluksi, että naisten aktivismi ei ole yhdysvaltalaismediassa esillä samassa mittakaavassa, mitä se on nigerialaismediassa. Silti vähäisempikin diskurssi osoittaa, että BBOG-liikettä kuvaillaan kampanjaksi, joka on ansiokkaasti päätäväisten naisten ansiosta saanut kiinnostuksen tapahtunutta kohtaan kasvamaan ja se on onnistunut pitämään huolen, ettei Chibokin tyttöjä unohdeta, ainakaan Nigeriassa. Tähän samaan teemaan olen sisältänyt myös kaappauksesta selvinneet tytöt, joiden selviytyminen nähdään lähes ennenkuulumattomana. Artikkeleissa nostetaan hyvin esiin, että liikkeen alullepanijat ja kansainvälisen huomion herättäjät olivat nimenomaan naisia:

Kun naiset Nigeriassa puhuivat suunsa puhtaaksi kaksi vuotta sitten terroristien kidnapatessa satoja tyttöjä koulusta, saivat he aikaan maailmanlaajuisia kauhistelua.¹¹⁷

Vastaliike, jota johtaa nigerialaiset naiset ja joka saa voimaa sosiaalisesta mediasta, sai aikaiseksi ennenäkemätöntä kansainvälistä huomiota tyttöjen ahdingolle.¹¹⁸

Sen lisäksi, että diskurssi nostaa vahvasti esille, että aktivistit ovat naisia, tämä tuodaan esiin myös hyvin positiivisävytteisesti osoittamalla heille kunnia niin heidän toimistaan kuin sinnikkydestänsäkin:

Bring Back Our Girls-ryhmä on pitkään kampanjoinut Chibokin tyttöjen paluun puolesta protesteilla, marsseilla, mielenosoituksilla ja istumalakoilla.¹¹⁹

Bring Back Our Girls-ryhmä, joka on pitkään kampanjoinut tyttöjen turvallisen kotiinpaluun puolesta¹²⁰

Näissä huomioidaan, miten päätäväisiä naiset ovat olleet jatkamalla toimintaansa vuodesta toiseen ja kuinka he saivat aikaan koko maailmanlaajuisen liikkeen alun alkaenkaan. He ovat vaatineet hallitukselta sinnikkäästi toimia, mutta tätä ei tuoda yhtä vahvasti esille, kuin

¹¹⁷ "When women in Nigeria spoke out two years ago after terrorists kidnapped hundreds of girls from school, they stirred a sense of global outrage" (CNN 14.4.2016b).

¹¹⁸ "A resistance led by Nigerian women and fuelled by social media, the campaign brought unprecedented international attention to the girls' plight." (CNN 14.4.2019).

¹¹⁹ "The Bring Back Our Girls group has long campaigned for the return of the Chibok girls through protest marches, rallies and sit-ins." (CNN 13.4.2018).

¹²⁰ "Bring Back Our Girls group which has long campaigned for the safe return of the girls" (CNN 14.4.2018).

mitä yläpuolella Channels TV:n uutisoinnista voidaan nähdä tapahtuneen. Joka tapauksessa naisaktivisteihin liittyvä diskurssi luo kuvan, jossa ennen kaikkea naiset ovat vahvoja ja päättäväisiä. Joillekin naisaktivisteille annetaan tilaa uutisissa, mikä on olennainen osa kuvastamassa naisten omaa toimijuutta ja ajattelua. Uutisissa mainitaan muun muassa tohtori Oby Ezekwesili, BBOG-liikkeen perustajajäsen: ”Oby Ezekwesili, yksi liikkeen perustajista, vannoi perjantaina, että he jatkaisivat protestointia niin kauan, että loputkin tytöistä saataisiin takaisin”.¹²¹ Hän kommentoi jo vuosi kaappauksen jälkeen, että hallitus ”epäonnistui velvollisuudessaan”.¹²² Samoin Malala Yousafzain mielipiteet koskien tapausta ja hallituksen toimia otetaan huomioon. Yousafzain mielipiteiden ja hallituksen arvostelun nostaminen näin ison median uutisointiin on merkittävää ja se tuo esiin, miten nuoret naisetkin voivat olla todella vahvoja kansainvälisen politiikan toimijoita ja arvostelijoita.¹²³

Kuitenkin, vaikka naisia kuvaillaan päättäväisinä ja aktiivisina, tuodaan diskurssissa esiin myös näiden tuskaa, joka tätä päättäväisyyttä ja aktiivisuutta mahdollisesti ajaa. Tässä ei niinkään tuoda esiin esimerkiksi vihan tunteita, vaan kärsimystä, jota vanhemmat kokevat. Huomioitakoon, että uutisissa puhutaan äideistä useaan otteeseen, siinä missä isiä ei mainita yhdessäkään uutisessa, samoin kuin Channels TV:n uutisoinnissa. Tällä vihjataan, että nimenomaan äidit olisivat ne, jotka tuntevat ja osoittavat ikävänsä ja kärsimyksensä. Diskurssi maalaa kuvaa, jossa aktivistinaisten päättäväisyyttä ei aja samanlainen raivo kuin nigerialaismediassa, vaan pikemminkin surun ja pettymyksen tunteet. CNN sai käsiinsä videon, jossa uskotaan Boko Haramin terroristien kuvaavan Chibokin tyttöjä. Videosta sanotaan, että se ”särki sydämiä ympäri maailmaa, alleviivaten Chibokin äitien jatkuvaa kärsimystä”¹²⁴, sekä ”korostaen heidän tyttäriensä kokemaa ahdinkoa”.¹²⁵ Äideille videota näytettäessä, heitä kuvaillaan:

¹²¹ ”Oby Ezekwesili, a co-founder of the movement, vowed Friday that they would continue to protest until the rest of the Chibok girls are brought back.” (CNN 14.4.2017).

¹²² ”Mrs Oby Ezekwesili maintained that the government had the opportunity to rescue the girls in the early days of their abduction but] failed in its responsibility” (Channels TV 14.4.2015b).

¹²³ ”Malala Yousafzai released an ”open letter” to the girls” (CNN 13.4.2015a).

¹²⁴ ”broke hearts around the world, underlining the ongoing suffering of the Chibok mothers” (CNN 14.4.2016a).

¹²⁵ ”The footage broke hearts worldwide, underlining the suffering of the Chibok mothers -- and the plight faced by their daughters.” (CNN 14.4.2016d).

”Saratuni!”, hän ulvoo, kurottaen kohti tietokoneen näyttöä, päästen lähimmäs lastaan, mitä hän on ollut kahteen vuoteen. Hän tahtoo epätoivoisesti lohduttaa pientä tyttöään, mutta on avuton.¹²⁶

Kirjoittajan mukaan naiset ”eivät melkein pystyneet puhumaan kyyneltensä läpi”¹²⁷ ja ”riipaisevaa nyhkytystä oli vaikea kuunnella”.¹²⁸ Äitien tuskaa kuvaillaan vielä vuosienkin jälkeen:

Kipu kaiverrettuna kasvoihinsa ja suru käsinkosketeltavissa, erään Chibokin kadonneen tytön äiti vajosi polvilleen ja aneli tyttärensä turvallista paluuta.¹²⁹

Näille äideille tuska, joka alkoi viisi vuotta sitten, on sietämättömämpi kuin koskaan ja muistot ovat yhtä tuoreita, kun silloin kun uutiset tästä naisviihaisesta teosta ensimmäisen kerran kerrottiin. Heistä tuntuu, että heidät ovat pettäneet maa ja maailma, jotka [molemmat] vannovat seisovansa heidän rinnallaan loppuun saakka.¹³⁰

Näissä pätkissä selvästi liitetään juuri naiset ja äidit tunteellisuuteen ja kärsimykseen, isistä ei ole tässä yhteydessä mainintaa. Vaikka toisaalta aktivistinaiset esitetään hyvinkin vahvoina, on uutisoinnissa myös toinen puoli, jossa diskurssi kumoo tätä käsitystä, luoden naisista heikkoja ja tunteellisia, sekä avuttomia kaiken tapahtuneen edessä. Diskurssi kuvailee naisia varsin latautunein termein, jotka herättävät tunteita ja luovat emotionaalisen viitekehyksen, johon naiset asetetaan. Samoin viittaamalla, että video särki sydämiä ympäri maailman, yritetään tässäkin luoda ilmiöstä ikään kuin kollektiivista ilmiötä, jossa naisten kokema tuska on kaikkien yhteinen tuska.

On myös erikoista, miten vaikka aktivistijoukoissa oli kymmeniä ja satoja naisia, nostetaan eräässä uutisessa ainoastaan yhden miehen päättäväisyys esiin. Uutisessa kerrotaan, kuinka koko maailma otti osaa sosiaalisen median kampanjaan, mutta kun tuloksia ei syntynyt, mielenkiinto katosi: ”Kampanjan valokeila hälveni. Ihmiset lopettivat twiittaamasta. He lopettivat marssimasta. He lopettivat vetoamisen Nigerian hallitukseen sen tehdäkseen

¹²⁶ “My Saratu!”, she wails, reaching out to a laptop screen, the closest she’s been to her child in two years. She is desperate to comfort her little girl, but helpless.” (CNN 14.4.2016d).

¹²⁷ “Hardly able to speak through the tears” (CNN 14.4.2016d).

¹²⁸ “Her heartrending sobs as she came to realize this were difficult to hear.” (CNN 14.4.2016d).

¹²⁹ “Her face etched in pain and her grief palpable, the mother of one of the missing Chibok girls sunk to her knees and begged for the safe return of her daughter.” (CNN 14.4.2017).

¹³⁰ “For these mothers, the pain which started five years ago is as excruciating as ever and the memories as fresh as when the heart-breaking news of this extreme act of misogyny was first broken. They feel forgotten by a country and a world that vowed to stand with them till the end.” (CNN 14.4.2019).

enemmän tyttöjen pelastamiseksi.”¹³¹ Tämän jälkeen kerrotaan yhdestä miehestä, joka edelleen jatkaa kampanjointia ja ”uskoo ihmeisiin, sekä toivoo, että hänen intonsa, sitoutumisensa ja päättäväisyytensä auttaa hänen päivittäistensä kuvien kautta tuomaan Chibokin tytöt turvallisesti kotiin”.¹³² Samanlaista uutisointia ei ole yksittäisistä naisista, jotka kampanjoivat, vaikka nämä ovat olleet todella äänekkäitä aktivismissaan ja vaatimuksissaan.

Kuten yläpuolella huomattiin, kaapatuista muodostetaan vahvasti uhreja diskurssin kautta. Tämän vastapainona toimivat käsitykset sekä päättäväisistä aktivistinaisista, kuin myös pelastetuista ja karanneista tytöistä erityisen rohkeina, heidän uhmatessaan uhrin rooliaan. Tässäkin tytöt liitetään Malala Yousafzaihin, jonka voidaan nähdä olevan eräänlainen symboli rohkeille, kapinallisia vastaan taisteleville tytöille. Siksi myös hänen kirjeensä esiin nostamista voidaan pitää merkittävänä. Yousafzai liitetään tyttöihin esimerkkinä rohkeudesta ja hän muun muassa osoittaa kirjeensä ”rohkeille siskoilleen, Chibokin kidnapatuille tytöille”¹³³ kuin myös kertoo tavanneensa itse Nigerian presidentin ja vaatineen tältä lisää toimia tyttöjen pelastamiseksi. Samanlainen viittaus rohkeuteen löytyy eräästäkin karanneesta työstä kerrottaessa. Hän palasi kouluun, mikä nähdään merkkinä päättäväisyydestä:

Valinta palata kouluun on merkki heidän rohkeudestaan ja keskittymisestä koulutukseen, jolla he toivovat saavansa aikaan muutosta kotopuolella.¹³⁴

Häntä kuvaillaan myös ”poikkeuksellisen päättäväiseksi ja varmaksi vastauksissaan”¹³⁵, sekä häntä ja ystäviään ”poikkeuksellisen maltillisiksi nuoriksi naisiksi”.¹³⁶ Samoin eräs tytöistä kutsuu itseään ”hyvin rohkeaksi ja päättäväiseksi”.¹³⁷ Korostamalla, että tämä on poikkeuksellista, annetaan lukija käsittää, ettei rohkeus, päättäväisyys tai itsevarmuus ole tytölle luonteisia piirteitä, tai niiden pitäisi vähintään tippua pois, kun nainen kokee jotain niin

¹³¹ “The spotlight on the campaign faded. People stopped tweeting. They stopped marching. They stopped pleading with the Nigerian government to do more to rescue the young students.” (CNN 14.4.2015c).

¹³² “believes in miracles and hopes his passion, commitment and determination to help the Chibok girls through his daily photos will one day bring them home safely” (CNN 14.4.2015c).

¹³³ “To my brave sisters, the kidnapped schoolgirls of Chibok” (CNN 13.4.2015a).

¹³⁴ “Choosing to go back to class is a statement of their courage and focus on education, which they hope will bring change back home.” (CNN 13.4.2015b).

¹³⁵ “extraordinarily focused and firm in her responses” (CNN 13.4.2015b).

¹³⁶ “extraordinarily self-possessed young ladies” (CNN 13.4.2015b).

¹³⁷ “I’m very brave and determined.” (CNN 13.4.2015b).

traumaattista kuin Boko Haramin kaapatuksi joutuminen. Näissä huomioidaan, että tytöt ovat tehneet itse valintansa, mutta se ei poista sitä, etteikö tätä pidettäisi erikoisena. Chibokin tytöt mainitaan myös kuvasarjasta kertovassa jutussa, jossa käsitellään Boko Haramilta karanneita naisia. Valokuvaaja kuvailee: ”He olivat säteileviä, he olivat vahvoja persoonallisuuksia. Olin vaikuttunut heidän läsnäolostaan sen kaiken jälkeen, mitä he ovat kokeneet, niin vahvoina ja itsevarmoina.”¹³⁸ Siksi tyttöjen ja naisten rohkeutta ei pidetä itseisarvona, vaan korostetun erikoisena ja sanotaankin, että ”he toivovat, että tulee päivä, jolloin heidän ei enää tarvitse olla [rohkeita]”.¹³⁹ Kaapattujen ei siis tarvitse olla rohkeita enää, kun ovat pelastautuneita ja on poikkeuksellista, että he ovat olleet näinkään rohkeita tai vahvoja kokemansa vuoksi. Naisten ei odoteta, eikä oleteta kantavan näitä ominaisuuksia.

5.2.4. Kaapatut länsimaiden vastuulla

Neljäs ja viimeinen teema muodostuu diskurssista, joka kuvailee kaapattujen tyttöjen pelastamisen olevan länsivaltioiden vastuulla. Samanlaista kategoriaa ei ole nostettavissa esiin nigerialaisesta mediasta. Nigerialaisessa mediassa niin ikään huomioidaan länsimaiden tarjoama apu ja kansainvälisen kiinnostuksen herääminen, mutta kansalaisten suurimmat vaatimukset pelastustoimiin liittyen suuntautuvat kuitenkin kohti Nigerian hallitusta, ei niinkään Yhdysvaltoihin tai laajemmin kansainväliseen yhteisöön.

Esimerkiksi eräässä mielipidekirjoituksessa sanotaan: ”Ollaan rehellisiä: Afrikassa tapahtuvat tragediat harvoin kiinnittävät maailman huomiota. Se on häpeällinen totuus”, mutta jatketaan: ”Tällä kertaa oli kuitenkin toisin.”¹⁴⁰ Yhdysvallat ja yhdysvaltalaismedia olivat hyvinkin kiinnostuneita Chibokin kidnappauksesta. Näin ollen tytöt alkavat myös yhdysvaltalaisessa diskurssissa saamaan isompaa merkitystä, kuin ainoastaan heidän pelastamisensa. Ensinnäkin nähdään, että ”pohjimmiltaan Chibokin tytöistä on tullut

¹³⁸ ”They were radiating, they were strong personalities. I was impressed by their presence after all they had been through, so strong and confident.” (CNN 13.4.2016b).

¹³⁹ ”they're hoping a day will come when they won't have to be” (CNN 13.4.2015b).

¹⁴⁰ ”Let's face it: tragedies that occur in Africa don't often capture the world's attention. It is a shameful reality. This time, however, it was different.” (CNN 14.4.2016b).

Nigerian konfliktin symboli”.¹⁴¹ Toiseksi tytöt nähdään myös Yhdysvalloissa olevan ”meidän”:

- - on edelleen yhtä tärkeää kuin aiemminkin yrittää tuoda meidän tyttömme takaisin ja pitää mielessä heitä kohtaan tehdyt kauheudet heidän kaappaajiensa, Boko Haramin toimesta. Se saattaa olla jopa tärkeämpää nyt kun he [tytöt] symboloivat suurempaakin kamppailua.¹⁴²

Tästä meidän kaikkien kuuluisi tuntea häpeää: häpeää, että elämme maailmassa, jossa fanaattisten roistojen julkeus voi murskata nuorten tyttöjen elämän.¹⁴³

Nämä tytöt eivät eroa teidän tyttäristänne, siskoistanne, sisarentytöistänne: jokaisella heistä on omia toiveita ja unelmia.¹⁴⁴

Yhteinen ihmisyytemme pakottaa meidät tekemään osamme, korjaamaan tämä häpeällisen vääryyden.¹⁴⁵

Kaapatut tytöt pyritään liittämään osaksi meitä, olemaan samanlaisia kuin me ja näin luomaan sympatiaa heitä kohtaan – emmehän antaisi tällaista tapahtua omia tyttäriemme kohtaan. Esimerkiksi Michelle Obama sanoo näkevänsä tytöissä omat tyttärensä, kun taas Yousafzai kutsuu tyttöjä siskoikseen.¹⁴⁶ Julkaisuissa näytetään myös useiden naisten, etenkin julkisuuden henkilöiden pitelevän käsissään kylttiä ”#BringBackOurGirls”. Tällä tavoin monet länsimaalaiset pyrkivät niin ikään omimaan tyttöjä, ottamaan ne vastuulleen, vaikka tätä joitakin vuosia myöhemmin jo unohtuikin (esimerkiksi Berents 2016).

Mukana on myös esimerkiksi kuva Steven Tylerista pitelemässä kylttiä: ”Real Men Don’t Buy Girls” (tosi miehet eivät osta tyttöjä).¹⁴⁷ Tällä viitataan terroristeihin, kuinka nämä eivät ole oikeita miehiä tehdessään tytöille näin. Vaikkakin hyvää tarkoittava, on se silti osa haitallista diskurssia, jossa tyttöjen kuvaillaan olevan miesten ostettavissa. Samoin se

¹⁴¹ “Ultimately, the Chibok girls have become a symbol of the conflict in Nigeria.” (CNN 14.4.2016b).

¹⁴² “bringing back our girls and keeping in mind the horrors perpetrated against them by their captors, Boko Haram, is as important now as it was then. Indeed, it could be even more important now that they have come to symbolize the broader struggle” (CNN 14.4.2016b).

¹⁴³ “For this we should all feel shame: shame that we live in a world where the lives of young girls can be shattered with impunity by fanatical thugs” (CNN 14.4.2015b).

¹⁴⁴ “These girls are no different from your daughters, sisters, nieces: each has hopes and dreams of their own.” (CNN 14.4.2015b).

¹⁴⁵ “Our common humanity compels us to do our part, to right this shameful wrong.” (CNN 14.4.2015b).

¹⁴⁶ “The world rallied; the Archbishop of Canterbury flew to Abuja to pray for the girls and their families, while Pakistani activist Malala Yousafzai called them her “sisters.” Then US first lady Michelle Obama, said she saw her “own daughters” in them and Hollywood stars lent their voices to the movement.” (CNN 14.4.2019).

¹⁴⁷ (CNN 14.4.2015b)

olettaa, että on olemassa jonkinlainen ”tosi mies”, ideaalityyppi, jota oletettavasti esimerkiksi länsimaalaiset miehet ovat, kontrastina näihin barbaarisiin terroristeihin. Yhdysvallat haluavat ottaa osaa tyttöjen pelastamiseen, koska se edustaisi myös voittoa Nigerian Boko Haramin vastaisessa konfliktissa, kuin myös tyttöjen oikeuksien ajamista maailmassa. Teksteissä arvostellaan Nigerian hallitusta siitä, että se hyväksyi avuntarjoukset niin Yhdysvalloilta, Isolta-Britannialta, Ranskalta kuin Kiinaltakin, mutta epäonnistui silti kaapattujen pelastamisessa:

Nigerian hallitus lupasi kerta toisensa jälkeen, että tytöt palaisivat kotiin – joten, missä he ovat, ja missä on globaali raivo näistä rikotuista lupauksista ja rikotuista unelmista?¹⁴⁸

Diskurssista myös ilmenee, miten turvallisuudesta vastaavat ovat pysyneet varsin vaitonaisina tapahtumasta, eivätkä ole esimerkiksi esittäytyneet median edessä antaakseen päivityksiä tilanteesta.¹⁴⁹ Presidentti Jonathanin nähdään epäonnistuneen tehtävässään, mutta jonkinlaista uskoa on uuteen presidenttiin Buhariin ja hänen aikomuksiinsa kukistaa Boko Haram.¹⁵⁰ Kuitenkin diskurssi ilmentää vahvaa arvostelua siitä, miten hallitus ei onnistunut näyttämään Chibokin tytöistä saatua videomateriaalia tyttöjen vanhemmille.¹⁵¹ Tämä video ”johti uuteen raivoon vuoden 2014 kidnappauksista”.¹⁵² Itse näen, että CNN pyrkii myös ottamaan tietynalaista kunniaa siitä, että se oli se taho, joka lopulta näytti kadonneiden tyttöjen äideille videon:

Kaksi kolmesta naisesta, kenelle CNN näytti materiaalin, onnistuivat tunnistamaan tyttärensä, kun taas kolmas huolestui, kun ei nähnyt tytärtään.¹⁵³

¹⁴⁸ “Promise after promise was made by Nigerian government officials that the girls would come home -- so where are they, and where is the global outrage over these broken promises and broken dreams?” (CNN 14.4.2015b).

¹⁴⁹ “Asked Friday why the security chiefs had not appeared before the Senate at any point in the last two years” (CNN 15.4.2016).

¹⁵⁰ “Goodluck Jonathan, was defeated in his campaign for re-election, in part, it is thought, because he failed to effectively combat Boko Haram. Buhari, the incoming president, has pledged an aggressive effort to wipe out the group.” (CNN 14.4.2015d).

¹⁵¹ “How was it that two years after Boko Haram kidnapped 276 girls from their school dormitory, Nigeria and the global community -- which had expressed its determination to #bringbackourgirls -- had failed to rescue the 219 still missing? And why had the Nigerian government -- believed to have been in possession of the video since January -- failed to inform the families of the girls it had the film, the first glimmer of hope their daughters were still alive?” (CNN 14.4.2016d).

¹⁵² “prompted renewed outrage over the 2014 kidnappings” (CNN 14.4.2016a).

¹⁵³ “Two of the three women to whom CNN screened the footage were able to recognize their daughters, while a third was distressed it did not show her daughter.” (CNN 14.4.2016a).

CNN on saanut käsiinsä 'Chibokin tytöistä' kuvatun videon, jonka heidän vangitsijansa lähettivät neuvottelijoille 'todisteena elämästä'.¹⁵⁴

Diskurssi heijastaa sitä, kuinka hallitus on pettänyt tytöt ja nyt on länsivaltioiden, tarkemmin Yhdysvaltojen, aika tulla pelastamaan heitteille jätetyt tytöt. Länsimaalaiset ovat myös auttaneet konkreettisesti Boko Haramilta karanneita tyttöjä. Eräessä artikkelissa kerrotaan, kuinka valokuvaaja palasi Nigeriaan auttamaan näitä karanneita naisia esimerkiksi pankkitilin avaamisessa.¹⁵⁵ Yhdysvallat näkee itsensä myös niin ikään tyttöjen pelastajina tarjotessaan osalle stipendejä yhdysvaltalaisissa kouluissa. Eräessä mielipidekirjoituksessa sanotaan:

On varmasti lisää useita innokkaita hyväntekijöitä odottamassa kadonneiden Chibokin tyttöjä löytymistä, jotta heidät voidaan kiidättää turvaan Amerikkaan, vapauden ja rajattomien unelmien maahan.¹⁵⁶

Sarkasmia tai ei, tässä piilee kuitenkin jonkinlainen totuus. Yhdysvallat ja länsimaat muutoinkin pyrkivät osallistumaan kaappaustapauksen selvittämiseen ja uskoivat apunsa olevan välttämätöntä pelastusoperaation onnistumiselle. Yhdysvallat ovat kuitenkin olleet toiminnassaan epäjohdonmukaisia, eivätkä ole olleet jatkuvasti kiinnostuneita tapauksesta. On myös mahdollista, että se pyrkii ainoastaan nostamaan statustaan esimerkiksi ihmisoikeuksien ajajana kansainvälisen yhteisön silmissä.

Maailmassa onkin arvosteltu sitä, kuinka tytöt ja kidnappaus unohdettiin ja vajan myötä kiinnostus tapauksen ympärillä hälveni (Holpuch 2018). Vaikka Yhdysvallat pyrkivät olemaan eräänlainen vapauden ja ihmisoikeuksien puolestapuhuja, osoittaa se kuitenkin tekopyhyttä: diskurssi ei vastaa käytännön toimia. Eräs äiti esimerkiksi kysyy: ”Kuinka he voivat unohtaa lapsemme, jos he todella näkevät heidät omissa tyttärissään ja siskoissaan?”¹⁵⁷ Silti taistelu nähdään yhteisenä ja uskotaan, että ”me olemme velkaa sen

¹⁵⁴ “CNN has obtained a video of some of the "Chibok Girls" sent to negotiators by their captors as a "proof of life.” (CNN 14.4.2016d).

¹⁵⁵ “in January they went back to help these women set up bank accounts” (CNN 13.4.2016b).

¹⁵⁶ “There must be scores of other eager benefactors waiting for the still missing Chibok girls to be found so that they can be whisked away to safety in America, land of freedom and boundless dreams.” (CNN 14.4.2016c).

¹⁵⁷ “How could the world forget our children if they truly saw in them their own daughters or sisters?” (CNN 14.4.2019).

heille, Yanalle ja kaikille heidän perheilleen toimia yhdessä vapauttaaksemme heidät”.¹⁵⁸ Yhdysvaltalaismedia tuottaa diskurssia, jossa valtion ulkopuolisetkin asiat kuvaillaan olevan sen vastuulla, tässä tapauksessa Chibokin kaapatut tytöt.

¹⁵⁸ “But we owe it to them, to Yana and all their families to work together to set them free.” (CNN 14.4.2019).

6. POHDINTA

6.1. Vertailu

Analyysissä olen vastannut ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni, eli *millaisia representaatioita nigerialaisista naisista luodaan Chibokin tyttöjen uutisoinnissa nigerialaisessa ja yhdysvaltalaisessa mediassa*. Tässä pohdintaluvussa tarkastelen näitä tuloksia, sekä vastaan toiseen tutkimuskysymykseeni, eli *vastaavatko näiden medioiden luomat representaatiot toisiaan, vai onko niissä havaittavissa eroavaisuuksia*. Tarkastelen tuloksia siis keskeisimpien yhtäläisyyksien ja eroavaisuuksien kautta. Samalla vertaan näitä aiempaan tutkimukseen, sekä yhdistän FCDA:n mukaisesti mikrotason diskurssien vaikutukset makrotason kysymyksiin. Lopuksi esitän keskeisimmät johtopäätökseni tuloksista.

Ensimmäisenä merkittävänä tuloksena, joskin ei odottamattomana, on uhrikategorian löytyminen molemmista tarkasteltavista medioista. Tätä luodaan ennen kaikkea vastakohtaan, eli väkivaltaisten terroristien kautta. Kriittiselle diskurssianalyysille ominaista on nähdä, miten tarkasteltava asia saa merkityksensä sen kautta, mitä se ei ole ja mikä on sen vastakohta. Tässä tapauksessa mediadiskurssissa kaapattujen uhrin rooli muodostuukin juuri vastoin aggressiivisia kaappaajia, mikä jo itsessään toisintaa aiemmassa tutkimuksessa esiintyvää naisten mieltämistä uhreiksi Boko Haramin väkivallassa (Zenn ja Pearson 2014; Oriola 2017; Bloom ja Matfess 2016). Heidän kokemaansa väkivaltaa korostetaan ja sillä jopa retostellaan, etenkin CNN:n uutisoinnissa. Kuitenkin esimerkiksi Bloom ja Matfess (2016) huomauttavat, että vaikka naiset ovat uhreja, eivät he silti ole passiivisia osallistuessaan erilaisiin käytännön tehtäviin ryhmän sisällä. Tuloksista on silti nähtävissä, että kaapattuja tyttöjä pidetään ennen kaikkea passiivisina: heidät vietiin ja heidät pakotetaan erilaisiin toimiin, ilman mahdollisuutta vastustaa tätä. Molempien uutisointi tuo esiin myös karanneita tyttöjä, joka osoittaa, että he voivat pistää näille vastaan. Tällöin näihin viitataan kuitenkin poikkeuksellisen rohkeina, eikä oleteta, että tällainen olisi mahdollista. Tämänkaltainen diskurssi luo todellisuutta, jossa oletusarvona on, että naiset ovat miesten ”otettavissa” ja ”käytettävissä”.

Kaapattujen tyttöjen kohtaloa ei kuitenkaan rakenneta diskurssissa riippuvaiseksi ainoastaan kaappaajista, vaan myös heidän pelastajistaan, toisin sanoen hallituksesta ja

armeijasta, jotka Nigeriassa koostuvat miehistä. Selvää on, että molemmissa medioissa vaaditaan siis ennen kaikkea tyttöjen pelastamista. Tämä viittaa pitkälti siihen, mitä tieteenalan feministisessä tutkimuksessa on jo pitkään tiedetty: naiset kehystetään konflikteissa ennen kaikkea avuntarvitsijoiksi, eivät sen antajiksi, siinä missä miehet opetetaan väkivaltaisiksi ja näin ollen ovat sekä syyllisiä että suojelijoita (Cockburn 2010, 105). Toisin sanoen, mikä tahansa kaapattujen tyttöjen kohtalo onkaan, on se riippuvainen näistä kahdesta tahosta. Naisten kuvaillaan ikään kuin leijuvan tai kelluvan näiden kahden toimijan välillä ja päätyvän aina sinne puolelle, kumpi onnistuu toiminnassaan paremmin. Media korostaa, että kyseessä ovat *nais*opiskelijat ja siksi kiinnostus kaappausta kohtaan myös oli niin huomattavaa. Jos kyseessä olisi ollut poikia huomio olisi ollut epäilemättä myös mittavaa, mutta voidaan väittää, että heidän sukupuoltaan ei samalla tavalla korostettaisi, kuin myös tapaus ei mahdollisesti järkyttäisi samassa mittakaavassa.

Tätä voidaan tulkita selkeänä merkinä yhä vallitsevasta ajatuksesta, jossa naisten ”kauniit sielut” tarvitsevat erilaista suojelua kuin miehet, ja ennen kaikkea suojelua miehiltä, ”oikeudenmukaisilta taistelijoilta” (Elshtain 1987, 4). Vaikka poikien ja miesten kaappaukset saavatkin mediassa ajoittain huomiota, eivät ne silti herätä samanlaista raivoa tai vaatimuksia toimille tapausten ympärillä. Tämä luo epäreilun aseman myös miehille. Siinä missä naiset yritetään liimata päälle konflikteihin, miehet liimataan päälle uhreihin. Heidän ei nähdä kärsivän yhtä lailla ja jopa ikään kuin ”pääsevän helpolla”, koska heidät joko teloitetaan suoraan tai värvätään aseellisiin joukkoihin. Voidaankin pohtia, saavatko miehet mahdollisesti vähemmän apua joutuessaan Boko Haramin väkivallan kohteiksi. Näin ollen Boko Haramin konfliktin piilossa oleviksi uhreiksi voivat joutua myös miespuoliset henkilöt.

Kun Chibokin kaapattuja tyttöjä kuvaillaan uhreina, vaaditaan siis myös pelastajaa ikään kuin muuttamaan tämä uhrinstatus. Tuloksista voi havaita, että primäärinä pelastajana pidetään Nigerian hallitusta ja armeijaa ja sekundäärinä länsivaltioita, eli myös Yhdysvaltoja ja näiden operationaalista tukea. Tässä kuitenkin korostuu merkittävä ero nigerialaisen ja yhdysvaltalaisen median välillä. Siinä missä nigerialaisen median diskurssista on löydettävissä arvostelua Nigerian hallitusta ja turvallisuusjoukkoja kohtaan, ei se juurikaan tuo esiin mahdollista ulkopuolista apua tai tarvetta sille. Channels TV:ltä löytyy esimerkiksi vuosi kaappausten jälkeen maininta siitä, että tyttöjen kaappaus herätti maailmanlaajuista

raivoa ja muun muassa Kiina ja Yhdysvallat tarjosivat apuaan, sekä maininta esimerkiksi Michelle Obaman osallistumisesta sosiaalisen median kampanjaan (Channels TV 14.4.2015b). Vuonna 2018 presidentit Buhari ja Trump keskustelivat mahdollisista terrorismia vastaan tehtävistä yhteisistä toimista (Channels TV 16.4.2018c). Samoin löytyy lyhyt maininta videosta, jonka CNN kaapattujen äideille näytti (Channels TV 14.4.2016g). Länsimaihin ja muihin ulkopuolisiin toimijoihin ei kuitenkaan viitata samassa määrin, mitä CNN:n uutisoinnissa. Tämän voidaan tulkita osoittavan, ettei Nigeria itse näe olevansa samalla tavalla riippuvainen ulkovaltojen avusta, kuin mitä muu maailma mahdollisesti näkee. Näin ollen kaapatut tytöt eivät ole nigerialaismedian mukaan ulkopuolisten voimien varassa, vaan ennen kaikkea sen oman hallituksen, vaikka sen onnistumista kovin sanoin arvostellaankin.

CNN:n uutisointi arvostelee myös Nigerian epäonnistumista toimivien pelastusoperaatioiden luomisessa, mutta tässä on merkittävä ero: yhdysvaltalaismedian diskurssi implikoi tämän olevan oikeutus jonkinlaiselle interventiolle ja näin ollen ottaa kaapatut tytöt omalle vastuulleen. Tästä syntyy kaksi valta-asemaa: ensimmäisenä se, kuinka hallitus, joka koostuu miehistä, yrittää ylhäältä päin pelastaa tytöt ja toisena, kuinka Yhdysvallat ja muut ulkopuoliset valtiot pyrkivät tarjoamaan apuaan Nigerian hallitukselle ja luovat asetelman, jossa oletusarvoisesti Nigeria tarvitsee ulkopuolisten tahojen apua tyttöjen vapauttamisessa. Ofori-Parku ja Moscato (2018) löysivät samanlaisen teeman, jossa korostetaan Nigerian hallituksen epäonnistumista ja tarvetta Yhdysvaltojen interventiolle (Ofori-Parku ja Moscato 2018, 2491).

Vaikka voidaan pohtia, onko taustalla jokin altruistinen ajatus, Yhdysvaltoja on arvosteltu ennenkin siitä, että se pyrkii vaikuttamaan toisen valtion alueella verhoten agendansa naisten pelastamiseksi, esimerkiksi musliminaisten ”vapauttaminen” Lähi-idässä ja näin ollen sotajoukkojen lähettäminen sinne (Abu-Lughod 2002; Rich 2014). Kuten Berents (2016) väittää, julkisuuden henkilöiden esiintyminen kylttien kanssa, jossa on esimerkiksi tunniste ”Bring Back Our Girls” on ongelmallista, koska se siirtää fokuksen jälleen länteen ja muihin ulkopuolisiin toimijoihin. Toisin sanoen, vaikka tarkoitusperät toiminnalla ovat hyvät, se silti jättää ulkopuolelle juuri apua tarvitsevien tyttöjen kokemukset ja kärsimykset ja korostaa pikemminkin auttajan osallisuutta (Berents 2016, 523). Patriarkaalinen

yhteiskunta ja tämän tuottamat ongelmat koulutuksessa, tasa-arvossa, poliittisessa osallistumisessa ja köyhydessä jäävät näin taka-alalle.

Mielenkiintoinen tulos on kuitenkin myös yhdysvaltalaismediassa kategoria kaapatuista tytöistä, jotka eivät enää ole pelastettavissa, tai eivät ansaitse pelastamista. Tästä voidaan nostaa merkittävä eroavaisuus diskurssissa, eli viittaukset kaapattujen tyttöjen väkivaltaisiin tendensseihin ja valinnainen liittyminen Boko Haramiin, mistä löytyy viittauksia yhdysvaltalaisesta, mutta ei nigerialaisesta mediasta. Ainoa, minkä voi tulkita nigerialaismediassa viittaavan kaapattujen jollain lailla ”siirtyneen toiselle puolelle” on kun eräs CNN:n videon nähneistä yhteisön jäsenistä sanoi, että hänen mukaansa tytöt ovat jollain tapaa muuttuneet siitä, minkälaisina hän heidät tunsi (Channels TV 14.4.2016h). Se, ettei kaapattujen mahdollisesta väkivaltaisuuista tunnusteta nigerialaismediassa, kertoo niin toivosta, ettei kaapatut tytöt päättäisi liittyä joukkoihin, mutta mahdollisesti myös naiiviudesta ja sokeudesta nähdä nämä tarttumassa aseisiin omasta tahdostaan. Tähän liittyy myös se, ettei myöskään nigerialaisten naisten tärkeää operationaalista asemaa myös hallituksen joukkojen puolella mainita.

Diskurssi yhä edelleen nostaa tytöt esiin uhriasemassa silloinkin, kun he ottavat osaa väkivaltaisiin operaatioihin, kuten itsemurhapommituksiin tai muutoin tukevat Boko Haramia. Heidät on ennen kaikkea pakotettu näihin toimiin, koska sukupuolinormien mukaisesti ei uskota siihen, että nainen voisi itse päättää ottavansa osaa taisteluun ja näin ollen olla itse turvallisuusuhka, eikä suojeltava kohde, kuten feministinen tutkimus löytää (Peterson ja Runyan 1999; Sjoberg ja Gentry 2007). Tämä on esimerkki sukupuolisokeudesta, jossa miehiin perinteisesti liittyviä ominaisuuksia ei osata tai tahdota liittää naisiin. Se on niin ikään ymmärrettävää nigerialaismediassa, sillä oletettavasti kaapatut tytöt eivät tahdo liittyä kaappaajiinsa. Tällaisen mahdollisuuden sulkeminen kuitenkin täysin ulkopuolelle on sekä naiivia, että konkreettinen turvallisuusuhka. Jos naisten väkivaltaisuuksia ei osata tunnistaa, on myös tätä vastaan vaikeaa kehittää toimivia vastaterrorismin tai tiedustelun toimia.

Kuitenkin yhdysvaltalaismediassa tuodaan esiin vaihtoehto, jossa kaapatut tytöt päättävät liittyä järjestöön ja toimia tämä riveissä. Silti tämäkään päätös ei median mukaan tapahdu

täysin naisten omasta tahdosta, vaan taustalla toimii miehistä riippuvat syyt, kuten kaappaajien tekemä aivopeseminen. Ei oleteta, että kaapatuille voisi syntyä puhtaasti poliittisia, uskonnollisia tai ideologisia motiiveja kuten miehille, vaan ne linkittyvät väistämättä suojelun tarpeeseen miehiltä, heidän tarjoamaansa turvaan tai romanttisiin syihin (Toles Patkin 2004). Epäilemättä näennäisesti ryhmän tukeminen voi olla myös selviytymiskeino, mutta tällaisten edellä listattujen väitteiden rakentaminen diskurssissa etenkin median ja länsimaiden puolesta on haitallista ja jälleen toistaa näkemystä, missä nainen ei konfliktin kontekstissa toimi omasta tahdostaan. CNN:n diskurssista löytyy viittauksia tyttöihin, kenen pelätään kääntyvän ”heitä” vastaan ja tekevän iskuja. Tämä on merkittävää, sillä tässä tyttöjen nähdään ikään kuin muuttuvan, kun he siirtyvät niin sanotusti toiselle puolelle. He eivät ole enää osa ”meitä”, koska väkivaltainen nainen ei enää edusta ”normaalia” ja asettamalla hänet toiselle puolelle pystytään tämän väkivaltaisuutta ymmärtämään paremmin. Samanlaista mediadiskurssia käytetään niin terroristiryhmiin liittyvistä musliminiaisista (Hasso 2005), kuin sodassa väkivaltaisia tekoja tekevistä länsimaisistakin naisista (Repo 2007). Luomalla naisesta diskurssin kautta hirviön, meidän ei tarvitse tuntea tästä epämukavuutta ja pohtia, miten suhtautua tähän.

Tämä liittyy myös analyysin tulokseen, jossa yhdysvaltalaismedian diskurssi liittyy yhdysvaltalaiset ikään kuin yhdeksi suureksi kansaksi nigerialaisten kanssa. Vaikka Yhdysvallat ehdottavatkin Nigerian tarvitsevan niin sanotusti ulkopuolista apua, Yhdysvallat eivät silti näe itseänsä niinkään ulkopuolisena auttavana tahona, vaan yhdistää itsensä Nigeriaan ja tämän kansalaisiin, mitä nigerialaismedia taas ei tee. Tämä on osa tapaa, jossa diskurssin kautta yritetään luoda eroa ”meidän” ja ”heidän” välillä, esimerkiksi puhumalla *meidän tyttöistämme, siskoista ja tyttäristä* kaapatuihin viitatessa. Jacksonin (2005) mukaan Yhdysvallat ovat terrorismin vastaisessa sodassa rakentaneet juuri diskurssin kautta asetelman, jossa terroristit nähdään pahoina, barbaarisina ja epäinhimillisinä, siinä missä yhdysvaltalaiset ovat sankarillisia ja vapauden puolustajia (Jackson 2005, 59). Kun itsen identiteetti rakennetaan diskurssin kautta hyvää edustavaksi ja toinen puoli riisutaan kaikesta inhimillisestä, pystytään sen kautta perustelemaan raakojakin toimia toista puolta kohtaan (emt., 89). Tällainen diskurssi auttaa luomaan perustelut toimille konflikteissa, minkä vuoksi tässäkin niin ikään yritetään yhdistää diskurssilla yhdysvaltalaiset ja nigerialaiset yhdeksi rintamaksi, valmiina vastustamaan barbaarisia terroristeja ja pelastamaan kaapatut tytöt. Samalla tavalla perusteluita toimille pyritään luomaan myös sen

kautta, että pelätään väkivaltaisten kaapattujen tekevät iskuja ”meitä” vastaan – eli niin yhdysvaltalaisia kuin nigerialaisiakin.

Kaapattujen tyttöjen symbolinen merkitys edustaen Nigerian yhteiskunnallisia ongelmia niin hyvässä kuin pahassakin on tärkeä osa diskussia, etenkin nigerialaismediassa. Etenkin tapauksen käyttäminen tyttöjen ja naisten koulutuksen ja poliittisen osallistumisen asioiden ajamiseen on tärkeää ja tässä median rooli voi osoittautua merkittäväksikin. Mitä enemmän media tuo esiin epäkohtia naisten oikeuksissa ja mitä enemmän se tuo tätä nimenomaan Chibokin kaappauksen yhteydessä esiin, sitä todennäköisempää on, että se tuottaa jonkinlaista muutosta politiikan tasolla. Se on nyt jo vähintään lisännyt tietoisuutta näistä (Chiluwa ja Ifukor 2015), vaikka konkreettista muutosta ei vielä olisikaan tapahtunut. Tällaiset symboliset merkitykset voivat toimia hyvin voimakkainakin poliittisen muutoksen ajajina.

Vaikka naisten liittäminen lapsiin on itsessään ongelmallista, voi tämä tuottaa myös laajempia konkretian toimia Boko Haramin vastaisessa taistelussa. Kun diskurssi rakentaa Chibokin tyttöjen ympärille laajemman merkityksen epäoikeudenmukaisuudesta ja väkivallasta, voi tämä edelleen vaikuttaa yhteiskunnallisten ongelmien muutoksiin. Ei ole yllättävää, että yhdysvaltalaismedia ei tuo samalla tavalla tätä esiin, joskin se voisi olla hyödyllistä. Vaikka länsimaiden puuttuminen muiden valtioiden ongelmiin voidaan tulkita yhtenä imperialismin muotona, voi siitä olla myös konkreettista hyötyä. Etenkin CNN on laajaan seurattu ympäri maailman ja sen nostaessa näitä asioita esiin, voisi Chibokin tytöt tuottaa ulkopuolelta painetta, joka vaatisi Nigerian päättäjiä tarttumaan päättäväisemmin sen kokemiin sosiaalisiin ongelmiin. Symboliset merkitykset voivat näin saada vielä suurempia ja syvempiä merkityksiä.

Viimeisenä merkittävänä medioita yhdistävänä tuloksena on BBOG-liike ja naisten poliittinen aktivismi, joka toimii myös mielenkiintoisena vastapainona uhridiskurssille. Nigerialaisten naisten kuvailu toimijoina konfliktin keskellä haastaa esimerkiksi Okolin ja Azomin (2019) väitettä siitä, että naiset olisivat Boko Haramin konfliktin kontekstissa lähtökohtaisesti haavoittuvia ja ainoastaan konfliktin lisäosia tai objekteja, joihin toimet

kohdistetaan. Mittakaava, jolla naisten aktivismista puhutaan, voidaan pitää jopa yllättävänä tuloksena. Nigerialaismediassa liike on todella vahvasti esillä ja se pysyy uutisoinnin keskiössä vuodesta toiseen. Yhdysvaltalaisessa mediassa se on tärkeä osa uutisointia, mutta ei ole yhtä paljon esillä, mikä on erikoista ottaen huomioon sen olevan taho, joka sai länsimaat alun perin edes kiinnostumaan tapahtuneesta. Tämä voi selittyä sillä, että nigerialaismedia pyrkii tuomaan juuri paikallista näkemystä tapahtuneeseen, siinä missä yhdysvaltalainen media käsittelee tapahtunutta laajempaan terrorismin ilmiönä ja sen kohteiden kautta, eikä niinkään välillisten kärsijöiden (Ofori-Parku ja Moscato 2018).

Aktivistinaisten nostaminen mediaan on kuitenkin tärkeää ja huomattava löytö. Channels TV:n rakentama diskurssi aktivistinaisista haastaa nigerialaisen yhteiskunnan patriarkalisuutta sillä, että naisten toimijuus nostetaan todella vahvana esiin, eikä heitä esitetä samalla tapaa ainoastaan kärsivinä tai surullisina, kuten CNN:n uutisoinnissa pitkälti tehdään. Vaikka yhdysvaltaismedia korostaa aktivistinaisten päättäväisyyttä, on tämä nigerialaismediassa kuvailtu jopa raivona. Toisaalta sen voidaan nähdä myös korostavan patriarkalisuutta, koska naisten aktivismia pidetään jotenkin hyvin ”tavattomana”, roolina, joka ei ole heille ominainen. Vaikka diskurssi tukee aiempaa tutkimusta siinä, että se tunnistaa näiden aktivistinaisten päättäväisyyden ja suuren merkityksen tapahtuman laajalle huomiolle (Chiluwa ja Ifukor 2015; Olson 2016), väitän, että se silti korostaa patriarkalisuutta myös siksi, että naisilla on ainoastaan tämä epävirallinen keino vaikuttaa ja tulla kuulluksi mediassa. Kuten ylhäällä osoitettu, niin valtiojohdon kuin asiantuntijoidenkin lausunnot ovat pääasiassa miesten, mikä kuvaa naisten olemattomia vaikutusmahdollisuuksia muodollisessa politiikassa Nigeriassa, joka heijastelee ideologiaa naisista heikompana sukupuolena (Ahmed 2018). Aktivismi kuitenkin osoittaa merkkejä jonkinlaisesta rakenteellisesta muutoksesta, jossa nainen ei automaattisesti välttämättä enää ole kaiken politiikan ulkopuolella.

Yleisinä huomioina ja niin ikään yhteenvetona tahdon tuoda vielä esille kaksi asiaa. Ensimmäisenä, nigerialaismedia on selvästi neutraalimpaa diskurssissaan niin yleisesti kuin kaapattuja tyttöjä kuvaillessaankin, verrattuna yhdysvaltalaiseen mediaan. Ofori-Parku ja Moscato (2018) tekevät samanlaisen huomion: yhdysvaltaismedia on sensaationhakisempaa ja värikkäämpää ja tähtää mahdollisesti lisämyyntiin. Channels TV

ei käytä yliampuvia sanoja, eikä pyri samanlaiseen dramaattisuuteen mitä CNN. Tähän voi vaikuttaa niin tv-kanavan itsensä luonne, mutta myös yhdysvaltalaiseen kulttuuriin kuuluva tapa ilmaista ja jopa liioitella tunteita, etenkin tällaisen hyvinkin tunteita herättävän ilmiön yhteydessä. Silti se on erikoinen havainto ottaen huomioon, että tapaus ja kaapattujen kokemukset ovat luonnollisesti lähempänä nigerialaisia ja koskettaa enemmän heitä, jolloin voisi olettaa tämän uutisoinnin olevan tunteikkaampaa, eikä toisin päin. Yhdysvaltalaisessa diskurssissa uutisointia kuitenkin värittää vahva tunnelatautuneisuus, tyttöjen kokema tuska, sekä vanhempien kärsimys, siinä missä nigerialaisessa otetaan rationaalisempi ja päättäväisempi linja uutisoinnin suhteen.

Toisena yleisenä havaintona nostankin, että nigerialaisessa mediassa tuodaan rehellisemmin esiin sitä, kuinka hallitus ei ole ottanut vastuuta tyttöjen koulutuksen turvaamisesta näiden karkaamisen jälkeen ja hallituksen toimet esitetään jopa kaoottisina. Channels TV on tunnettu siitä, että se pyrkii tuomaan esiin kriittistä näkökulmaa hallituksen toimista, mikä on nähtävissä diskurssissa. Se nostaakin aktiivisesti hallituksen vastuuta työistä ja tähän liittyvistä sosiaalisista ongelmista esiin. CNN ei keskity siihen, miten hallitus on kohdellut pelastuneita tai pelastettuja tyttöjä, vaan pikemminkin ylistää niiden tyttöjen rohkeutta, jotka ovat palanneet kouluun. Se ei siis tuo niinkään esille sitä, että tilanne ei ole välttämättä samanlainen kaikille pelastuneille.

6.2. Johtopäätökset ja arvio

Analyysin ja pohdinnan perusteella voin todeta, että sukupuolittuneet käsitykset ovat edelleen olemassa molemmissa medioissa, huolimatta eri tutkijoiden pyrkimyksistä muuttaa näitä käsityksiä. Samoin naiset nähdään niin ikään yhteisenä omaisuutena, vaikka aktivistinaiset ovatkin haastaneet tätä ja pyrkineet muuttamaan diskurssia. Kuitenkin kuten alussa todettu, feminismi ja feministiset teoriat eivät koske ainoastaan naisia, vaan laajempia sukupuoleen liittyviä kysymyksiä ja sosiaalisen todellisuuden rakentumista näiden kautta. Siksi nostan vielä näiden yhteyden esiin kolmen johtopäätöksen kautta. Lopussa annan myös lyhyen reflektion tutkimukseni rajoitteista ja mahdollisista tulevaisuuden suunnista vastaaville tutkimuksille.

Ensimmäisenä tapa, jolla media kuvailee naisia, ylläpitää edelleen käsityksiä naisista konfliktien passiivisina pelinappuloina. Nigerian naisten uhrin roolin korostaminen, heidän väkivaltaisuuksensa vähättely, sekä riippuvuussuhteiden mieheen esittäminen kaikki kertovat, miten konfliktit ovat edelleen hyvin sukupuolittuneita ja naiset nähdään pitkälti suhteessa miehiin. Tämä vahvistaa olemassa olevaa tietoa siitä, että konfliktien nähdään olevan miesten ja naisilla ei niin ikään ole näissä toimijuutta, varsinkaan kun nämä ovat väkivallan kohteena. Se paljastaa naisten ja miesten väliltä valtasuhteen, jossa nainen on hierarkiassa miehen alapuolella ja sitä nimenomaan rakennetaan sosiaalisten käytäntöjen avulla sekä tätä vasten että tämän kautta (Lazar 2014, 190). Channels TV ja CNN tuottavat mediarepresentaatioita, jotka ylläpitävät haitallisia sukupuolinormeja alleviivaamalla naisten oletettua passiivista roolia, miesten korostettua pelastajan ja kaappaajan roolia ja epäsuorasti myös miesten unohdettua uhrin roolia.

Tällaisen kielen käyttö heijastaa nigerialaisen yhteiskunnan patriarkalisuutta, koska se asettaa naiset niin ikään miehistä riippuvaisiksi. Tämä taas voi johtaa siihen, ettei naisille esimerkiksi tarjota konfliktitilanteissa tarvittavaa tukea tai resursseja, jotta he voisivat pärjätä konfliktitilanteissa itsenäisesti ja löytää itse ratkaisuja ongelmatilanteisiin, eikä nojautua miehiin. Koulutus, työ ja poliittinen osallistuminen ovat olennaisia. Kun naisilta evätään nämä, heijastuu tämä jälleen diskurssiin ja näin ne yhdessä jatkavat epäoikeudenmukaisen aselman rakentamista. Siksi niin pitkään, kun naisista puhutaan uhreina, heitä myös kohdellaan niin. Tämän vuoksi vaihtoehtoisten diskurssien löytäminen olisi tärkeää. Kuten Lazar sanoo, aina on olemassa vaihtoehtoisia ilmaisuja, joilla haastaa olemassa olevia rakenteita – muuten maailmassa ei olisi ikinä tapahtunut muutosta sukupuolirakenteissa (Lazar 2014, 187). Esimerkiksi uutisoinnissa voitaisiin viitata *kaapattuihin* pikemminkin kuin *uhreihin*, tai puhua *opiskelijoista* mieluummin kuin *naisopiskelijoista*. Toki on tärkeää tiedostaa, että naiset ovat suuremmassa vaarassa Boko Haramin ideologian vuoksi, mutta sukupuolen nostaminen esiin korostaakseen uhrin roolia on haitallista. FCDA voisikin tulevaisuudessa keskittyä enemmän löytämään vaihtoehtoisia diskursseja, joiden kautta pystyttäisiin voimaannuttamaan naisia konfliktien kontekstissa ja antamaan enemmän painoarvoa myös miesten kokemille epäoikeudenmukaisuuksille.

Tähän liittyen toinen johtopäätökseni on, että diskurssi ilmentää mahdollisesti myös jonkinlaista sosiaalisten rakenteiden muutosta. Tästä kertovat mediarepresentaatiot, joissa naisten aktivismia, päättäväisyyttä, sekä rohkeutta korostetaan. Nämä haastavat niin ylempänä listattuja haitallisia representaatioita, kuin myös aiempaa tutkimusta, jossa naisten aktivismia ei mediadiskursseista olla löydetty. Tällainen diskurssi saattaa ennakoida juuri sellaisen positiivisen muutoksen alkua, mihin FCDA:kin tutkimuksellaan pyrkii (Lazar 2014, 184). Siksi tällaisen diskurssin esiin nostaminen ja vahvistaminen ovat yhä edelleen tärkeitä: mitä enemmän naisia nähdään tällaisissa rooleissa, sitä enemmän ihmiset tottuvat ajatukseen, ja näin voidaan kulkea kohti muutosta ja tilannetta, jossa naisia ei enää suljettaisi politiikan prosessien ulkopuolelle. Kun BBOG-liikkeen naisten järjestämiä tapahtumia, mielenosoituksia ja heidän itse antamiaan puheenvuoroja tuodaan esiin, osallistuvat niin nigerialainen kuin yhdysvaltalainenkin media luomaan maailmaa, jossa nainen on jopa raivokas poliittinen toimija ja kykeneväinen aiheuttamaan todella suurtakin poliittista muutosta.

Aktivismi osoittaa myös mahdollisia uusia poliittisia suuntaviivoja, jossa naiset haastavat perinteisiä roolejaan Nigeriassa ja raivaavat itselleen tilaa poliittisella kentällä ja päätöksenteossa, sekä haastavat perinteistä jakoa julkisen ja yksityisen piirin välillä (emt., 186). On toki muistettava, että tämä on kansalaisten itse aloittama epävirallinen protesti. Virallisten muutosten aikaansaaminen tulee todennäköisesti kestävään vielä pitkään. Tästä huolimatta naiset ovat selvästi myös Nigeriassa siirtymässä pois yksityisestä piiristä. Vaikka viralliset päätöksentekoprosessit eivät olekaan vielä täysin inklusiivisia, löytävät naiset silti tapoja ottaa kantaa erilasiin ongelmiin. Samalla diskurssin voidaan ajatella indikoivan pelastuneiden itsensä haastavan nigerialaisten naisten perinteisiä rooleja, kun he vaativat mahdollisuuksia jatkaa koulutusta. Vaikka näenkin ongelmallisena sen, että näiden tekemiä vaatimuksia pidetään *poikkeuksellisen* rohkeina, antaa diskurssi kuitenkin ymmärtää heidän asettuvan jonkinlaista valtaa vastaan. Tässä voidaan löytää mielenkiintoinen tekstin yhteys sosiaalisiin ja kulttuurisiin rakenteisiin (Fairclough 1992), koska tekstit selvästikin haastavat näitä. Siksi tämänkaltaisen diskurssin vahvistaminen mediassa olisi tärkeää, etenkin niinkin hierarkkisen yhteiskunnan, kuin Nigeria kontekstissa. Media voisi herättämällä keskustelua koulutuksesta, ihmisoikeuksista ja epätasa-arvoisesta yhteiskunnasta osallistua sosiaalisten epäkohtien esiin nostamiseen, kuin myös niiden hiljattaiseen purkamiseen. Esimerkiksi Chibokin tyttöjen symbolinen rooli naisten oikeuksien ajajana ja kansallisena

häpeänä kertovat, etteivät sukupuolet ole Nigeriassa tasa-arvoisia, ja että maan sisäisessä turvallisuuspolitiikassa on paljon parannettavaa.

Kolmantena ja viimeisenä johtopäätöksenä totean, että tarkastellusta mediadiskurssista on löydettävissä tietynlaista perinteistä asetelmaa ”globaalista etelästä” ja ”globaalista pohjoisesta”. Tämä nousee siis ennen kaikkea yhdysvaltalaisesta mediasta, jossa kaapatuista puhutaan, kuin nämä olisivat Yhdysvaltojen tai muiden ulkopuolisten tahojen vastuulla. Diskurssi, jossa yhdysvaltalainenkin media puhuu *meidän tytöistämme*, on haitallista kahdella tapaa. Ensinnä sillä on niin ikään käänteinen vaikutus, sillä se kääntää huomion pois kaapatuista pikemminkin heidän pelastajiinsa. Se korostaa sitä, että tytöt on viety pois sieltä, missä heidän kuuluisi olla ja pois niiden luota, kenen kanssa heidän pitäisi olla. Tällöin paradoksaalisesti ne, joiden kuuluisi saada kaikkia huomio, saattavatkin jäädä niin ikään heidät menettäneiden tuskan varjoon, eikä fokus ole enää tyttöjen pelastamisessa, vaan pikemminkin heidän palauttamisessa perheilleen. Erityisen haitallista tämä on ulkopuolisen tahon esittämänä.

Siksi diskurssi on haitallista myös, koska yhdysvaltalaismediassa käyttämällä termiä *meidän tyttömmme* kaapatut tytöt yritetään jopa omistaa liittämällä nämä itseensä. Kun kaapatuista puhutaan, kuin he olisivat yhtä lännen kanssa tai länsi yhtä heidän kanssansa ja siksi heidän vastuullansa pelastaa, on tämä osaltaan rakentamassa ja toisintamassa todellisuutta, jossa Yhdysvallat ovat muiden valtioiden yläpuolella ja nämä muut valtiot riippuvaisia siitä. Näin se aliarvioi aina oletetusti heikomman osapuolen omia mahdollisuuksia toimia ja kehittää itseään, ja jyrää alleen vaihtoehtoiset diskurssit, joissa pikemminkin pyrittäisiin vahvistamaan Nigerian hallituksen omia mahdollisuuksia pelastaa kaapatut. Vaikka diskurssi on hyväntahtoisen oloista, kielen kautta luodessa heistä ”yksi yhteinen rintama”, joka taistelee terroristeja vastaan, vähättelee tämä niiden kokemuksia, jotka tätä terrorismia todella kokevat. Sympatian osoittaminen mediassa ei itsessään ole pahasta, mutta jos sillä pyritään verhoamaan omaa ideologista agendaa tai omimaan toisen maan ongelmia itselleen, on tätä tärkeää kyseenalaistaa. Se saattaa hyvinkin kertoa jonkinlaisesta imperialismin muodosta, missä suhtaudutaan epäilevästi toiseen valtioon, sen kulttuuriin ja tapoihin toimia, ja siksi Yhdysvaltojen tarvetta tulla muuttamaan tätä. Näin ollen diskurssi ei välttämättä kerro ainoastaan naisten ja miesten välisestä dominanssista, vaan myös

Nigerian ja Yhdysvaltojen välillä olevasta dominanssista, jota rakennetaan sukupuolittuneen diskurssin kautta (Lazar 2014, 188).

Tutkimuksen tuloksia tarkastellessa on kuitenkin hyvä muistaa, ettei niitä voida yleistää kaikkiin naisiin, tai edes kaikkiin nigerialaisiin naisiin – eikä välttämättä edes kaikkiin kaapattuihin. Se, miten näistä kaapatuista naisista puhutaan mediassa, kertoo meille pienestä osasta sosiaalista maailmaa ja sen rakentumista. Sitä ei voida kuitenkaan pitää totuutena, joka osoittaisi meille kaiken siitä, miten nigerialaisten naisten rooleja ja asemaa rakennetaan diskurssien kautta. Tämä pätee myös muihin tuloksiin. Vaikka aktivistinaisten päättäväisyyttä ja rohkeutta pidetään merkittävänä ja tämä kertoo mahdollisesti jonkinlaisesta muutoksesta, voi tutkimuksen ulkopuolella olla runsaasti diskursseja, jotka kertovat toisin. Diskurssitutkimuksessa on aina mahdollista tutkia vain rajattua määrää diskursseja, joskus hyvin laajojakin, mutta silti jotain jää väistämättä tarkastelematta.

Siksi kolmanteenkin johtopäätöksen on syytä suhtautua varauksella. Käsittelyssäni on ollut ainoastaan kaksi mediaa, näissä ainoastaan yhden ilmiön tarkastelu ja vain hyvin tarkkaan rajatulta ajankohdalta. Pelkästään tämän tutkimuksen perusteella ei voida siis luoda suuria suuntaviivoja siitä, että länsi, tai edes Yhdysvallat harjoittaisivat ulkopolitiikassaan imperialismia. Tutkimuksessa ei voida koskaan löytää viimeistä ”totuutta”, mutta tutkimukseni olisi todennäköisesti hyötynyt useammista aineistolähteistä tai laajemmasta otoksesta artikkeleita. Näin sen tuloksia voitaisiin pitää luotettavimpina ja yleistettävimpinä, nyt sen keskittyessä varsin kapeaan näkökulmaan. Samoin koska tutkimus pohjaa pitkälti omiin tulkintoihini, voisi tutkimuksesta tehdä läpinäkyvämpää useamman eri tutkijan siihen osallistuessa.

Myös feministisen kriittisen diskurssianalyysin menetelmää itseään on syytä tarkastella kriittisesti. Vaikka se onkin hyödyllinen analyysimenetelmä tämänkaltaisessa tutkimuksessa, voi sen tekemiä oletuksia kuvailla myös ongelmallisiksi. Sen tehdessä esimerkiksi oletuksen, että naisten ja miesten välisessä sosiaalisessa rakentumisessa ja kohtelussa on eroja, voi tutkija huomaamattaan lähteä liian innokkaasti etsimään näitä ja pahimmassa tapauksessa jopa osallistua itse niiden luomiseen. Koska se olettaa, että on

olemassa erilaisia ryhmiä, jotka jakaantuvat niin sukupuolen kuin muidenkin ominaisuuksien, kuten kansallisuuden mukaan, se luo jo omalla diskurssillaan erottelua eri ihmisten välillä. Tässäkin tutkimuksessa teen hyvin selkeän jaottelun naisten ja miesten välille, vaikka nykytiedon valossa sukupuoli on varsin joustava käsite, eikä niin ikään sovi tällaiseen binääriseen muottiin. Toisaalta jonkinlaista erottelua ja rajanvetoa on välttämätöntä tehdä, jotta tutkimuksesta ei tule liian suurpiirteistä. Siksi kenen tahansa (feminististä) kriittistä diskurssianalyysia tekevän tutkijan onkin tärkeää muistaa alati reflektoida omaa työtään.

Näistä kriittisistä huomioista huolimatta näen, että olen onnistunut tutkimuksellani tuottamaan mielenkiintoista tietoa nigerialaisten naisten mediarepresentaatioista konfliktin kontekstissa, mediadiskurssin merkityksestä sosiaalisiin kysymyksiin, sekä yhtäläisyyksistä ja eroavaisuuksista nigerialaisessa ja yhdysvaltalaisessa mediadiskurssissa näihin liittyen. Olen osoittanut, että jo pelkästään yhteen tapaukseen keskittymällä voidaan tuottaa suuri määrä tietoa, joka kertoo aina jotain sosiaalisen maailman rakentumisesta. Viimeisenä huomautan, että koska tutkijat ovat omalla diskurssillaan mukana rakentamassa tätä sosiaalista todellisuutta, on tärkeää tarkastella kriittisesti myös heidän töitensä. Toisin sanoen tieteenalan tutkimukselle voisi olla hyödyllistä, jos siihen itseensä osoitettaisiin kritiikkiä ja diskurssitutkimusta tavoista, joilla se mahdollisesti itse pitää esimerkiksi sukupuolittuneita käsityksiä tai muita sosiaalisia epäoikeudenmukaisuuksia yllä. Medialla on merkittävä rooli merkitysten luonnissa, mutta tämä ottaa omalta osaltaan vaikutteita myös akateemisesti tuotetusta tiedosta. Diskurssianalyysillä on tulevaisuudessa vielä paljon tehtävää, eikä tämän pitäisi rajoittua ainoastaan median tutkimiseen.

LÄHTEET

PRIMÄÄRIINEISTO

Lehdet ja uutisointi

BBC (8.5.2014), "Celebrities campaign for kidnapped Nigerian schoolgirls", saatavissa <<http://www.bbc.co.uk/newsbeat/article/27324200/celebrities-campaign-for-kidnapped-nigerian-schoolgirls>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

BBC (24.11.2016), "Who are Nigeria's Boko Haram Islamist group?", saatavissa <<https://www.bbc.com/news/world-africa-13809501>>, viimeksi luettu 11.4.2020.

BBC (6.3.2017), "Nigeria Chibok abductions: Ex-President Jonathan denies rescue snub", saatavissa <<https://www.bbc.com/news/world-africa-39179836>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

BBC (8.2.2018), "Made to look beautiful. Sent out to die.", saatavissa <<https://www.bbc.com/news/stories-42977033>>, viimeksi luettu 3.3.2020.

BBC (28.2.2019a), "What we've learnt from the Nigerian election", saatavissa <https://www.bbc.com/news/world-africa-47385552?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/topics/crx60q1k8ldt/nigerian-general-election-2019&link_location=live-reporting-story>, viimeksi luettu 22.2.2020.

BBC (30.9.2019b), "Nigeria profile – Media", saatavissa <<https://www.bbc.com/news/world-africa-13949549>>, viimeksi luettu 14.4.2020.

Holpuch, Amanda (22.10.2018), "Stolen daughters: what happened after #BringBackOurGirls?", *The Guardian*, saatavissa <<https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2018/oct/22/bring-back-our-girls-documentary-stolen-daughters-kidnapped-boko-haram>>, viimeksi luettu 27.4.2020.

Mbah, Fidelis (14.4.2019), "Nigeria's Chibok schoolgirls: Five years on, 112 still missing", *Al Jazeera*, saatavissa <<https://www.aljazeera.com/news/2019/04/nigeria-chibok-school-girls-years-112-missing-190413192517739.html>>, viimeksi luettu 31.1.2020.

Moaveni, Azadeh (14.1.2019), "What would make a woman go back to Boko Haram? Despair", *The Guardian*, saatavissa

<<https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/jan/14/woman-boko-haram-nigeria-militant-group>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

Omowunmi, Mojolaoluwa ja Akinola Ajibola (15.12.2019), "Channels Television Emerges Best TV Station For The 13th Time", *Channels TV*, saatavissa <<https://www.channelstv.com/2019/12/15/breaking-channels-television-wins-tv-station-of-the-year/>>, viimeksi luettu 10.4.2020.

Panetta, Grace (9.4.2019), "These are the most and least trusted news outlets in the US", *Business Insider*, saatavissa <<https://www.businessinsider.com/most-and-least-trusted-news-outlets-in-america-cnn-fox-news-new-york-times-2019-4?r=US&IR=T>>, viimeksi luettu 22.3.2020.

Pasley, James (31.12.2019), "Fox News and CNN are 2 of America's biggest news sources — but they couldn't be more different. Here's how they've changed in the past decade", *Business Insider*, saatavissa <<https://www.businessinsider.com/fox-news-cnn-change-evolution-2010-2019-11?r=US&IR=T>>, viimeksi luettu 10.4.2020.

Shearlaw, Maeve (12.1.2015), "Why did the world ignore Boko Haram's Baga attacks?", *The Guardian*, saatavissa <<https://www.theguardian.com/world/2015/jan/12/-sp-boko-haram-attacks-nigeria-baga-ignored-media>>, viimeksi luettu 26.4.2020.

Siolluin, Max (3.10.2016), "The Jihadi Too Violent for ISIS", *Foreign Policy*, saatavissa <<https://foreignpolicy.com/2016/10/03/the-jihadist-too-violent-for-isis-boko-haram-shekau/>>, viimeksi luettu 31.1.2020.

The Guardian (24.3.2020), "Boko Haram kills 92 Chadian soldiers in seven-hour attack", saatavissa <<https://www.theguardian.com/world/2020/mar/24/boko-haram-kills-92-chadian-soldiers-in-seven-hour-attack>>, viimeksi luettu 14.4.2020.

The Nation (9.9.2017), "Top 25 TV stations in Nigeria – First five will surprise you", saatavissa <<https://thenationonlineng.net/top-25-tv-stations-nigeria-first-five-will-surprise/>>, viimeksi luettu 10.4.2020.

Kansainvälisten organisaatioiden tuottamat dokumentit

Transparency International (2019), "Corruption Perceptions Index 2019", saatavissa <<https://www.transparency.org/cpi2019>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

UNICEF (2018), *Child Marriage in West and Central Africa*, saatavissa <<https://www.unicef.org/wca/media/2596/file>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

UNOCHA (2019), *About OCHA Nigeria*, saatavissa <<https://www.unocha.org/nigeria/about-ocha-nigeria>>, viimeksi luettu 22.2.2020.

UN, Department of Economic and Social Affairs (2017), 'World Population Prospects: The 2017 Revision', saatavissa <<https://www.un.org/development/desa/publications/world-population-prospects-the-2017-revision.html>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

UN Women, "Women and Armed Conflict", saatavissa <<https://beijing20.unwomen.org/en/in-focus/armed-conflict>>, viimeksi luettu 25.2.2020.

WHO (11.12.2019), "WHO and partners harmonize Government efforts to stop medicalization of Female Genital Mutilation", saatavissa <<https://www.afro.who.int/news/who-and-partners-harmonize-government-efforts-stop-medicalization-female-genital-mutilation>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

World Bank (2019), "The World Bank in Nigeria", saatavissa <<https://www.worldbank.org/en/country/nigeria/overview>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

World Economic Forum (2019), *Global Gender Gap Report 2020*, saatavissa <http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf>, viimeksi luettu 23.2.2020.

Muut

Africa Report No. 242 (5.12.2016), *Nigeria: Women and the Boko Haram Insurgency*, saatavissa <<https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/242-nigeria-women-and-the-boko-haram%20Insurgency.pdf>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

Anttila, Emmi (2019), 'VICTIMS OR ACTIVISTS? A Critical Discourse Analysis on the Roles of Women and Women's Activism in the Fight against Boko Haram in Nigeria', Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto, <<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/64518/URN%3ANBN%3Afi%3Aaju-201906113130.pdf?sequence=1>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

Campbell, John (22.1.2020), "Boko Haram Cuts Electricity to Maiduguri in Northern Nigeria", *Council on Foreign Relations*, saatavissa <<https://www.cfr.org/blog/boko-haram-cuts-electricity-maiduguri-northern-nigeria>>, viimeksi luettu 14.4.2020.

Falola, Toyin O., Reuben Kenrick Udo, J.F. Ade Ajayi, Anthony Hamilton Millard Kirk-Greene (21.3.2020), "Nigeria", *Encyclopædia Britannica*, saatavissa: <<https://www.britannica.com/place/Nigeria>>, viimeksi luettu 24.4.2020.

InfoGuide Nigeria, "10 Best TV stations in Nigeria", saatavissa <<https://infoguidenigeria.com/best-tv-stations/>>, viimeksi luettu 10.4.2020.

Italoye, Ibukun (9.12.2019), "Top 10 Best TV Stations in Nigeria", *Nigerian Infopedia*, saatavissa <<https://nigerianinfopedia.com.ng/top-10-best-tv-stations-in-nigeria/>>, viimeksi luettu 10.4.2020.

Media Bias/Fact Check (9.3.2020), "CNN", saatavissa <<https://mediabiasfactcheck.com/cnn/>>, viimeksi luettu 10.4.2020.

KIRJALLISUUS

Abdu, Abinoam ja Samaila Simon Shehu (2019), "The Implication of Boko Haram Insurgency on Women and Girls in North East Nigeria", *Journal of Public Administration and Social Welfare Research*, 4 (1): 9-21.

Abu-Lughod, Lila (2002), "Do Muslim Women Really Need Saving? Anthropological Reflections on Cultural Relativism and Its Others", *American Anthropologist*, 104 (3): 783-790.

Ahmed, Umar (2018), "Metaphor in the Construction of Gender in Media Discourse: Analysis of Metaphors Used to Describe Women in Nigerian newspapers", *International Journal of Gender and Women's Studies*, 6 (1): 88-99.

Anugwom, Eedlyne E. (2009), "Women, education and work in Nigeria", *Educational Research and Review*, 4 (4): 127-134.

Ayoola, Kehinde A. ja Ibrahim E. Olaosun (2014), "Media Representation of Boko Haram in Some Nigerian Newspapers", *International Journal of English Linguistics*, 4 (3): 49-58.

Berents, Helen (2016) "Hashtagging girlhood: #IAmMalala, #BringBackOurGirls and gendering representations of global politics", *International Feminist Journal of Politics*, 18 (4): 513-527.

Binder, Christina, Karin Lukas ja Romana Schweiger (2008), "Empty Words or Real Achievement? The Impact of Security Council Resolution 1325 on Women in Armed Conflicts", *Radical History Review*, 101: 22-41.

Bloom, Mia ja Hilary Matfess (2016), "Women as Symbols and Swords in Boko Haram's Terror", *Prism*, 6 (1): 104-121.

Bloom, Mia, (2005), "Mother. Daughter. Sister. Bomber", *Bulletin of the Atomic Scientists*, 61 (6): 54-62.

Braun, Virginia ja Victoria Clarke (2012), "Thematic Analysis". Teoksessa Cooper, Harris, Paul M. Camic, Debra L. Long, A.T. Panter, David Rindskopf, Kenneth J. Sher, *APA Handbook of Research Methods in Psychology: Vol. 2. Research Designs Quantitative, qualitative, neuropsychological, and biological*, American Psychological Association, 57-71.

Buss, Doris E. (2009), "Rethinking 'Rape as a Weapon of War'", *Feminist Legal Studies*, 17: 145-163.

Butler, Judith (1990), *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, New York, London: Routledge.

Charlesworth, Hilary (2008), "Are Women Peaceful? Reflections on the Role of Women in Peace-Building", *Feminist Legal Studies*, 16: 347-361.

Chiluwa, Innocent ja Adetunji Adegoke (2013), "Twittering the Boko Haram Uprising in Nigeria: Investigating Pragmatic Acts in the Social Media", *Africa Today*, 59 (3): 82-102.

Chiluwa, Innocent (2015), "Radicalist discourse: a study of the stances of Nigeria's *Boko Haram* and Somalia's *Al Shabaab* on Twitter", *Journal of Multicultural Discourses*, 10 (2): 214-235.

Chiluwa, Innocent ja Presley Ifukor (2015) "'War against our Children': Stance and evaluation in #BringBackOurGirls campaign discourse on Twitter and Facebook", *Discourse & Society*, 26 (3): 267-296.

Cockburn, Cynthia (2010), "Militarism and War". Teoksessa Shepher, Laura J. (toim.), *Gender Matters in Global politics. A feminist introduction to International Relations*, New York: Routledge, 105-115.

Cohn, Carol, Helen Kinsella ja Sheri Gibbings (2004), "Women, Peace and Security Resolution 1325", *International Feminist Journal of Politics*, 6 (1): 130-140.

Crenshaw, Martha (2000), "The Psychology of Terrorism: An Agenda for the 21st Century", *Political Psychology*, 21 (2): 405-420.

Cruise, Rebecca S. (2016), "Enough with the Stereotypes: Representations of Women in Terrorist Organizations", *Social Science Quarterly*, 97 (1): 33-43.

Del Zotto, Augusta C. (2002), "Weeping Women, Wringing Hands: How the Mainstream Media Stereotyped Women's Experiences in Kosovo", *Journal of Gender Studies*, 11 (2): 141-150.

Dharmapuri, Sahana (2011), "Just Add Women and Stir?", *Parameters*, 41 (1): 56-70.

Egwu, Grace, Abba Kale ja Halima Godowoli (2018), "The Peculiar Role of Women in the Socio-Political System of Borno State Nigeria", *International Journal in Management and Social Science*, 6 (12): 7-19.

El-Bushra, Judy (2007), "Feminism, Gender, and Women's Peace Activism", *Development and Change*, 38 (1): 131-147.

Elshtain, Jean B. (1987), *Women and War*, Chicago, London: The University of Chicago Press.

Enloe, Cynthia (2004), "'Gender' Is Not Enough: The Need for a Feminist Consciousness", *International Affairs*, 80 (1): 95-97.

Enloe, Cynthia (2014), *Bananas, Beaches and Bases: Making Feminist Sense of International Politics*, Berkeley, Los Angeles: The University of California Press.

Fairclough, Norman (1989), *Language and Power*, New York: Longman Group.

Fairclough, Norman (1992), "Linguistic and Intertextual Analysis Within Discourse Analysis", *Discourse and Society*, 3 (2): 193-217.

Fairclough, Norman (2001), "The Discourse of New Labour: Critical Discourse Analysis", Teoksessa Wetherell, Margaret, Stephanie Taylor, Simeon J. Yates (toim.), *Discourse as Data: A Guide for Analysis*, London: Sage Publications, 229-266.

Fairclough, Norman (2003), *Analyzing Discourse*, London: Routledge.

Felicia, Oamen (2019), "A social semiotic analysis of gender power in Nigeria's newspaper political cartoons", *Social Semiotics*.

Garba, Gladys Kauna (2016), "Building Women's Capacity for Peace building in Nigeria", *Review of History and Political Science*, 4 (1): 36-46.

George, Jim ja David Campbell (1990), "Patterns of Dissent and the Celebration of Difference: Critical Social Theory and International Relations", *International Studies Quarterly*, 34 (3): 269-93.

Hall, Stuart (1982), "The rediscovery of ideology: return of the repressed in media studies". Teoksessa Gurevitch, Michael, Tony Bennet (toim.), *Culture, Society and the Media*, London: Methuen, 56 –90.

Halperin, Sandra ja Oliver Heath (2012), *Political Research: Methods and Practical Skills*, Oxford, New York: Oxford University Press.

Hansen, Lene (2010), "Ontologies, Epistemologies, Methodologies". Teoksessa Shepher, Laura J. (toim.), *Gender Matters in Global politics. A feminist introduction to International Relations*, New York: Routledge, 17-27.

Harel-Shalev, Ayelet (2019), "Feminist International Relations (IR) Theory". Teoksessa Scott N. Romaniuk, Manish Tapa ja Péter Marton (toim.), *The Palgrave Encyclopedia of Global Security Studies*, Cham: Palgrave Macmillan.

Hasso, Frances S. (2005), "Discursive and Political Deployments by/of the 2002 Palestinian Women Suicide Bombers/Martyrs", *Feminist Review*, 81: 23-51.

Howard III, John W. ja Laura C. Privera (2008), "The Fallen Woman Archetype: Media Representations of Lynndie England, Gender, and the (Ab)uses of U.S. Female Soldiers", *Women's Studies in Communication*, 31 (3): 287-311.

Jackson, Richard (2005), *Writing the War on Terrorism: Language, Politics and Counter-terrorism*, Manchester, New York: Manchester University Press.

Keohane, Robert (1998), "Beyond Dichotomy: Conversations between International Relations and Feminist Theory", *International Studies Quarterly*, 42 (1): 193-197.

Kunelius, Risto, Elina Noppari, Esa Reunanen (2010), *Media vallan verkoissa*, Tampere: Tampereen yliopistopaino.

Lazar, Michelle (2005), "Politicizing Gender in Discourse: Feminist Critical Discourse Analysis as Political Perspective and Praxis". Teoksessa Lazar, Michelle (toim.), *Feminist critical discourse analysis: gender, power and ideology in discourse*, Hampshire, New York: Palgrave Macmillan, 1-30.

Lazar, Michelle (2014), "Feminist Critical Discourse Analysis: Relevance for Current Gender and Language Research", teoksessa Ehrlich Susan, Miriam Meyerhoff ja Janet Holmes (toim.), *The Handbook of Language, Gender, and Sexuality*, West Sussex: Wiley, 180-200.

Loken, Meredith (2014), "#BringBackOurGirls and the invisibility of imperialism", *Feminist Media Studies*, 14 (6): 1100–1101.

Mackenzie, Megan (2009), "Securitization and Desecuritization: Female Soldiers and the Reconstruction of Women in Post-Conflict Sierra Leone", *Security Studies*, 18 (2): 241-261.

Maxfield, Mary (2015), "History retweeting itself: imperial feminist appropriations of "Bring Back Our Girls"", *Feminist Media Studies*, saatavissa <<http://www.surfacenoise.info/neu/globalmedia/readings/HistoryRetweetingOurselvesMaxfield.pdf>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

McEvoy, Sandra (2009), "Loyalist Women Paramilitaries in Northern Ireland: Beginning a Feminist Conversation about Conflict Resolution", *Security Studies*, 18 (2): 262-286.

Musa, Aliyu Odamah ja Muhammad Jameel Yusha'u (2013), "Conflict reporting and parachute journalism in Africa: A study of CNN and Al Jazeera's coverage of the Boko Haram insurgency", *Journal of Arab & Muslim Media Research*, 6 (2-3): 251-267.

Nacos, Brigitte L. (2005), "The Portrayal of Female Terrorists in the Media: Similar Framing Patterns in the News Coverage of Women in Politics and in Terrorism", *Studies in Conflict & Terrorism*. 28 (5): 435-451.

Nti, Nana Bemma (2014), "Silence on the Lambs: The Abducted Chibok Schoolgirls in Nigeria and the Challenge to UNSCR 1325", Kofi Annan International Peacekeeping Training Centre Policy Brief 3, saatavissa
<https://www.researchgate.net/publication/299368310_Silence_on_the_Lambs_The_Abducted_Chibok_Schoolgirls_in_Nigeria_and_the_Challenge_to_UNSCSR_1325_KAIPTC_Policy_Brief_Issue_20143>, viimeksi luettu 14.4.2020.

Ofori-Parku, Sylvester Senyo ja Derek Moscato (2018), "Hashtag Activism as a Form of Political Action: A Qualitative Analysis of the #BringBackOurGirls Campaign in Nigerian, UK, and U.S. Press", *International Journal of Communication*, 12: 2480-2502.

Okoli, Al Chukwuma ja Stephen Nnaemeka Azom (2019), "Boko Haram insurgency and gendered victimhood: women as corporal victims and objects of war". *Small Wars & Insurgencies*, 30 (6-7): 1214-1232.

Okolie-Osemene, James ja Rosemary I. Okolie-Osemene (2019), "Nigerian women and the trends of kidnapping in the era of Boko Haram insurgency: patterns and evolution", *Small Wars & Insurgencies*, 30 (6-7): 1151-1168.

Olson, Candi C. (2016), "#BringBackOurGirls: digital communities supporting real-world change and influencing mainstream media agendas", *Feminist Media Studies*, 16 (5): 772-787.

Onuoha, Freedom C. (2012), "Boko Haram: Nigeria's Extremist Islamic Sect", *Al-Jazeera Centre For Studies*, saatavissa
<<https://studies.aljazeera.net/sites/default/files/articles/reports/documents/2012229113341793734BOKO%20HARAM%20NIGERIAS%20EXTREMIST%20ISLAMIC%20SECT.pdf>>, viimeksi luettu 21.3.2020.

Oriola, Temitope B. (2017), "Unwilling Cocoons": Boko Haram's War Against Women", *Studies in Conflict & Terrorism*, 40 (2): 99-121.

Osita-Njoku, Agnes ja Chikere Princewill (2015), "Consequences of Boko Haram terrorism on Women in Northern Nigeria", *Applied Research Journal*, 1 (3): 101-107.

Page, Matthew T. ja Sola Tayo (2018), "Countdown to February 2019: A Look Ahead at Nigeria's Elections", *Chatham House*, saatavissa <<https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/publications/research/2018-07-25-countdown-2019-nigeria-elections-page-tayo.pdf>>, viimeksi luettu 23.2.2020.

Pankhurst, Donna (2010), "Sexual Violence in War". Teoksessa Shepher, Laura J. (toim.), *Gender Matters in Global politics. A feminist introduction to International Relations*, New York: Routledge, 148-160.

Peterson, V. Spike (1992), "Introduction". Teoksessa Peterson, Spike V. (toim.), *Gendered States: Feminist (Re)Visions of International Relations Theory*, Boulder: Lynne Rienner Publishing.

Peterson, V. Spike ja Anne Sisson Runyan (1999), *Global Gender Issues*, Colorado, Oxford: Westview Press.

Popoola, I.S (2012), "Press and Terrorism in Nigeria: A Discourse on Boko Haram", *Global Media Journal: Africa Edition*, 6 (1): 43-66.

Pricopi, Marius (2016), "Tactics Used by the Terrorist Organisation Boko Haram", *De Gruyter*, 20 (1): 40-45.

Pynnönen, Anu (2013), "Diskurssianalyysi: Tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen", *Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun Working Paper N:o 379*, Jyväskylä: University of Jyväskylä, saatavissa <<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42412/978-951-39-5471-0.pdf?sequence=1>>, viimeksi luettu 13.4.2020.

Rehn, Elisabeth ja Ellen Johnson Sirleaf (2002), *Women, War and Peace: The Independent Experts' Assessment on the Impact of Armed Conflict on Women and Women's Role in Peace-building*, saatavissa <<https://cmap.helsinki.fi/rid=1GSB51CYM-7H0M79-30R/documento7201.pdf>>, viimeksi luettu 25.2.2020.

Repo, Jemima (2007), "Sukupuoli, toiseus ja väkivaltaisuuden rajat: diskursseja naisterroristeista ja naissotilaista Irakin sodassa", *Naistutkimus*, 4: 5-19.

Richardson, Louise (2006), *What Terrorists Want? Understanding the Enemy, Containing the Threat*, New York: Random House.

Rich, Janine (2014), ""Saving" Muslim Women: Feminism, U.S Policy and the War on Terror", *International Affairs Review*, saatavissa
<https://www.usfca.edu/sites/default/files/arts_and_sciences/international_studies/saving_muslim_women-feminism_u.s_policy_and_the_war_on_terror_-_university_of_san_francisco_usf.pdf>, viimeksi luettu 13.4.2020.

Saka, Luqman, Lere Amusan ja Opeyemi Aluko (2017), "Media Discourse on Women and Political Participation in Nigeria in the Context of Feminist Theory: An Assessment", *Gender and Behaviour*, 15 (4): 10156-10171.

Shulika, Lukong Stella (2016), "Women and Peace building: From Historical to Contemporary African Perspectives", *Journal of Conflict and Social Transformation*, 5 (1): 7-31.

Sjoberg, Laura. (2007), "Agency, Militarized Femininity and Enemy Others: Observations From The War In Iraq", *International Feminist Journal of Politics*, 9 (1): 82-101.

Sjoberg, Laura ja Caron E. Gentry (2007), *Mothers, Monsters, Whores: Women's Violence in Global Politics*, New York: Palgrave Macmillan.

Sjoberg, Laura, Grace D. Cooke ja Stacy R. Neal (2011), "Introduction. Women Gender, and Terrorism". Teoksessa Sjoberg, Laura ja Caron E. Gentry (toim.), *Women, Gender, and Terrorism*, Athens, London: The University of Georgia Press, 1-25.

Skjelsbæk, Inger (2001), "Sexual Violence and War: Mapping Out a Complex Relationship", *European Journal of International Relations*, 7 (2): 211-237.

Smith, Sarah (2017), "Feminism". Teoksessa McGlinchey, Stephen, Rosie Walter ja Christian Scheinplflug (toim.), *International Relations Theory*, Bristol: E-International Relations Publishing, 62-68.

Specht, Irma ja Larry Attree (2006), "The reintegration of teen-aged girls and young women", *Intervention*, 4 (3): 219-228.

Tabak, Shana (2011), "False Dichotomies of Transitional Justice: Gender, Conflict and Combatants in Colombia", *International Law and Politics*, 44 (103): 103-163.

Tarnaala, Elisa (2016), "Women in armed groups and fighting forces: lessons learned from gender-sensitive DDR programmes", *NOREF Report*, saatavissa <<https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/resources/docs/03ec67e9de77d98612373f974b54909c.pdf>>, viimeksi luettu 12.4.2020.

Thurston, Alexander (2018), *Boko Haram: The History of an African Jihadist Movement*, Princeton, Oxford: Princeton University Press.

Tickner, Judith Ann (1992), *Gender in International Relations*, Columbia University Press.

Tickner, Judith Ann (1997), "You Just Don't Understand: Troubled Engagements between Feminists and IR Theorists", *International Studies Quarterly*, 41 (4): 611-632.

Tickner, Judith Ann (1998), "Continuing the Conversation", *International Studies Quarterly*, 42 (1): 205-210.

Tickner, Judith Ann (2002), "Feminist Perspectives on International Relations". Teoksessa Carlsnaes, Walter, Thomas Risse, Beth A. Simmons (toim.), *Handbook of International Relations*, London: Sage Publications, 275-291.

Toles Patkin, Terri (2004), "Explosive Baggage: Female Palestinian Suicide Bombers and the Rhetoric of Emotion", *Women and Language*, 27 (2): 79-88.

Van Dijk, Teun A. (1993), "Principles of critical discourse analysis", *Discourse & Society*, 4 (2): 249-283.

Van Dijk, Teun A. (1995), "Aims of Critical Discourse Analysis", *Japanese Discourse*, 1: 17-27.

Willett, Susan (2010), "Introduction: Security Council Resolution 1325: Assessing the Impact on Women, Peace and Security", *International Peacekeeping*, 17 (2): 142-158.

Wood, Elisabeth Jean (2006), "Variation in Sexual Violence during War", *Politics and Society*, 34 (3): 307-341.

Zalewski, Marysia (2018), "Feminist Approaches to International Relations Theory in the Post-Cold War Period". Teoksessa *Age of Perplexity: Rethinking the World We Knew* (useita kirjailijoita), saatavissa <<https://www.bbvaopenmind.com/wp-content/uploads/2018/01/BBVA-OpenMind-The-age-of-perplexity-rethinking-the-world-we-knew.pdf>>, viimeksi luettu 3.3.2020.

Zenn, Jacob ja Elizabeth Pearson (2014), "Women, Gender and the evolving tactics of Boko Haram", *Journal of Terrorism Research*, 5 (1): 46-57.

LIITTEET

Liite A: Channels TV:n aineisto

(15.4.2014a) "Suspected Boko Haram Members Abduct 200 School Girls In Chibok".

(15.4.2014b) "Police Affairs Minister Demands Release Of Abducted Girls".

(15.4.2014c) "National Confab Delegates Discuss Abduction Of School Girls In Chibok".

(16.4.2014a) "Abducted Girls in Borno: Escaped Victim Narrates Ordeal".

(16.4.2014b) "FEC Assures Nigerians Of Kidnapped Girls' Freedom".

(16.4.2014c) "Public Affairs Analyst Calls On F.G To Resolve Insecurity In Nigeria".

(16.4.2014d) "Troops Free 121 Girls Abducted By Terrorists In Chibok".

(13.4.2015) "Malala Seeks More Action To Free Abducted Chibok Girls".

(14.4.2015a) "Abducted Women And Girls Forced To Join Boko Haram Attacks – Report".

(14.4.2015b) "Chibok Girls Remembered One Year After Abduction".

(14.4.2015c) "Lawmakers Task Executive On Rescue Of Chibok Girls".

(14.4.2015d) "Military To Liberate Sambisa Forest Before May 29 – Dasuki".

(14.4.2015e) "We Will Do What We Can To Rescue Chibok Girls – Buhari".

(15.4.2015a) "BBOG Group Marks A Year Absence Of Chibok Girls".

(15.4.2015b) "BBOG: Falana Condemns Inability To Rescue Girls One Year After".

(15.4.2015c) "Ogun State Women Walk For Chibok Girls".

(13.4.2016) "No Time Frame For Chibok Girls Return – Osinbajo".

(14.4.2016a) "Chibok Girls Rescue: Osinbajo Urges Nigerians To Exercise Patience".

(14.4.2016b) "Chibok Girls: BBOG Campaigners March To Presidential Villa".

(14.4.2016c) "Chibok Girls: Govt. Is Lacking Credible Intelligence – BBOG Campaigner".

(14.4.2016d) "Chibok Girls: Still Missing Two Years After".

(14.4.2016e) "Children Suicide Attacks Increased 10-Fold Since Chibok – UNICEF".

(14.4.2016f) "I Share Your Pains, Buhari Assures Parents Of Chibok Girls".

(14.4.2016g) "International News Network Obtains Chibok Girls Proof Of Life Video".

(14.4.2016h) "Member of Chibok Community Identifies Missing Girls In Video".

(14.4.2016i) "National Assembly Remembers Chibok Girls".

(15.4.2016a) "Chibok Girls: Group Contests Claim of Victory Over Boko Haram".

- (15.4.2016b) “Lawmakers Say Chibok Girls Continued Captivity Is ‘A National Shame’”.
- (15.4.2016c) “Service Chiefs To Give Update On Chibok Girls Before Senate”.
- (15.4.2016d) “Shehu Sani Suggests Options To Rescue Chibok Girls”.
-
- (13.4.2017a) “BBOG Continues March For Chibok Girls’ Release In Abuja, Lagos”.
- (13.4.2017b) “Buhari Appeals To Nigerians Not To Lose Hope On Return Of The Remaining Chibok Girls”.
- (14.4.2017a) “Alele-Williams Challenges Security Operatives On Chibok Girls Rescue”.
- (14.4.2017b) “Chibok Girls Rescue: Emir Sanusi’s Daughter, Others Ask Govt. To Double Efforts”.
-
- (13.4.2018a) “Boko Haram Has Abducted Over 1,000 Children In Nigeria – UNICEF”.
- (13.4.2018b) “Four Years Later: Chibok Girls Who Escaped From Boko Haram Share Tales Of Frustration”.
- (13.4.2018c) “Remaining Chibok Girls Will Never Be Forgotten, Says Buhari”.
- (14.4.2018a) “British Govt Urges FG To Empower Women For Leadership”.
- (14.4.2018b) “Chibok Parents Demand Release Of Abducted Schoolgirls”.
- (14.4.2018c) “Chibok Parents Mark 4th Anniversary Of Schoolgirls Abduction”.
- (14.4.2018d) “Chibok Parents Mark Four Years After Abduction Of Schoolgirls”.
- (14.4.2018e) “FG Must Do All Necessary To Bring Back Chibok Girls, Leah Alive – Bakare”.
- (14.4.2018f) “FG Urged To Do More For Release Of Remaining Chibok Girls, Leah Sharibu”.
- (14.4.2018g) “Four Years Later: BBOG Demands Protection Of Girl- Child Education”.
- (14.4.2018h) “Nigeria Remembers Chibok Abduction Four Years Later, Demands Release Of Schoolgirls”.
- (15.4.2018) “Presidency Reacts To Salkida’s Claims About Remaining Chibok Girls”.
- (16.4.2018a) “I Feel The Pain Of Abducted Chibok, Dapchi Girls’ Parents – Saraki”.
- (16.4.2018b) “Review: Buhari’s Declaration Sparks Mixed Reactions, Chibok Girls Remembered, Others”.
- (16.4.2018c) “Trump To Host President Buhari In Washington”.
-
- (13.4.2019) “Buhari Renews Vow To Secure Release Of Leah Sharibu, Chibok Girls”.
- (14.4.2019a) “PHOTOS: Parents, Activists Mark Five Years Of Chibok Girls’ Abduction”.
- (14.4.2019b) “Chibok: We Will Never Give Up On Our Missing Daughters – Buhari”.

(14.4.2019c) "BBOG Marks 5th Anniversary Of Chibok Abduction, Demands Release Of Remaining Girls".

Liite B: CNN:n aineisto

(16.4.2014) "As many as 200 girls abducted by Boko Haram, Nigerian officials say".

(13.4.2015a) "Malala's letter to Nigeria's abducted schoolgirls: 'solidarity, love, and hope'".

(13.4.2015b) "Nigerian girls who escaped Boko Haram risk their lives to go to school".

(14.4.2015a) "Epic tragedy: 800,000 Nigerian kids displaced by Boko Haram, violence".

(14.4.2015b) "#BringBackOurGirls, one year on: 'We should all feel shame'".

(14.4.2015c) "One year on, the man still fighting to #BringBackOurGirls".

(14.4.2015d) "Boko Haram kidnapping of 200 Nigerian schoolgirls, a year later".

(14.4.2015e) "#BringBackOurGirls: How world has changed since Chibok kidnappings".

(16.4.2015) "What jihadis plan for women".

(13.4.2016a) "Kidnapped to kill: How Boko Haram is turning girls into weapons".

(13.4.2016b) "The women who escaped Boko Haram".

(14.4.2016a) "Anger as CNN 'proof of life' video highlights failure to rescue stolen girls".

(14.4.2016b) "The real message of the Chibok girls".

(14.4.2016c) "Girl held by Boko Haram: 'I'd have shot at rescuers'".

(14.4.2016d) "Nigeria's missing girls: A glimpse of the stolen".

(15.4.2016) "Nigeria Senate demands update on missing girls after CNN video".

(14.4.2017) "Agonized Chibok parents still pray for missing girls, 3 years later".

(13.4.2018) "UNICEF: Boko Haram has kidnapped more than 1000 children in Nigeria".

(14.4.2018) "Nigeria's President says disagreement in Boko Haram delaying Chibok girls release".

(14.4.2019) "'We have become social pariahs': A Chibok mother's anguish five years on".